A-1/358

ANEKS NR 16
DO UMOWY NR 00022-6933-UM1510023/15
Z DNIA 17.05.2016 r.

zawarty w dniu .....11-09-2023.... w Poznaniu
pomiędzy :
Województwem Wielkopolskim z siedzibą Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego, al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań,
reprezentowanym przez Zarząd Województwa, zwanym dalej „Zarządem Województwa", w imieniu którego działa:
Krzysztof Grabowski – Wicemarszałek Województwa Wielkopolskiego

a

Stowarzyszeniem „LGD 7 – Kraina Nocy i Dni"
z siedzibą w Opatówku, przy ul. Kościelnej 2, 62-860 Opatówek
NIP **9680888548**
KRS[1] **0000260259**
zwanym dalej "LGD" [1], reprezentowanym przez:

1) Jarosława Budkę – Wiceprezesa Zarządu

Na podstawie umowy **00022-6933-UM1510023/15** z dnia **17.05.2016 r.** oraz ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 -2020 (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 2422 ze zm.), Strony postanawiają, co następuje:

§ 1

W przywołanej na wstępie Umowie wprowadza się następujące zmiany:

1) Załącznik nr 1 do Umowy otrzymuje brzmienie określone w załączniku nr 1 do niniejszego Aneksu.

§ 2

Pozostałe warunki Umowy nie ulegają zmianie.

§ 3

Aneks został sporządzony w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym egzemplarzu dla każdej ze stron.

§ 4

Aneks obowiązuje od dnia jego podpisania.

Podmiot wdrażający

1) .....

WICEMARSZAŁEK
Krzysztof Grabowski

LGD

1) .....

Stowarzyszenie
„LGD7-Kraina Nocy i Dni"
Jarosław Budka
WICEPREZES ZARZĄDU

STOWARZYSZENIE
„LGD 7- Kraina Nocy i Dni"
ul. Kościelna 2, 62-860 Opatówek
NIP; 9680888548, REGON; 300357112
e-mail: lgd7@wp.pl

ZAŁĄCZNIK NR 1 DO ANEKSU NR 16 DO UMOWY NR 00022-6933-UM15100023/15

Załącznik nr 1 do uchwały nr 4/VI/2023 Zarządu Stowarzyszenia „LGD7 – Kraina Nocy i Dni" z dnia 12.06.2023 r.

Strategia rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność

Na lata 2016-2020 z perspektywą do 2023

STOWARZYSZENIE „LGD7-KRAINA N
wersja 25,

Spis treści

Rozdział I Charakterystyka LGD	3
Rozdział II Partycypacyjny charakter LSR	14
Rozdział III Diagnoza –opis obszaru i ludności	17
Rozdział IV Analiza SWOT	22
Rozdział V Cele i wskaźniki	26
Rozdział VI Sposób wyboru i oceny operacji oraz sposób ustanawiania kryteriów wyboru	39
Rozdział VII Plan działania	42
Rozdział VIII Budżet LSR	42
Rozdział IX Plan komunikacji	44
Rozdział X Zintegrowanie	45
Rozdział XI Monitoring i ewaluacja	49
Rozdział XII Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko	51
Wykaz wykorzystanej literatury:	53
Załączniki do LSR Stowarzyszenia „LGD7-Kraina Nocy i Dni”	56

FORMA PRAWNA I NAZWA STOWARZYSZENIA

Stowarzyszenie nosi nazwę „LGD7 – Kraina Nocy i Dni". Nawiązuje ona do miejsca akcji i wydarzeń powieści „Noce i Dnie" Marii Dąbrowskiej. Autorka w swojej twórczości przedstawiała życie codzienne mieszkańców oraz pracowitość ziemiaństwa na terenie, który dziś swoim zasięgiem obejmuje LGD.

Stowarzyszenie „LGD7 – Kraina Nocy i Dni" jest dobrowolnym, samorządnym, trwałym zrzeszeniem osób fizycznych i prawnych, o celach niezarobkowych, działającym, jako Lokalna Grupa Działania (w rozumieniu ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 z dnia 20 lutego 2015 r. oraz ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności z dnia 20 lutego 2015r. oraz Rozporządzenia Rady (EU) nr 1303/2013, 1305/2013 i 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013r.

OBSZAR

Obszar działania LGD skupia osiem gmin wiejskich: Blizanów, Ceków-Kolonia, Godziesze Wielkie, Koźminek, Opatówek, Żelazków, Lisków, Mycielin oraz jedną gminę miejsko-wiejską - Gminę i Miasto Stawiszyn. Stanowią one spójny przestrzennie obszar – sąsiadują ze sobą i z miastem Kalisz.

Gminy objęte LSR stanowią większą część powierzchni powiatu kaliskiego (ziemskiego), który usytuowany jest w środkowej Polsce na terenie południowo-wschodniej części województwa wielkopolskiego. Żadna z gmin tworzących LGD nie spełnia dominującej roli wobec terenu całego powiatu. Brak jest także większego ośrodka miejsko-wiejskiego, który taką rolę mógłby pełnić.

TABELA nr 1. Charakterystyka ogólna poszczególnych gmin

Gminy	Blizanów	Godziesze Wielkie	Cekó w Kolonia	Koźminek	Opatówek	Żelazków	Lisków	Mycielin	Stawiszyn
Powierzchnia gminy w km²	158	101	88	88	104	114	75,83	105,95	78,20

Udział ludności w powierz. całkowitej	17,30	11,06	9,64	9,64	11,39	12,49	8,31	11,60	8,56
Liczba ludności gminy	9734	9150	4792	7550	10762	9348	5330	4929	7215

Źródło: *Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędów Gmin*

Łączna powierzchnia obszaru LGD to około **913 km²**. Do największych gmin pod względem obszaru należą gminy: Blizanów
i Żelazków, natomiast najmniejszymi są Gmina Lisków oraz Gmina i Miasto Stawiszyn, na której obszarze położone jest też najmniejsze obszarowo miasto w Polsce – Stawiszyn – o powierzchni niespełna 1 km². Liczba ludności obszaru objętego LSR wynosi **68 810 mieszkańców** (wg faktycznego miejsca zameldowania). Największą gminą – biorąc pod uwagę liczbę mieszkańców, jest Opatówek, najmniejszą – Ceków Kolonia. **Liczba bezrobotnych na obszarze LSR w stosunku do liczby osób w wieku produkcyjnym** (obliczona, jako średnia gmin) to **4, 8% według** stanu na 31.12.2013r.

Dochód podatkowy gminy na 1 mieszkańca na obszarze LSR (obliczony, jako średnia z gmin tworzących obszar LSR) wynosi **958, 03 zł według** stanu na 31.12.2013r.

Obszar działania Stowarzyszenia „LGD7 - Kraina Nocy i Dni" **jest spójny wewnętrznie**. Na spójność tę składają się przede wszystkim dwa czynniki: mieszkańcy i idea. Mieszkańcy - to ludność autochtoniczna (z niewielkim odsetkiem nowych mieszkańców), co udowadnia olbrzymie zainteresowanie przeszłością terenu w legendach, podaniach i starych fotografiach. Idea - to etos pracy na roli. Etos utrwalony w „Nocach i Dniach" Marii Dąbrowskiej, z Russowa. Tradycja gospodarności, pracowitości i rzetelności stanowi także o spójności analizowanego terenu pod kątem ekonomicznym. To właśnie ta część Wielkopolski – Ziemia Kaliska – jest utożsamiana z przedsiębiorczością i gospodarnością. Dzięki tym cechom mieszkańców obszaru objętego LSR charakteryzuje się ona dość dobrym i wyrównanym poziomem rozwoju i dobrobytu jego mieszkańców. Gminy obszaru LGD charakteryzują się też podobną skalą bezrobocia.

Spójność analizowanego obszaru dotyczy także wysoko produktywnego i specjalistycznego rolnictwa. Obszar LGD posiada długie tradycje rolnicze i identyfikowany jest w skali kraju, jako dobrze rozwinięty ośrodek rolnictwa. Dobra bonitacja gleb, sprzyjające warunki klimatyczne, wysoka specjalizacja wielu gospodarstw rolnych i wysoka kultura rolna, to niepowtarzalne atuty tego terenu. Niewątpliwą specyfiką obszaru LGD wpływającą na jego rozpoznawalność jest znacząca produkcja warzyw pod osłonami, w szczególności pomidorów oraz bardzo dobrze rozwinięty przemysł rolno-spożywczy, stanowiący obok rolnictwa podstawowy filar lokalnej gospodarki. Na całym obszarze objętym LSR mamy odpowiednie warunki do rozwoju rolnictwa ekologicznego i agroturystyki, ponieważ ma on wizerunek przestrzeni czystej i przyjaznej człowiekowi. Także zasoby środowiskowe obszaru LGD stanowią spójny, cenny przyrodniczo teren, bogaty i ciekawy krajobrazowo, z dolinami rzek
i zbiorników wodnych. To teren równinny, z najdłuższą rzeką Prosną (lewy dopływ Warty) wraz z jej dopływami: Pokrzywnicą, Swędrnią oraz rzeką Bawół. Do wykorzystania, np. w turystyce czy edukacji, są kompleksy dworskie z pięknymi zasobami parkowymi, kompleksy leśne, liczne pomniki przyrody i obszary chronione, dające duże możliwości czynnego wypoczynku
i rekreacji. LGD nie posiada obszarów o zdegradowanym środowisku.

Na całym obszarze występuje duża aktywność społeczna wyrażająca się w dużej inwencji ze strony Gminnych Ośrodków Kultury, Kół Gospodyń Wiejskich i Ochotniczych Straży Pożarnych, zespołów, orkiestr. W oparciu o wszystkie te czynniki **LGD będzie budować kapitał społeczny mieszkańców** - świadomość tego, co potrzebne do lepszej pracy, ochrony środowiska, ochrony dorobku przeszłości i umiejętności przekazania tego innym.

POTENCJAŁ LGD

Opis sposobu powstania i doświadczenie LGD

Stowarzyszenie „LGD7 – Kraina Nocy i Dni" powstało w wyniku realizacji **Schematu I Pilotażowego Programu Leader +,** w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich, 2004 – 2006". Inicjatorem utworzenia LGD była Gmina Koźminek, która upoważniona Porozumieniem siedmiu gmin: Blizanów, Ceków-Kolonia, Godziesze Wielkie, Koźminek, Opatówek, Żelazków, Sieroszewice jako lider projektu **pt. "Partnerstwo- szansą rozwojów obszarów wiejskich"** złożyła aplikację o utworzenie lokalnej grupy. W dniu **11 lipca 2006r.** Stowarzyszenie „LGD7 – Kraina Nocy i Dni" otrzymało **wpis w Krajowym Rejestrze Sądowym** pod nr KRS 0000260259 Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu IX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego. Celem powstania LGD był szeroko

pojęty rozwój obszarów wiejskich położonych na terenach realizowanego projektu, uwzględniający ochronę oraz promocję środowiska naturalnego, krajobrazu i zasobów historyczno-kulturowych, rozwój turystyki oraz popularyzację
i rozwój produkcji wyrobów regionalnych obszaru lokalnej grupy. Dzięki zaangażowaniu i aktywnej postawie reprezentantów trzech sektorów: społecznego, gospodarczego i publicznego biorących udział w warsztatach aktywizujących, organizowanych dla lokalnej społeczności w ramach prac lokalnej grupy, opracowano Zintegrowaną Strategię Rozwoju Obszarów Wiejskich.
W latach 2007 – 2008, Stowarzyszenie realizowało **Schemat II Pilotażowego Programu Leader +**. Wartość projektu wyniosła 670 577,38 zł. Kontynuując założone kierunki rozwoju obszaru LGD, w okresie programowania 2007-2013 Stowarzyszenie „LGD7 – Kraina Nocy i Dni" wdrażało LSR na podstawie umowy o warunkach i sposobie realizacji LSR, zawartej z Samorządem Województwa Wielkopolskiego w dniu 26.06.2009r. Główne cele zawarte w Lokalnej Strategii Rozwoju LGD otrzymały brzmienie: Stworzenie rozpoznawalnej marki, jako elementu rozwoju obszaru działania „LGD7-Kraina Nocy i Dni". Rozwój turystyki poprzez wykorzystanie zasobów naturalnych oraz walorów kulturowych i turystycznych. Poprawa dbałości
o środowisko naturalne, usprawnianie gospodarki odpadami komunalnymi i wykorzystanie alternatywnych źródeł energii.
W 2010 roku do Stowarzyszenia przystąpiły kolejne gminy: Gmina i Miasto Stawiszyn, Gmina Mycielin oraz Gmina Lisków, powiększając tym samym obszar działania LGD. Do 30 czerwca 2015 roku LGD realizowało LSR na terenie dziesięciu gmin członkowskich. Budżet lokalnej grupy działania przeznaczony na wspieranie i stymulowanie rozwoju obszarów wiejskich, budowanie kapitału społecznego poprzez szkolenia, nabywanie umiejętności i aktywizację lokalnej społeczności, a także promocję obszaru na zewnątrz wynosił 11 322 740, 00zł. Stowarzyszenie realizując LSR w ramach PROW 2007-2013, wdrożyło poprawnie w/w cele oraz założone wskaźniki. Doświadczenie LGD potwierdzone jest **stopniem wykorzystania budżetu przez wnioski wybrane do dofinansowania** w ramach Programu PROW 2007-2013, **dla których została wypłacona pomoc finansowa**, uzyskanym na poziomie **81,5%.**
Realizując główne postanowienia umowy LGD od 2009 udzielało mieszkańcom gmin członkowskich (początkowo siedmiu, natomiast po przyjęciu nowych gmin - dziesięciu) wsparcia finansowego na realizację operacji w ramach działania 4.1/413 „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju", objętego PROW na lata 2007-2013, w zakresie następujących działań: Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw (6 naborów/ liczba złożonych wniosków w ramach przeprowadzonych naborów to: 17 wniosków), Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej (5 naborów/ liczba złożonych wniosków w ramach przeprowadzonych naborów to: 28 wniosków), Odnowa i rozwój wsi (6 naborów/ liczba złożonych wniosków w ramach przeprowadzonych naborów to: 49 wniosków), operacje, które nie kwalifikują się do wsparcia w ramach działań osi 3, ale również przyczyniają się do poprawy, jakości życia lub zróżnicowania działalności gospodarczej – tzw. „Małe projekty" (8 naborów/ liczba złożonych wniosków w ramach przeprowadzonych naborów to: 200 wniosków).
Do Stowarzyszenia w ramach wszystkich w/w działań wpłynęły łącznie 297 wnioski. Kwota, o którą wnioskowali beneficjenci
w ramach wszystkich działań to: 14 404 619, 15 zł. Natomiast LGD w ramach budżetu na lata 2007-2013 dysponowało kwotą:
8 874 580,00 zł. Budżet LSR obejmował również środki przeznaczone na „Funkcjonowanie lokalnej grupy działania, nabywanie umiejętności i aktywizację". Fundusze przeznaczone na to działanie pozwoliły LGD przede wszystkim na zatrudnienie kadr, które zajęły się wdrażaniem LSR: pracowników biura i członków Zarządu oraz sfinansowanie wszystkich kosztów niezbędnych do funkcjonowania biura LGD przez okres realizacji Strategii. W ramach funkcjonowania lokalnej grupy działania Stowarzyszenie „LGD7 – Kraina Nocy i Dni" prowadziło również działania promocyjne oraz aktywizujące mieszkańców obszaru LGD. Ważnym wydarzeniem kulturalnym w regionie, które organizuje Stowarzyszenie jest:- cykliczna impreza plenerowa pn. „FESTIWAL TRADYCYJNYCH SMAKÓW W KRAINIE NOCY I DNI" oraz prowadzone podczas jej trwania konkursy kulinarne. Do tej pory zostało zorganizowanych już 5 edycji tej imprezy. Celem wydarzenia jest przede wszystkim kultywowanie tradycji kulinarnych, upowszechnianie starych zawodów i rzemiosła, prezentacja bogactwa kulinarnego obszaru LGD jak również odnalezienie i zachowanie tradycyjnych specjałów. Goście festiwalu mogli odwiedzić stoiska kulinarne, stoiska rękodzieła artystycznego oraz uczestniczyć w pokazie kulinarnym połączonym z degustacją powstałych produktów tradycyjnych.
- „Niedziele u Niechciców" – cykliczna impreza plenerowa organizowana na terenie parku przy Dworku Marii Dąbrowskiej
w Russowie,
- inne jak: Obchody Dnia Kobiet w Opatówku, Dożynki Gminne, Świąteczne Spotkania z Tradycją, „Targi Gmina" w Poznaniu, Międzynarodowe Targi Turystyczne Tour Salon w Poznaniu oraz „AGROTRAVEL" w Kielcach, Międzynarodowy plener malarski w Blizanowie, Wiosenne Targi Ogrodniczo-Rolnicze i Działkowe w Opatówku, Festyn Historyczny „Wyprawa po Bursztyn" – Kalisz. Stowarzyszenie było również inicjatorem i organizatorem wyjazdów studyjnych i szkoleniowych dla członków Rady, Zarządu oraz lokalnych liderów z obszaru działania LGD.

Realizowano również bezpłatne szkolenia dla lokalnych liderów, aktywizujące społeczność lokalną z zakresu dostępnych źródeł finansowania oraz zasad wypełniania wniosków aplikacyjnych, księgowości w organizacjach pozarządowych oraz szkolenie na temat budowy produktu sieciowego, które zaowocowało m.in. utworzeniem przez gospodarstwa agroturystyczne działające na terenie LGD produktu sieciowego pn. „Na Skraju Imperium. Historyczna podróż w Krainie Nocy i Dni". Stawiając na rozwój i promocję obszaru opartą na lokalnych zasobach oraz korzystając z urokliwych miejsc obszaru LGD, w ramach wdrażania LSR Stowarzyszenie zrealizowało **trzy projekty współpracy**, w tym jedną rozliczoną operację stanowiło przygotowanie projektu współpracy. Pierwszym z nich był realizowany w 2010 r. **projekt współpracy międzynarodowej pn. „SPOTKANIE Z NATURĄ 2010"**. Projekt miał za zadanie edukację i integrację młodzieży z terenu działania partnerów: Stowarzyszenia "LGD7 - Kraina Nocy i Dni", Stowarzyszenia „Lokalna Grupa Działania - Przymierze Jeziorsko" oraz z niemieckich LGD: LAG Welterbe Oberes Mittelrheintal i Lokale Aktionsgruppe Hunsrück poprzez zorganizowanie i przeprowadzenie 5-dniowych zajęć związanych z ochroną środowiska oraz zajęć sportowo-edukacyjno-rekreacyjnych z pomocą metod wykorzystujących zasoby naturalne oraz turystyczne obszaru działania polskich partnerów. Zrealizowanie projektu oraz przeprowadzenie zajęć edukacyjnych związanych z ochroną środowiska posłużyło również aktywizacji mieszkańców obszarów wiejskich - głównie młodzieży z terenu działania Stowarzyszenia "LGD7-Kraina Nocy i Dni" biorącej udział w projekcie (50 osób) - poprzez próbę zaszczepienia nawyków dbania o środowisko naturalne oraz naukę efektywnego zarządzania lokalnymi zasobami naturalnymi, a w rezultacie zachowanie bezcennych walorów przyrodniczych regionu. Rezultatem twardym projektu było wydanie broszury promocyjnej podsumowującej projekt.
Na przestrzeni lat 2013-2015 w ramach realizacji LSR na obszarze LGD utworzono **szlak rowerowy pn. „Szlakiem Dębów i Paproci"**. Wytyczenie oraz oznakowanie szlaku było przedmiotem projektu współpracy koordynowanego przez Stowarzyszenie „LGD7 – Kraina Nocy i Dni" oraz realizowanego wspólnie ze Stowarzyszeniem Długosz Królewski. Utworzony szlak rowerowy liczy łącznie około 240 km długości i przebiega na terytorium wszystkich gmin członkowskich obydwu współpracujących LGD (łącznie 13 gmin). Pierwszym krokiem dla realizacji tego przedsięwzięcia było wydanie przez LGD wspólnej dla gmin członkowskich KONCEPCJI SZLAKU ROWEROWEGO NA OBSZARZE STOWARZYSZENIA „LGD7 - Kraina Nocy i Dni", powstałej w rezultacie **przeprowadzonej** przez LGD w latach 2011-2012 **operacji przygotowania projektu współpracy**. Na bazie tego dokumentu następnie wytyczono i oznakowano trasę rowerową na obszarze LGD o łącznej długości ok. 136 km, składającej się z dwóch odcinków: Szlaku Południowego (długość szlaku ok. 51, 4km) oraz Szlaku Północnego (długość szlaku ok. 85km), ukazującą jego niezwykłe walory krajobrazowe i ciekawe miejsca historyczne.
LGD prowadziło również operacje o zakresie podobnym do zakresu realizacji LSR aplikując o środki do innych funduszy.
W okresie wrzesień-listopad 2008 r. LGD realizowało projekt pn. **„Kadry i wiedza"** w formie wykonania zadania publicznego na podstawie umowy z Urzędem Marszałkowskim Województwa Wielkopolskiego. Operacja ta miała na celu przede wszystkim podniesienie wiedzy lokalnych liderów funkcjonujących w organach LGD w zakresie założeń Programu PROW na lata 2007-2014.
W latach 2010-2011 Stowarzyszenie zrealizowało projekt pn. **„Przedsiębiorczość społeczna na terenach wiejskich"** współfinansowany przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej **w ramach Programu Operacyjnego Fundusz Inicjatyw Obywatelskich**. Przedsięwzięcie to zakładało promocję i rozwój przedsiębiorczości społecznej w lokalnych organizacjach pozarządowych (KGW, OSP, lokalnych stowarzyszeniach, fundacjach, spółdzielniach) działających na obszarze siedmiu gmin członkowskich LGD, z wykorzystaniem miejscowego potencjału kulturowego, historycznego i tradycji i posłużył przede wszystkim aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców obszaru. Dzięki pomocy uzyskanej w ramach projektu wzrósł potencjał każdej organizacji, która uczestniczyła w projekcie. Jedna z nich – OSP Stobno – wraz z przedstawicielami samorządu Gminy Godziesze Wielkie utworzyła nowe przedsiębiorstwo ekonomii społecznej - **Spółdzielnię Socjalną „Nasza Firma" Godziesze Wielkie**, która w chwili obecnej wykonuje prace na rzecz mieszkańców lokalnych miejscowości (m.in. porządkowe oraz remontowe) z pomocą osób, które zdobyły kwalifikacje kończąc kurs obsługi koparko-ładowarki dofinansowany w ramach charakteryzowanego projektu. W powstałej spółdzielni utworzono także nowe miejsca pracy dla 3 osób bezrobotnych z terenu Gminy Godziesze Wielkie. Skutkiem działań prowadzonych w ramach zadania Inkubator było również podjęcie decyzji o utworzeniu stowarzyszenia KGW z Gminy Godziesze Wielkie, które dziś działa, jako Stowarzyszenie „Jak w Rodzinie".
W pozostałych trzech organizacjach natomiast w wyniku przeprowadzonych szkoleń podjęto decyzje w formie uchwał o wprowadzeniu częściowej odpłatności za świadczenie usług oferowanych w ramach działalności pożytku publicznego w celu rozwijania własnej działalności ekonomicznej. Część z organizacji objętych projektem podniosła również swoją motywację do działania w obszarze pozyskiwania środków z różnego rodzaju funduszy unijnych, złożyła wnioski aplikacyjne oraz uzyskała dotacje m.in. z LGD w ramach działania „Małe Projekty" oraz PO FIO. W ramach projektu powołano również Radę ds. Ekonomii Społecznej, której celem było przygotowanie otoczenia społecznego i prawnego do rozwoju ES w 7 gminach członkowskich LGD7. Kolejnym przedsięwzięciem w ramach

Programu Operacyjnego Fundusz Inicjatyw Obywatelskich pod nazwą: **„Inkubator NGO-program rozwoju wiejskich organizacji pozarządowych"** było wzmocnienie potencjału rozwojowego organizacji pozarządowych z terenu 10 gmin, które już w tym czasie obejmowało swoim zasięgiem Stowarzyszenie. Zaplanowane zamierzenia zrealizowano głównie poprzez kontynuowanie działalności Inkubatora NGO, realizującego indywidualny program wsparcia dla członków kolejnych 10 organizacji. Realizacja w/w projektów zaowocowała przede wszystkim rozszerzeniem zakresu partnerstwa budowanego w ramach LGD oraz aktywizacją społeczno-zawodową mieszkańców obszaru LGD. Zbudowany na podstawie powyżej scharakteryzowanych projektów potencjał zostanie wykorzystany poprzez realizację działań zaplanowanych w LSR realizowanej w nowej perspektywie finansowej na lata 2014-2020, będącej w dużej mierze kontynuacją dotychczasowej działalności LGD.
W nowej perspektywie finansowej Stowarzyszenie zamierza również wspierać osoby z grup defaworyzowanych, a w szczególności **osoby niepełnosprawne** poprzez dalsze prowadzenie bezpłatnej wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego.
W 2012 roku LGD w ramach współpracy z **Zakładem Aktywizacji Zawodowej „Swoboda"** oraz ośrodkami opieki społecznej
w Niemczech pozyskało używany sprzęt rehabilitacyjny w postaci m.in. łóżek rehabilitacyjnych, wózków inwalidzkich, rollatorów, balkoników, kul, który nieodpłatnie użyczany jest najbardziej potrzebującym mieszkańcom obszaru działania lokalnej grupy. Poprzez wypożyczanie sprzętu osobom, które mają trudności w samodzielnym poruszaniu się czy rehabilitacji, a których sprawność fizyczna wymaga specjalistycznych urządzeń, LGD chce pomagać w ograniczaniu skutków niepełnosprawności oraz umożliwić im szybszy powrót do aktywności fizycznej, społecznej i zawodowej. Wsparcie to będzie prowadzone poza budżetem przeznaczonym na działania objęte LSR.
Doświadczenia Stowarzyszenia „LGD7 – Kraina Nocy i Dni" uzyskane przy realizacji wszystkich w/w działań zaowocowały **doświadczoną i wykwalifikowaną kadrą zarządzającą** działaniem LGD. Powołane do funkcjonowania Biuro prowadzi sprawy Stowarzyszenia między innymi poprzez inspirowanie i podejmowanie działań na rzecz Stowarzyszenia oraz obsługę spraw administracyjnych, finansowych i organizacyjnych oraz służy realizacji celów i zadań Stowarzyszenia. Biuro prowadzi swoją działalność w oparciu o statut Stowarzyszenia, uchwały Walnego Zgromadzenia Członków Stowarzyszenia, uchwały Zarządu stowarzyszenia oraz Regulamin Biura.
Biuro Stowarzyszenia „LGD7– Kraina Nocy i Dni" ma swoją siedzibę w Opatówku przy ul. Kościelnej 2 . Jego dogodne położenie, centralnie w stosunku do wszystkich gmin (członków LGD) umożliwia równomierny dostęp wszystkim mieszkańcom obszaru do informacji oraz prowadzonego przez nie doradztwa. Wdrażaniem LSR od 2008 roku na obszarze LGD zajmowało się 3 zatrudnionych pracowników na stanowiskach:
Dyrektor Biura, który jest odpowiedzialny za prawidłowe zarządzanie sprawami Stowarzyszenia w ramach posiadanych uprawnień i niezastrzeżonych do kompetencji innych organów Stowarzyszenia oraz Biurem:
a) posiadana wiedza i kwalifikacje:
- wykształcenie wyższe magisterskie, wiedza z zakresu pozyskiwania i rozliczania funduszy UE potwierdzona dyplomem ukończenia studium oraz certyfikatami ukończenia szkoleń w zakresie zarządzania organizacją pozarządową, księgowości
w LGD oraz zagadnień związanych z wdrażaniem LSR objętej PROW na lata 2007-2013, związanych m.in.: wdrażaniem projektów współpracy, prowadzeniem badań, monitoringu oraz ewaluacji strategii, metodyką pracy organu decyzyjnego, tworzeniem strategii komunikacyjnej i aktywizacyjnej dla LGD, tworzeniem elementów LSR w ramach PROW na lata 2014-2020.
b) posiadane doświadczenie zawodowe: w latach 2006-2008 Kierownik w Orbis S.A, od 2008 roku pracownik biura LGD, od 2009 roku Dyrektor Biura LGD, w latach 2010-2011 Koordynator projektu PO FIO 2010 pn. „Przedsiębiorczość społeczna na terenach wiejskich", w latach 2011-2012 Koordynator projektu PO FIO 2011 pn. „Inkubator NGO – program rozwoju wiejskich organizacji pozarządowych", w latach 2013-2015 Koordynator projektu współpracy pn. "Szlakiem Dębów i Paproci",

Specjalista ds. projektów - odpowiedzialny za wsparcie doradcze dla mieszkańców terenu działania LGD.
a) posiadana wiedza i kwalifikacje:
- wykształcenie wyższe magisterskie, wiedza z zakresu Zarządzania Funduszami i Projektami UE potwierdzona dyplomem ukończenia studium oraz certyfikatami ukończenia szkoleń w zakresie funkcjonowania organizacji pozarządowej, księgowości
w LGD oraz zagadnień związanych z wdrażaniem LSR objętej PROW na lata 2007-2013, związanych m.in.: z wdrażaniem projektów współpracy, prowadzeniem badań, monitoringu oraz ewaluacji strategii, tworzeniem elementów LSR w ramach PROW na lata 2014-2020.
b) posiadane doświadczenie zawodowe: od 2010 pracownik biura LGD, w roku 2010 Koordynator projektu współpracy pn. **„SPOTKANIE Z NATURĄ 2010"**,

Specjalista ds. promocji - posiadający w swoim zakresie obowiązków organizację i realizację wydarzeń informacyjno-promocyjnych, spotkań dotyczących aktywizacji mieszkańców oraz szkoleń dla organów LGD:

a) posiadana wiedza i kwalifikacje: wykształcenie wyższe magisterskie, wiedza z zakresu Zarządzania Funduszami i Projektami UE potwierdzona dyplomem ukończenia studium oraz certyfikatami ukończenia szkoleń w zakresie funkcjonowania organizacji pozarządowej, księgowości w LGD, budową marki w turystyce wiejskiej, wykorzystania socjal media w marketingu produktów i usług lokalnych oraz zagadnień związanych z wdrażaniem LSR objętej PROW na lata 2007-2013, związanych m.in.: z metodyką budowy strategii oraz jej ewaluacją, metodyką pracy organu decyzyjnego, tworzeniem elementów LSR w ramach PROW na lata 2014-2020.

b) posiadane doświadczenie zawodowe: w okresie 01-09.2009 Animator Kultury w Urzędzie Gminy Koźminek od 2009 pracownik LGD.

Szczegółowe informacje nt. wiedzy i doświadczenia pracowników zatrudnionych w biurze oraz dokumenty ją potwierdzające zostały przedstawione w Załączniku nr 16 do wniosku o wybór LSR. Wszyscy pracownicy uczestniczyli w działaniach związanych z wdrażaniem LSR na obszarze LGD i zajmowali się realizacją charakteryzowanych powyżej projektów, wykonywali prace związane z przeprowadzaniem naborów wniosków oraz doradztwem dla beneficjentów i posiadają też bogate doświadczenie w realizacji działań aktywizacyjnych na obszarze LGD. Doświadczona kadra, składająca się z obecnie zatrudnionych etatowych pracowników biura LGD stanowić będzie trzon zespołu osób zaangażowanych w prace związane z wdrażaniem LSR w ramach PROW na lata 2014-2020. Koordynacją działań związanych z działaniem organizacji na obszarze LGD oraz w poszczególnych gminach zajmowali się członkowie Zarządu (3 osoby). Osoby zatrudnione przez LGD posiadają doświadczenie i niezbędną wiedzę do wdrażania i aktualizacji LSR uzyskaną na przestrzeni realizacji LSR w wyniku m.in. uczestnictwa w szkoleniach i wyjazdach studyjnych organizowanych przez LGD oraz uczestnictwa w szkoleniach organizowanych przez organizacje zewnętrze, co dodatkowo potwierdzają uzyskane certyfikaty i zaświadczenia. Obecny skład, w którym LGD planuje kontynuować działalność w latach 2014-2020, tworzy dziewięć gmin: Blizanów, Ceków-Kolonia, Godziesze Wielkie, Koźminek, Opatówek, Żelazków, Lisków, Mycielin oraz Gmina i Miasto Stawiszyn (obszar Stowarzyszenia zmniejszył się o teren Gminy Sieroszewice). Członkowie LGD posiadają duże doświadczenie w zarządzaniu i rozliczaniu projektów. Poza udziałem gmin członkowskich w scharakteryzowanych powyżej projektach realizowanych w ramach Schematu I i II Pilotażowego Programu Leader+, każda z gmin członkowskich brała udział we wdrażaniu LSR na obszarze swojej gminy i wnioskowały o dotacje w ramach konkursów ogłaszanych, przez LGD.

Podsumowując, **na potencjał** Stowarzyszenia „LGD7 – Kraina Nocy i Dni" **składają się dwa elementy**:

potencjał osobowy w postaci dwustuosobowej grupy mieszkańców naszego terenu (członkowie Rady, członkowie zwyczajni Stowarzyszenia, grupa liderek biorąca udział w szkoleniach organizowanych w ramach „Szkoły Liderek Rozwoju Lokalnego" prowadzonej przez KSOW przy Wielkopolskim Urzędzie Marszałkowskim, beneficjenci projektów realizowanych w minionym okresie programowania).

potencjał instytucjonalny w postaci wypracowanych form współpracy z partnerami naszej działalności.

W tym miejscu należy podkreślić, iż w związku ze zbiegiem terminów tworzenia zrębów Strategii dla LGD, Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej i Powiatu Kaliskiego powołana została do życia Komisja Współpracy Terytorialnej obejmująca przedstawicieli Powiatu Kaliskiego oraz Stowarzyszenia „LGD7 – Kraina Nocy i Dni" i Stowarzyszenia Aglomeracja Kalisko-Ostrowska (realizującego Strategię Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych). W wyniku prac Komisji określony został model współpracy, uwzgledniający wzajemne informowanie o przewidywanych działaniach, naborach wniosków oraz prowadzonej ewaluacji Strategii, a także „wymianę dobrych praktyk".

LGD pozyskała także partnerów dla działań strategicznych:

1) Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Spółdzielni Socjalnych w Poznaniu,
2) Powiat Kaliski - w zakresie działalności związanej z wykorzystaniem energii odnawialnej,
3) Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Kaliszu – w zakresie ochrony środowiska,
4) Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych „Orli Staw" oraz Związek Komunalny Gmin „Czyste Miasto, Czysta Gmina" - w zakresie ochrony środowiska oraz gospodarki odpadami,
5) Prezydent Miasta Kalisza – w zakresie koordynacji m.in. działań promocyjnych skierowanych do mieszkańców Miasta Kalisza,
6) Animatorzy projektu „Na granicy Imperiów" w zakresie edukacji historycznej i promocji działań LGD.

Działania, te obejmujące zasoby osobowe i instytucjonalne, wykorzystane zostaną w trakcie realizacji zadań wynikających z LSR. Powodem sprawności funkcjonowania instytucjonalnego LGD7 były pozytywne wyniki wielokrotnych kontroli prowadzonych przez pracowników Departamentu PROW Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu.

3.2 Reprezentatywność LGD

Członkowie Stowarzyszenia dzielą się na: Członków Zwyczajnych, Członków Wspierających, Członków Honorowych. Stowarzyszenie „LGD 7 – Kraina Nocy i Dni" zakłada rozszerzanie składu LGD. Nabycie i

stwierdzenie utraty członkostwa w Stowarzyszeniu następuje na podstawie uchwały Zarządu Stowarzyszenia. Sposób przystąpienia i rozszerzania składu LGD o poszczególny rodzaj członków określa Statut Stowarzyszenia.
Obecnie w skład Stowarzyszenia wchodzą wyłącznie członkowie zwyczajni. Stowarzyszenie zostało ustanowione przez 45 Członków Założycieli w dniu 19 kwietnia 2006 roku. Obecnie liczy 72 **członków**, wśród których znajdują się przedstawiciele instytucji publicznych, lokalnych partnerów społecznych i gospodarczych oraz mieszkańców. Procentowy udział członków LGD reprezentujących poszczególne sektory przedstawia poniższy wykres.

Wykres 1
Procentowy udział poszczególnych sektorów wśród Członków Stowarzyszenia

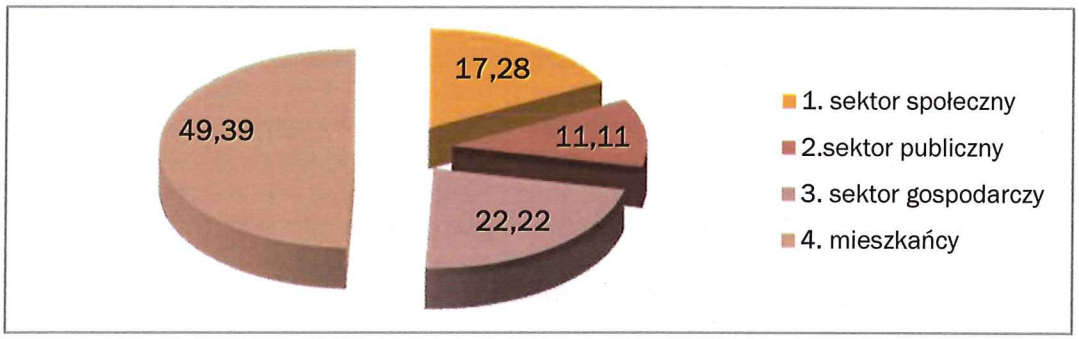

Źródło: Opracowanie własne na podstawie dokumentacji Stowarzyszenia.

Stowarzyszenie „LGD7 – Kraina Nocy i Dni" tworzy partnerstwo dynamiczne oraz otwarte na nowych członków. Obecnie każda z gmin członkowskich posiada reprezentantów wszystkich w/w grup członków w składzie LGD. W skład LGD wchodzi dziewięciu partnerów publicznych, którymi są gminy członkowskie: Blizanów, Ceków-Kolonia, Godziesze Wielkie, Koźminek, Opatówek, Żelazków, Lisków, Mycielin oraz Gmina i Miasto Stawiszyn. Dynamikę w strukturze partnerstwa obrazuje tendencja sukcesywnego zwiększania się liczby członków na przestrzeni funkcjonowania LGD oraz następujący proces ciągłego dostosowania składu członków do specyfiki lokalnej społeczności. Dzięki tym procesom w gronie członków LGD znalazły się m.in. działające na całym obszarze objętym LSR organizacje pozarządowe reprezentujące sektor społeczny, m.in. Ochotnicze Straże Pożarne (OSP w Krzemionce, OSP w Cekowie, OSP Zbiersk, OSP w Słuszkowie, OSP w Koźminku, OSP w Żelazkowie, OSP w Chełmcach, OSP w Blizanowie) – najprężniej działające organizacje w środowisku wiejskim, skupiające znaczną liczbę mieszkańców lokalnej społeczności oraz lokalne stowarzyszenia: Stowarzyszenie Przyjaciół Gminy Blizanów, Stowarzyszenie Działamy Razem, Stowarzyszenie Aktywni Dla Małgowa, Fundacja Biura Rachunkowego FIK, Towarzystwo Sportowe „Liskowiak", Zakład Aktywizacji Zawodowej „Swoboda" oraz Spółdzielnia Socjalna „Nasza Firma". Udział tych partnerów w pracach LGD jest szczególnie istotny, bowiem pozwala w większym stopniu zwrócić uwagę na problemy oraz oczekiwania organizacji pozarządowych funkcjonującychw gminach członkowskich - potencjalnych beneficjentów LGD. Udział sektora społecznego w Stowarzyszeniu jest bardzo istotny również ze względu na powiązanie tych organizacji z osobami pochodzącymi z **grup defaworyzowanych**, zidentyfikowanych na obszarze LGD podczas konsultacji społecznych prowadzonych w ramach prac nad Lokalną Strategią Rozwoju Obszaru, tj. **pozostające bez pracy kobiety,** w tym w kobiety powracające na rynek pracy po przerwie związanej z wychowaniem dzieci, **osoby w wieku powyżej 50 lat i osoby młode - do 35 roku życia** oraz **osoby niepełnosprawne**. Spotkania konsultacyjne prowadzone przez LGD pokazały, iż osoby te często funkcjonują w strukturach organizacji pozarządowych działających na obszarze LGD, w tym również w organizacjach będących członkami LGD, a także biorą udział w działaniach realizowanych przez te podmioty (m.in. przez ZAZ „Swoboda"). Ze względu na fakt, iż jednym z najważniejszych celów w LSR w okresie 2016-2022 jest rozwój przedsiębiorczości

oraz tworzenie nowych miejsc pracy, szczególnie istotny dla partnerstwa LGD jest też udział przedstawicieli **sektora gospodarczego** w Stowarzyszeniu. Obecnie w strukturach LGD znajduje się 14 takich członków wśród których są podmioty prowadzące własną działalność gospodarczą, a także rolnicy.
Pozostałą grupę członków LGD – 35 osób – stanowią **mieszkańcy** gmin członkowskich. Wśród tej grupy członków także **znajdują się osoby z grup defaworyzowanych**, m.in. osoby w wieku do 35 lat pozostające bez pracy, w tym jedna osoba niepełnosprawna oraz niezatrudnione osoby w wieku powyżej 50 lat. W związku z faktem, iż na terenie działania LGD funkcjonują osoby zaliczane do środowisk defaworyzowanych, LGD określiło szczegółowo metody komunikacji z tymi osobami oraz dedykowane im rodzaje wsparcia realizowane w ramach działań aktywizacyjnych LGD (szkolenia z zakresu pozyskiwania środków w ramach PROW 2014-2020 oraz założeń LSR, szkolenia z zakresu podejmowania działalności gospodarczej oraz ES warsztaty makijażu i rękodzieła) oraz w ramach zaplanowanych naborów wniosków (premiowanie działań realizowanych przez osoby z grup defaworyzowanych). LGD będzie stosować także różnorodny zestaw metod komunikacyjnych w celu dotarcia z informacją do jak najszerszego grona takich osób. Działalność informacyjna będzie prowadzona m.in. poprzez wirtualny punkt konsultacyjny, zamieszczanie informacji na temat dostępnych rodzajów wsparcia na stronie internetowej LGD, za pośrednictwem serwisu społecznościowego Facebook, za pomocą ogłoszeń umieszczanych w lokalnej prasie i radio.
Zadanie współpracy ze środowiskiem osób defaworyzowanych przypisano również powołanej w 2010 roku Radzie ds. Ekonomii Społecznej, która będzie zajmować się przygotowaniem otoczenia społeczno-gospodarczego do rozwoju ES w gminach LGD.
W ramach współpracy z Aglomeracją Kalisko-Ostrowską przygotowano fiszki projektowe do projektu Akademia Seniora oraz tworzenia spółdzielni socjalnych w ramach priorytetu I Strategii ZIT. Stowarzyszenia będące członkami LGD7 posiadają doświadczenie w pozyskiwaniu środków dla grup defaworyzowanych w ramach konkursów gminnych lub organizowanych przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej.
Reprezentatywność partnerstwa LGD odnosi się również do organu decyzyjnego LGD – Rady Stowarzyszenia „LGD7-Kraina Nocy i Dni", do kompetencji, której należy przede wszystkim wybór operacji w ramach przyjętej dla obszaru Lokalnej Strategii Rozwoju.
Rada Stowarzyszenia składa się z 9 Członków w tym 1 Przewodniczącego i 1 Wiceprzewodniczącego. Rada Stowarzyszenia wybierana jest i odwoływana przez Walne Zgromadzenie. Rada Stowarzyszenia jest wielosektorowa. Jej członkami mogą być przedstawiciele sektora publicznego, społecznego, gospodarczego oraz mieszkańcy. Funkcje członków organu decyzyjnego są pełnione osobiście przez osoby reprezentujące poszczególne sektory.

Wykres 2. Procentowy udział poszczególnych sektorów w Radzie Stowarzyszenia

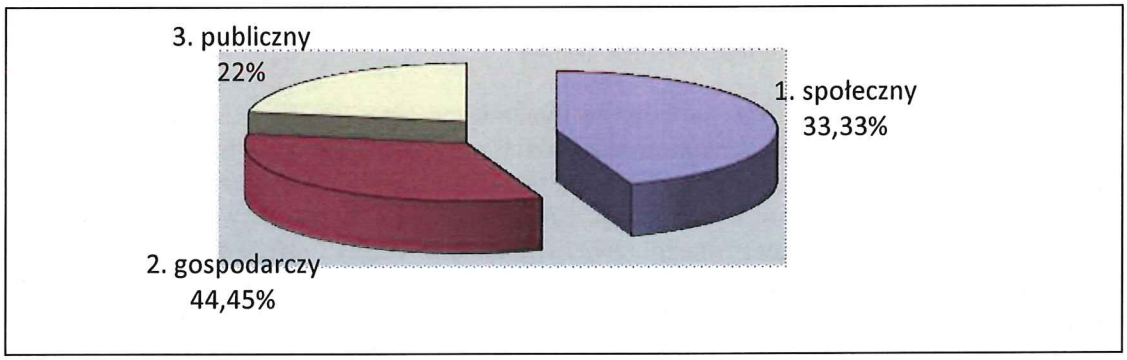

Źródło: Opracowanie własne na podstawie dokumentacji Stowarzyszenia.

Skład Rady Stowarzyszenia LGD 7:
Przewodniczący – Barbara Piechota: reprezentuje Gminę Opatówek, sektor publiczny – pełnomocnictwo wójta;
Wiceprzewodniczący – Mirosław Miklas: reprezentuje Gminę Koźminek, sektor gospodarczy;
Członek zwyczajny – Paulina Grala: reprezentuje Gminę i Miasto Stawiszyn, sektor publiczny – pełnomocnictwo burmistrza;
Członek zwyczajny – Paweł Sobczak: reprezentuje Gminę Żelazków, sektor gospodarczy;
Członek zwyczajny –Dawid Kuś: reprezentuje Gminę Ceków-Kolonia, sektor gospodarczy;
Członek zwyczajny – Jan Nawrocki: reprezentuje Gminę Godziesze Wielkie, sektor społeczny;
Członek zwyczajny – Dominik Jankowski: reprezentuje Gminę Lisków, sektor społeczny;
Członek zwyczajny – Michał Bartoszczyk: reprezentuje Gminę Mycielin, sektor społeczny;
Członek zwyczajny –Bogumił Nowicki reprezentuje Gminę Blizanów, sektor gospodarczy.
Reprezentatywność składu Rady Stowarzyszenia przedstawia się następująco:

- są przedstawiciele wszystkich gmin będących członkami LGD7,
- jest dwóch przedstawicieli sektora publicznego,

- jest trzech przedstawicieli sektora społecznego,
- jest czterech przedstawicieli sektora gospodarczego.

Aby proces decyzyjny w LGD nie był zdominowany przez władze publiczne ani żadną z grup interesów przyjęto, iż **procentowy udział przedstawicieli sektora publicznego nie może przekraczać 30%** ogólnej liczby członków RS, zaś żaden z pozostałych sektorów (społeczny, gospodarczy, mieszkańcy) nie może posiadać więcej aniżeli 49% ogólnej liczby członków w RS. Nie dopuszcza się również reprezentowania sektora społeczno-gospodarczego przez osoby związane z sektorem publicznym oraz łączenia przez osoby fizyczne członkostwa w LGD z reprezentowaniem w niej osób prawnych. Ponadto zapewnienie braku dominacji pojedynczej grupy interesu będzie analizowane na bieżąco przez biuro LGD w kontekście LSR, jej celów, przedsięwzięć i grup docelowych oraz powiązań branżowych. W tym celu **LGD będzie prowadzić rejestr interesów członków organu decyzyjnego**. Dodatkowo LGD będzie czuwać nad zachowaniem każdorazowo na etapie głosowania odpowiedniego parytetu w RS.

Rada Stowarzyszenia „LGD7-Kraina Nocy i Dni" w swoim składzie ma także **osoby reprezentujące przedstawicieli grup defaworyzowanych**, czyli: dwie kobiety, osobę poniżej 35 roku życia, osoby powyżej 50 roku życia a także **przedsiębiorców**. Przedstawiciele grup defaworyzowanych są jednocześnie przedstawicielami jednego z w/w sektorów.

Do kompetencji Rady Stowarzyszenia należy:

- wybór operacji, które mają być realizowane w ramach LSR,
- ustalanie kwoty wsparcia,
- opiniowanie projektów i zmiany LSR opracowanych przez Zarząd,
- opiniowanie innych spraw wnioskowanych przez Zarząd,
- wnioskowanie do Zarządu, WZC w sprawach dotyczących bieżącej działalności Stowarzyszenia oraz realizacji LSR,
- wnioskowanie do Zarządu o wprowadzenie zmian w Regulaminie RS, kryteriach wyboru, procedurach oceny wniosków.

Rada działa w oparciu o Statut Stowarzyszenia oraz uchwalony przez Walne Zgromadzenie Członków Regulamin Rady Stowarzyszenia (Załącznik nr 9). Regulamin RS zapewnia przejrzystość, demokratyczność i jawność podejmowania decyzji przez członków. Dokument ten określa szczegółowo procedury funkcjonowania Rady oraz procedury wyłączenia członków Rady w przypadku wyboru operacji w razie zaistnienia okoliczności, które mogą wywołać wątpliwości co do ich bezstronności. Przed głosowaniem nad wyborem operacji członkowie Rady podpisują deklarację poufności i bezstronności. Z mocy prawa z głosowania nad daną operacją wykluczeniu podlegają:

a) osoby składające wniosek
b) osoby spokrewnione w pierwszej linii z wnioskodawcą
c) osoby zasiadające w organach lub będące przedstawicielami osób prawnych składających wniosek
d) osoby, które same zadeklarowały brak bezstronności w ocenie danej operacji.

LGD posiada w swoim Statucie także zapis mówiący o przestrzeganiu zakazu łączenia funkcji w organie decyzyjnym z funkcją w zarządzie lub organie kontrolnym oraz pracą w biurze LGD. Dokumentacja określająca zasady funkcjonowania oraz wyniki pracy Rady Stowarzyszenia ma charakter jawny i jest upubliczniona na stronie internetowej LGD.

3.3 Zasady funkcjonowania LGD

Członkowie Stowarzyszenia „LGD 7 – Kraina Nocy i Dni" w trakcie realizacji Pilotażowego Programu LEADER + oraz Wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2007-2013 zdobyli duże doświadczenie związane z funkcjonowaniem grupy oraz przygotowali szereg dokumentów proceduralnych umożliwiających jego działanie. Do najważniejszych dokumentów wewnętrznych regulujących zasady działania LGD należą dokumenty opisane w tabeli:

Lp.	Rodzaj dokumentu	Regulowane kwestie
1.	**Statut**	Dokument jest uchwalany oraz zmieniany przez Walne Zgromadzenie Członków Stowarzyszenia „LGD7 – Kraina Nocy i Dni". Zawiera minimalny zakres uregulowań zgodnie z ustawą prawo o stowarzyszeniach oraz ustawą o rozwoju lokalnym. Dodatkowe regulacje ujęte w Statucie: - Organem nadzoru jest Marszałek Województwa Wielkopolskiego. - Organem stowarzyszenia odpowiedzialnym za wybór operacji i ustalenie kwoty wsparcia jest Rada Stowarzyszenia, której kompetencje oraz zasady reprezentatywności szczegółowo zostały określone w statucie. - Organem kompetentnym w zakresie uchwalenia LSR i jej aktualizacji oraz kryteriów

		wyboru operacji jest Walne Zgromadzenie Członków. - Organem kompetentnym do dokonania aktualizacji LSR w zakresie niezastrzeżonym dla innych organów jest też Zarząd Stowarzyszenia. - wszelkie decyzje - niepozostające w zgodzie ze Statutem lub innymi regulacjami prawnymi Stowarzyszenia leżą w gestii Walnego Zgromadzenia Członków lub innych organów Stowarzyszenia - odnoszące się do założeń i zapisów Lokalnej Strategii Rozwoju (LSR), jej załączników lub innych dokumentów (w tym procedur), niebędących załącznikami do LSR, a mających ścisły związek z jej wdrażaniem oraz ich zmiany, Zarząd podejmuje jedynie w oparciu o dane pochodzące z wiarygodnych i wolnych od wpływów grup interesów źródeł informujących o konieczności dokonania tych zapisów lub ich zmian, w tym m.in. w oparciu o: wyniki badań dotyczących analizy obszaru lub/i odnoszących się do wyników wdrażania LSR, wyniki monitoringu i ewaluacji obecnie wdrażanej LSR oraz rekomendacje wynikające z tych wyników, opinie i wnioski Rady, bazujące na wynikach zakończonych naborów wniosków o dofinansowanie, rekomendacje Biura dotyczące zmian w zapisach LSR, zmiany uwarunkowań prawnych związanych z wdrażaniem LSR, inne wiarygodne źródła danych i informacji mogące w sposób niezależny od grup interesów być podstawą dokonania zmian w zapisach LSR. - Statut zawiera uregulowania dotyczące zachowania bezstronności członków organu decyzyjnego w wyborze operacji (w tym przesłanki wyłączenia z oceny operacji). - Dokument określa zasady nabywania i utraty członkostwa w LGD oraz w jej organach.
2.	**Regulamin Rady Stowarzyszenia**	Dokument jest uchwalany oraz zmieniany przez Walne Zgromadzenie Członków Stowarzyszenia „LGD7 – Kraina Nocy i Dni". Podstawowe regulacje ujęte w Regulaminie RS: - szczegółowe zasady zwoływania i organizacji posiedzeń organu decyzyjnego (sposób informowania członków organu o posiedzeniach, zasady dostarczania dokumentów dotyczących spraw podejmowanych na posiedzeniach, itp.); - szczegółowe rozwiązania dotyczące wyłączenia z oceny operacji członka RS; - szczegółowe zasady podejmowania decyzji w sprawie wyboru operacji (m.in. ocena wniosków, sposób podziału wniosków do oceny pomiędzy członków organu, zasady dokumentowania oceny); - zasady protokołowania posiedzeń organu decyzyjnego; - zasady wynagradzania członków organu decyzyjnego.
3.	**Regulamin Biura**	Dokument jest uchwalany oraz zmieniany przez Zarząd Stowarzyszenia „LGD7 – Kraina Nocy i Dni". Podstawowe regulacje ujęte w Regulaminie Biura: - zasady zatrudniania i wynagradzania pracowników, - uprawnienia Dyrektora Biura, - zasady udostępniania informacji będących w dyspozycji LGD uwzględniające zasady bezpieczeństwa informacji i przetwarzania danych osobowych, - opis oceny efektywności świadczonego przez pracowników biura doradztwa
4.	**Regulamin Zarządu**	Dokument jest uchwalany oraz zmieniany przez Walne Zgromadzenie Członków Stowarzyszenia „LGD7 – Kraina Nocy i Dni". Podstawowe regulacje ujęte w Regulaminie Zarządu: - podział zadań pomiędzy członków Zarządu - zasady zwoływania i organizacji posiedzeń organu
5.	**Regulamin Komisji Rewizyjnej**	Dokument jest uchwalany oraz zmieniany przez Walne Zgromadzenie Członków Stowarzyszenia „LGD7 – Kraina Nocy i Dni". Podstawowe regulacje ujęte w Regulaminie Komisji Rewizyjnej: - podział zadań pomiędzy członków Komisji Rewizyjnej - zasady zwoływania i organizacji posiedzeń tego organu
6.	**Polityka rachunkowości**	Dokument jest uchwalany oraz zmieniany przez Walne Zgromadzenie Członków Stowarzyszenia „LGD7 – Kraina Nocy i Dni". Podstawowe kwestie ujęte w Polityce Rachunkowości: - miejsce prowadzenia ksiąg rachunkowych, - określenie roku obrotowego oraz okresów sprawozdawczych, - zasady i sposoby prowadzenia ksiąg rachunkowych

		- metody i terminy inwentaryzowania składników majątkowych, - zasady wyceny aktywów i pasywów, rozliczeń międzyokresowych przychodów i kosztów, - wybór systemu rachunku wyników, - sposób prowadzenia ksiąg rachunkowych, - zakładowy plan kont, - obieg dokumentów w organizacji, - metody ewidencji dotacji, - ewidencja kasy.

3.4 Potencjał ludzki LGD a dokumenty wewnętrzne LGD.

Członkowie zaangażowani w działania LGD posiadają odpowiednie kompetencje i zasoby do tworzenia i zarządzania procesami rozwoju na poziomie lokalnym. Zakres wiedzy i doświadczenia członków partnerstwa związanych z wdrażaniem LSR oraz mających wpływ na wybór operacji zgodnych ze strategią uregulowany jest w w/w dokumentach wewnętrznych LGD, a przede wszystkim w Regulaminie Rady, Regulaminie Biura oraz w Regulaminie Zarządu.

Regulamin Rady Stowarzyszenia szczegółowo określa kompetencje niezbędne do prawidłowej oceny i wyboru wniosków oraz zadania osób pełniących konkretne funkcje w organie decyzyjnym. Osoby wybrane do Rady Stowarzyszenia powinny spełniać również następujące wymogi: posiadać wykształcenie wyższe lub średnie; ukończyć szkolenia lub kursy z zakresu rolnictwa lub rozwoju obszarów wiejskich; posiadać doświadczenie w realizacji projektów na rzecz rozwoju obszarów wiejskich. Wiedza oraz doświadczenie osób wchodzących w skład RS potwierdzone są odpowiednimi dokumentami i certyfikatami.

W obecnym składzie Rady sześciu członków Rady Stowarzyszenia posiada udokumentowaną wiedzę z zakresu rozwoju obszarów wiejskich i podejścia Leader oraz doświadczenie we wdrażaniu LSR na obszarze LGD. Są to osoby, które zajmowały stanowiska w organie decyzyjnym w okresie wdrażania LSR na lata 2007-2013, dokonywały oceny i wyboru operacji w ramach strategii. Grupa ta stanowi 67% całego składu Rady. 56% składu Rady posiada również udokumentowane doświadczenie w zakresie realizacji operacji, projektów z zakresu rozwoju obszarów wiejskich. Członkowie RS posiadają też wykształcenie spełniające określone wymogi oraz są merytorycznie przygotowani do pełnienia swoich funkcji. Należy podkreślić, iż członkowie RS posiadają wiedzę na temat obszarów działania zaplanowanych w LSR w ramach PROW na lata 2014-2020 oraz aktywnie uczestniczyli w tworzeniu tego dokumentu na etapie prowadzonych przez LGD konsultacji społecznych.

Stowarzyszenie LGD określiło również wymagania konieczne i pożądane w odniesieniu do kandydatów do pracy w Biurze LGD7, pozwalające na zatrudnienie osób gwarantujących profesjonalną obsługę organów LGD7

i beneficjentów w nowej perspektywie finansowej. LGD do realizacji zadań biura w okresie 2016-2022 będzie zatrudniać czterech pracowników na stanowiskach:

Dyrektor Biura, który będzie odpowiedzialny za prawidłowe zarządzanie sprawami Stowarzyszenia oraz biura w ramach posiadanych kompetencji -niezastrzeżonych do innych organów Stowarzyszenia.

Specjalista ds. Promocji, który będzie odpowiedzialny za wdrażanie narzędzi do budowania pozytywnego wizerunku stowarzyszenia i prowadzonych przez nie działań;

Specjalista ds. Monitoringu i Obsługi Rady Stowarzyszenia, który będzie odpowiedzialny za monitorowanie działań wynikających z realizacji LSR oraz obsługę RS;

Specjalista ds. Projektów - odpowiedzialny za wsparcie doradcze dla mieszkańców terenu działania LGD.

Opis stanowisk, szczegółowy zakres obowiązków i zakres odpowiedzialności pracowników na poszczególnych stanowiskach, opis efektywności świadczonego doradztwa oraz wymagane i pożądane kompetencje osób zatrudnionych na w/w stanowiskach, precyzuje szczegółowo Regulamin Biura wraz z załącznikami (Załącznik nr 15 do Wniosku).

Do najważniejszych wymagań ogólnych skierowanych do członków kadry pracowniczej należy natomiast posiadanie wykształcenia wyższego oraz udokumentowanej wiedzy i doświadczenia z zakresu pozyskiwania i rozliczania funduszy UE oraz wiedzy związanej z realizacją programów na obszarach wiejskich, znajomość przepisów prawa unijnego i krajowego dotyczących Funduszy Unijnych, komunikatywność, kreatywność, samodzielność i odpowiedzialność.

Podobne oczekiwania odnoszą się do członków Zarządu, którzy mogą być zatrudniani do prac związanych z wdrażaniem LSR. Kwestie te uregulowane są szczegółowo w Regulaminie Zarządu. Wśród wymagań stawianych osobom zatrudnianym do prowadzenia prac związanych z koordynacją działań LGD jest przede wszystkim wiedza i doświadczenie w realizacji projektów na rzecz rozwoju obszarów wiejskich i zarządzania organizacją oraz umiejętność zarządzania projektem.

Ponadto LGD stworzyło plan szkoleń dla członków Rady i pracowników biura (Załącznik nr 14 do wniosku o wybór LSR) oraz będzie stosować metody weryfikacji ich wiedzy. Członkowie Rady, Zarządu oraz pracownicy Biura przed rozpoczęciem realizacji Programu zostaną przeszkoleni z odpowiednich procedur odpowiadających kompetencji poszczególnych organów i pracowników

Rozdział II Partycypacyjny charakter LSR

Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność to oddolne podejście do budowania lokalnej społeczności poprzez wszelkie działania mające na celu aktywizację, w tym gospodarczą, wzmacnianie więzi, budowanie potencjału, zarówno jednostek jak i społeczności.

Wdrażając Lokalną Strategię Rozwoju w latach 2014 - 2020 LGD będzie wzmacniać spójność obszaru i pobudzać mieszkańców do działania na jego rzecz. Partycypacja ma w tym kontekście duże znaczenie, buduje poczucie odpowiedzialności i jest katalizatorem rozwoju. Powoduje, że ludzie czują się potrzebni i zaangażowani. Takie podejście gwarantuje wykorzystanie cennych rodzimych zasobów wiedzy oraz doświadczenia poszczególnych członków społeczności, wzmaga świadomość i przekonanie, że poprzez udział w podejmowaniu decyzji mamy wpływ na kształtowanie najbliższego otoczenia. Zasadniczym celem pracy nad dokumentem było poszukiwanie i zdefiniowanie kierunków rozwoju obszaru objętego LSR przy udziale partnerów społecznych, gospodarczych, publicznych i mieszkańców. Strategia została wypracowana na zasadach **współpracy wszystkich trzech sektorów** i każda ze stron miała realny wpływ na podejmowane decyzje. W trakcie prac zastosowano zróżnicowane metody i techniki angażowania lokalnej społeczności do budowy strategii. Dzięki temu mieszkańcy mogli dopasować formę włączenia się w tworzenie LSR do swoich oczekiwań i potrzeb. Wynikiem tego, w proces budowy dokumentu strategicznego udało się również włączyć osoby defaworyzowane, ze względu na rynek pracy oraz podlegające wykluczeniu społecznemu.

Aby nie wykluczyć żadnych grup społecznych w informowaniu lokalnych mieszkańców o możliwości udziału w rozwijaniu LSR zostały zastosowane **rożne formy technik komunikacyjnych**. Informacje o planowanych spotkaniach i innych kluczowych kwestiach dotyczących prac związanych z tworzeniem LSR umieszczane były na **stronie internetowej Stowarzyszenia LGD7** *(www.krainanocyidni.pl)*, na **portalu społecznościowym LGD7** *(facebook)* oraz na **stronach internetowych Urzędów Gmin członkowskich**. Jak również na **tablicach ogłoszeń** w Urzędach Gmin i siedzibie Stowarzyszenia oraz w **prasie o zasięgu lokalnym i powiatowym**. Mieszkańcy informowani byli również telefonicznie, drogą e-mail, a także metodą bezpośrednich kontaktów przez pracowników biura LGD7 podczas doradztwa i konsultacji. Wszystkie informacje rozpowszechniane były w formie plakatów oraz ulotek informacyjnych. Odbywały się także spotkania z mieszkańcami oraz szereg indywidualnych spotkań w siedzibie biura LGD7 z interesariuszami, przedstawicielami samorządów oraz indywidualnymi aktywnymi członkami stowarzyszenia, celem ustalenia priorytetów rozwoju obszaru Stowarzyszenia LGD7.

Podczas spotkań poruszano przede wszystkim zagadnienia dotyczące analizy obszaru LGD: mocnych i słabych stron, szans i zagrożeń oraz celów LSR, dokonano przeglądu obecnej LSR oraz określono wstępne kierunki rozwoju obszaru z uwzględnieniem kierunków wsparcia i założeń planowanych w ramach PROW 2014-20. Podejmowano również zagadnienia dotyczące atrakcyjności turystycznej obszaru, bezrobocia - sytuacji związanej z tworzeniem nowych miejsc pracy, zdiagnozowania obszarów działalności przede wszystkim grup defaworyzowanych, podlegających różnego typu wykluczeniom, określenie powodów tych wykluczeń i sposobu przeciwdziałania im w realizacji w LSR. W tym celu, podczas jednego ze spotkań, jako przykład dobrej praktyki zatrudnienia osób niepełnosprawnych, potencjału i efektów ich pracy został przedstawiony przez przedstawiciela z Zakładu Aktywności Zawodowej w Swobodzie (gmina Lisków).

Aby zachęcić i pogłębić zaangażowanie lokalnej społeczności do udziału w konsultacjach zostały również zorganizowane także warsztaty tematyczne w ramach przeprowadzanych niektórych spotkań konsultacyjnych.

Warto zaznaczyć, iż prace nad tworzeniem Lokalnej Strategii Rozwoju przez LGD7 rozpoczęły się **już w 2014 roku**. Pierwsze spotkanie z mieszkańcami miało miejsce **13 listopada 2014 r., kolejne natomiast 16 stycznia i 24 lutego 2015 r.** Dodatkowo regularnie odbywały się spotkania grupy roboczej w których uczestniczyli członkowie zarządu oraz pracownicy biura. Potwierdzeniem udziału mieszkańców w konsultacjach stanowią listy obecności oraz dokumentacja zdjęciowa ze wszystkich spotkań. Łącznie we wszystkich spotkaniach uczestniczyło **409 osób**.

Stowarzyszenia „LGD7 - Kraina Nocy i Dni" opracowało Lokalną Strategię Rozwoju Kierowanego przez Społeczność we własnym zakresie. Dokumenty operacyjne, jakie przygotowano do niniejszego dokumentu, czyli regulaminy, zapisy zintegrowania z innymi dokumentami powierzono osobom specjalizującym się w tych tematach. Podobnie do moderacji spotkań korzystano z pracowników merytorycznych. Niemniej dokument poniższy przygotowano w oparciu o doświadczenie zdobyte w historii istnienia organizacji, jak również dzięki ścisłej współpracy ze wszystkimi grupami interesu, jakie funkcjonują na obszarze LGD.

Rozpoczynając prace nad LSR wyróżniono **cztery główne etapy** w procesie jej powstawania. Były to:
1. diagnoza obszaru;
2. analiza SWOT;
3. formułowanie celów;
4. procedury i kryteria wyboru i ich wpływu na realizację LSR

Każdy z nich miał swoją specyfikę i dlatego użyte zostały różne metody partycypacji, aby jak najefektywniej komunikować się ze stronami w procesie tworzenia strategii. Lokalna społeczność wzięła udział w każdym z ww. etapów. Na każdym etapie przygotowywania i konsultowania strategii dokonywano przyjęcia bądź odrzucenia wniosków z konsultacji. Wnioski z każdego etapu umieszczone są na stronach internetowych stowarzyszenia. Powołano również Zespół ds. opracowania LSR na lata 2014-2020, w jego skład weszli przedstawiciele JST, NGO i przedsiębiorcy oraz pracownicy Stowarzyszenia.

Etap I – diagnoza obszaru.

W opracowaniu strategii na lata 2014 – 2020, szczególna waga została przyłożona do diagnozy obszaru. Właściwa analiza sytuacji wyjściowej była kluczowa dla prawidłowego sformułowania celów, jakie stawia sobie LGD na najbliższe lata. Dlatego, na etapie diagnozy, w ramach aktywności mających na celu zebranie niezbędnych informacji zrealizowane zostały między innymi:

Zbieranie i opracowanie danych ilościowych z instytucji oraz portali statystycznych. Korzystano i przeanalizowano dane z GUS, statystyki gmin, GOPS-ów, PUP oraz danych ilościowych własnych stowarzyszenia, jakie zgromadzano podczas historii działania stowarzyszenia kwestionariuszowe **badania ankietowe**, których celem było uzyskanie informacji zwrotnych od mieszkańców na temat specyfiki i spójności obszaru, jego problemów i kierunków rozwoju. Ankiety adresowane były do mieszkańców, w tym do członków LGD, przedsiębiorców, młodzieży oraz działaczy społecznych. Łącznie do biura wpłynęło **340** ankiet z terenu LGD7.

Zogniskowane wywiady indywidualne – indywidualne, telefoniczne i osobiste z Zarządem oraz Radą Stowarzyszenia LGD7 (łącznie 25 osób, przeprowadzone w maju i czerwcu 2015r.)

Spotkania robocze zespołu opracowującego strategię – to spotkania w różnych miejscach działania LGD o charakterze burzy mózgów zapraszające do swego udziału lokalnych liderów

Spotkania diagnostyczne pn., „Co ***wynika z wdrażania aktualnej LSR? Gdzie jesteśmy i dokąd zmierzamy?"*** - 29. 07. 2015 R. Koźminek (ul. Kościuszki 13, 62-840 Koźminek, Sala OSP) / liczba osób uczestnicząca w spotkaniu – 29; Opatówek (Plac Wolności, 62-860 Opatówek (Salka GOK-u) / 17 osób; 30.07.2015 r.; Godziesze Wielkie (ul. Rynek 7, 62-872 Godziesze Wielkie (Stara Gmina) / 13 osób;
Żelazków (Żelazków 138, 62-871 Żelazków (Urząd Gminy)/ 20 osób

Arkusz pomysłów - zastosowany, jako forma konsultacji dotyczącej potrzeb. Badanie przeprowadzono wśród jednostek samorządu terytorialnego oraz organizacji pozarządowych i przedsiębiorców;

Dzięki tak różnorodnym metodom partycypacji uzyskano szczegółowy obraz sytuacji na obszarze LGD. Analizy ilościowe, ankiety, spotkania diagnostyczne i robocze oraz arkusze pomysłów zapewniły reprezentację wszystkich grup interesów, co przełożyło się na obiektywizm oceny, a uzyskane informacje pozwoliły określić główne problemy i potrzeby, zidentyfikować grupy potrzebujące wsparcia oraz zweryfikować sposoby i kanały komunikacji.

Etap II – analiza SWOT.

Na tym etapie wykorzystano 4 metody partycypacji. Były to:

Spotkania robocze zespołu opracowującego strategię z Ekspertami – grupa osób, która wraz z zespołem ds. opracowania, LSR 2014 – 2020 będącymi mieszkańcami obszaru LGD. Tak dobrana grupa przedstawicieli, reprezentowała różne grupy interesu spełniając rolę ekspercką dzięki doświadczeniu w różnych dziedzinach życia społecznego. Na spotkaniach analizowano informacje zbieranie ze spotkań terenowych.

Warsztat strategiczny określania SWOT obszaru LGD w kontekście warunków pomocy PROW 2014-2020 pn. ***"Beneficjenci i rodzaje działań w nowej LSR"*** - 03. 08. 2015 r. Gmina Blizanów - Janków Pierwszy (Janków Pierwszy 101a, 62-814 Blizanów (Biblioteka w Jankowie Pierwszym)/ 28 osób; Lisków (ul. Ks. W. Blizińskiego 42a, 62-850 Lisków (GOK w Liskowie) / 26 osób; 04.08.2015 r.- Stawiszyn – Zbiersk (Zbiersk-Cukrownia 237, 62-830 Zbiersk (MGOK w Zbiersku) / 26 osób; Ceków (Ceków-Kolonia 51, 62-834 Ceków (GCPKSiR Ceków-Kolonia – budynek Urzędu Gminy) / 14 osób.

Zogniskowane wywiady indywidualne – indywidualne, telefoniczne i osobiste z Zarządem oraz Radą Stowarzyszenia LGD7 (łącznie 25 osób, przeprowadzone w lipcu- sierpniu 2015r.)

Wirtualny Punkt Konsultacyjny – aktywność na stronie internetowej Stowarzyszenia, stronach internetowych gmin oraz portalu społecznościowym Facebook. Wiadomości na temat aktualnego etapu prac nad LSR i informacją o możliwości przesyłania uwag, komentarzy, uzupełnień.

Użycie powyższych metod włączenia społecznego na etapie analizy SWOT wykazało, iż partycypacja nie jest jednakowo skuteczna na wszystkich etapach procesu. O ile w gronie ekspertów oraz podczas warsztatów strategicznych uzyskano oczekiwany wkład w analizę, o tyle aktywność mieszkańców z wykorzystaniem narzędzi IT nastręczało dużo trudności.

Etap III – formułowanie celów.
Na podstawie diagnozy oraz analizy SWOT zostały sformułowane cele dla lokalnej strategii rozwoju na lata 2014 - 2020 oraz określone przedsięwzięcia, które zgodnie z uzyskanymi informacjami zostały uznane za kluczowe dla ich osiągnięcia. Ustalono również wskaźniki, które będą informowały o efektywności wdrażania strategii.
Na tym etapie, w celu ich weryfikacji skorzystano z poniższych metod:
Spotkania robocze zespołu opracowującego strategię z Ekspertami – grupa osób, która wraz z zespołem ds. opracowania LSR 2014 – 2020 będącymi mieszkańcami obszaru LGD. Tak dobrana grupa przedstawicieli, reprezentowała różne grupy interesu spełniając rolę ekspercką dzięki doświadczeniu w różnych dziedzinach życia społecznego. Na spotkaniach analizowano informacje zbieranie z spotkań terenowych.
Spotkania konsultacyjne z mieszkańcami – w formie dyskusji warsztatowej pn. **„Planowanie działań w kontekście celów**
z grupami interesariuszy - przedstawicielami JST, NGO, PRZEDSIĘBIORCAMI"03. 09. 2015 r.- Mycielin – SŁUSZKÓW (Słuszków, 62-831 Korzeniew (Urząd Gminy Mycielin z siedzibą w Słuszkowie)/ 30 osób.
Ankieta z zamkniętą listą celów i przedsięwzięć – miała na celu zebranie opinii społeczeństwa dotyczące wyboru najistotniejszych celów i przedsięwzięć, jakie mają je osiągnąć. Ankieta była rozdysponowana wśród aktywnych członków stowarzyszenia, partnerów, samorządów terytorialnych oraz lokalnych liderów;
Wywiady pogłębione – działanie zrealizowane poprzez spotkania Prezesa Zarządu i Dyrektora Biura z każdym z wójtów/burmistrzów i pracowników odpowiedzialnych za inwestycje gmin należących do LGD. Rezultatem było uzyskanie informacji na temat działań, którymi w ramach wdrażania LSR są zainteresowane JST.
Włączenie lokalnej społeczności na trzecim etapie opracowania, LSR spotkało się z dużym zainteresowaniem oraz odzewem. Wybór priorytetów spośród listy zidentyfikowanych obszarów, które w różnym zakresie wymagają wsparcia lub interwencji był istotny dla mieszkańców i innych grup interesu z obszaru objętego strategią. Metody partycypacji były dobrane właściwie, a formy zbierania danych odpowiadały uczestnikom wydarzeń. Zarówno Panel ekspertów jak i spotkania konsultacyjne
z mieszkańcami dały możliwość dyskusji nad sformułowaniem celów i przedsięwzięć. Pozostałe metody pozwoliły na wyłonienie zagadnień najbardziej istotnych poprzez analizę wyników ilościowych. Były one również podstawą do alokacji środków
w budżecie w sposób, który zapewnia realizację zadań najistotniejszych z punktu widzenia poszczególnych grup interesu obszaru.

Etap IV – procedury i kryteria wyboru i ich wpływu na realizację LSR.
Na podstawie doświadczeń okresu programowania 2007-2013 oraz podsumowania adekwatności i efektywności wcześniej stosowanych procedur i kryteriów zarząd wraz z biurem i ekspertami opracowali wytyczne, jakie należy ująć w dokumentach organizacyjno-operacyjnych w nowej perspektywie lat 2014 - 2020. Tak przygotowana wersja robocza była poddana ocenie
i opinii społecznej z szczególnym uwzględnieniem grup interesów, jakim są przedstawiciele grup defaworyzowanych bowiem mają oni w kryteriach swe preferencje a procedury mają stanowić bezstronność podejmowania decyzji o ocenie, wyborze
i ustaleniach kwot wsparcia.
Spotkania robocze zespołu opracowującego strategię z Ekspertami przez rozpoczęciem procesu konsultacji i na koniec dla opracowania dokumentu uwzględniającego zebrane opinie.
Spotkania konsultacyjne z mieszkańcami – w formie dyskusji warsztatowej 10.09.2015 r.- Koźminek (ul. Kościuszki 13, 62-840 Koźminek (sala OSP) / 22 osoby; 18.09.2015 r.
Koźminek (ul. Kościuszki 13, 62-840 Koźminek (sala OSP)/ 19 osób; 24.09.2015 r.- Koźminek (ul. Kościuszki 13, 62-840 Koźminek (sala OSP)/ 13 osób.
Ankieta z zamkniętą listą kryteriów dla poszczególnych zakresów wsparć planowanych do realizacji – miała na celu zebranie opinii społeczeństwa dotyczące wyboru kryteriów, które będą sprzyjały osiągnięciu celów oraz samego programu PROW 2014-2020. Ankieta była rozdysponowana wśród rady Stowarzyszenia LGD7;
Wywiady pogłębione – działanie zrealizowane poprzez spotkania Prezesa Zarządu i Dyrektora Biura z każdym z wójtów/burmistrzem i pracowników odpowiedzialnych za kierunki rozwoju gmin należących do LGD. Rezultatem było uzyskanie informacji na temat adekwatności przyjętych procedur i kryteriów do działania zaproponowanych do realizacji
w ramach wdrażania LSR;
Ponadto należy zaznaczyć, że przez cały okres wsparcia przygotowawczego otwarte było biuro LGD7. Dzięki temu, przez cały okres tworzenia dokumentu strategicznego, osoby, które chciały skorzystać z pomocy, uzyskać informację lub wziąć udział w tworzeniu LSR w inny sposób mogły to uczynić za pośrednictwem telefonu, maila bądź też

bezpośrednio w siedzibie biura. Dzięki temu zainteresowane strony mogły z powodzeniem wybrać jak najbardziej optymalną dla siebie metodę zaangażowania się w tworzenie LSR Stowarzyszenia „LGD7-Kraina Nocy i Dni" na lata 2014 – 2020.

Społeczność lokalna będzie angażowana również na etapie wdrażania, monitorowania i ewaluacji strategii. Oczekujemy, iż osoby, które włączyły się w proces tworzenia strategii będą również zainteresowane uczestniczeniem w kolejnych etapach związanych z jej realizacją. Zakładamy, iż zaplanowane aktywności będą angażowały lokalną społeczność, a dostosowanie metod przekazywania informacji i uzyskiwania informacji zwrotnej pozwoli na systematyczne zwiększanie zainteresowania tego rodzaju udziałem w życiu lokalnej społeczności. Istotne jest włączenie w proces decydowania o wprowadzaniu ewentualnych zmian. Coraz szersze stosowanie metod partycypacji w różnych aspektach życia powinno prowadzić do budowania świadomości, iż procesy zachodzące w naszym otoczeniu mają swoje przyczyny i skutki (np. trudna sytuacja na rynku pracy nie jest stanem samym w sobie, ale jest skutkiem czegoś i do czegoś prowadzi, a interwencje podejmowane w tym zakresie mają przełożenie na zmianę sytuacji).

Dzięki partycypacji spodziewamy się osiągnąć zmianę zachowań i zwiększenie aktywności mieszkańców obszaru. **Strategia, która powstała przy udziale lokalnej społeczności** ma szansę ją zmobilizować do dalszego działania, gdyż ludzie chętniej organizują się wokół problemów, które uważają za istotne. Ponadto lokalna społeczność jest świadoma specyficznych okoliczności i uwarunkowań, w oparciu o nie proponuje skuteczne i lepsze ekonomicznie rozwiązania. Pytanie o opinie i pomysły może dać nowe spojrzenie na realizowane zadania, także w trakcie wdrażania strategii. Zawsze istnieje szansa na nowe podejście i zmianę dotychczasowych, standardowych metod. Partycypacja jest szansą na innowacje, jeżeli tylko zachęcimy do włączenia się i wyrażenia opinii osoby, które, na co dzień nie zajmują się danym obszarem. Aby zapewnić efektywne wdrażanie LSR zaplanowane zostały działania związane z monitorowaniem, które zakładają partycypację w poszczególnych obszarach wdrażania strategii. Działania te będą realizowane zgodnie z założeniami, a wnioski z interakcji z beneficjentami strategii będą uwzględniane na bieżąco. Dodatkowo, takie podejście pozwoli wypracować najefektywniejsze metody partycypacji w odniesieniu do poszczególnych grup interesu i zakresu współpracy.

Rozdział III Diagnoza –opis obszaru i ludności

Teren działania „LGD7-Kraina Nocy i Dni" objętym Lokalną Strategią Rozwoju to obszar dużej części Powiatu kaliskiego, leżącego w południowo-wschodniej części Wielkopolski, wokół Miasta Kalisza.

Lokalną Grupę Działania „LGD7-Kraina Nocy i Dni" (zwaną dalej LGD7) stanowią następujące gminy: Blizanów, Ceków-Kolonia, Godziesze Wielkie, Koźminek, Lisków, Mycielin, Opatówek i Żelazków oraz Gmina i Miasto Stawiszyn.

Liczba mieszkańców terenu działania LGD7 ma tendencję wzrostową pomimo występowania ogólnych zjawisk demograficznych) i w porównaniu z 2010 rokiem zwiększyła się o 570 osób (rok 2010 – 68240 mieszkańców, 2013 r.- 68 810 mieszkańców). Zjawisko to, generalnie pozytywne w skali LGD7, nastąpiło kosztem spadku (depopulacji) liczby ludności sąsiedniego Kalisza (o prawie 5%). W niewielkim stopniu proces ten dotknął także części Gmin wchodzących w skład LGD7: Liskowa (spadek o 1, 8 %), Stawiszyna (0, 7 %) i Mycielina (0.6%).

Funkcjonując wyłącznie na terenie Powiatu kaliskiego, LGD7 obejmuje swoim działaniem obszar 913 km^2, (co stanowi 80% powierzchni Powiatu), zamieszkały przez 68 810 osób (84% ogółu mieszkańców Powiatu).

Gminy wchodzące w skład LGD7 są zróżnicowane zarówno pod względem wielkości, liczby ludności, warunków przyrodniczych i gospodarczych, najmniejsza liczy tylko 88 km^2 i 4 792 mieszkańców (Gmina Ceków – Kolonia), a największa 104 km^2 i 10 762 mieszkańców (Gmina Opatówek). Występują jednak cechy, które stanowią o spójności tego obszaru, są nimi:

Spójność geograficzna i historyczna: nasze gminy od zawsze stanowiły związek terytorialny w ramach Ziemi kaliskiej, zarządzanej przez księcia (XII- XV w.), Wojewodę (XV- XVIII w.), Gubernatora carskiego (XIX-XX w.), Starostę kaliskiego (w okresie międzywojennym) i współcześnie w ramach województw: kaliskiego, a po reformie administracyjnej - wielkopolskiego.

Spójność osadnicza: osadnictwo na tym terenie kształtowało się na bazie prawa polskiego (nadania władców) z wpływami osadnictwa na prawach niemieckich w części Gmin oraz osadnictwa żydowskiego w miasteczkach i większych wsiach naszego obszaru. Duże też znaczenie miały tutaj nadania wsi do majątku Kościoła-Diecezja gnieźnieńska. W XVIII i XIX w. rozproszona własność ziemska została skomasowana w średniej wielkości latyfundia obejmujące obszar od jednej wsi do kilkunastu wsi (w przypadku majątku gen. Zajączka). W wyniku tych zmian osadniczych ujednolicony został układ przestrzenny Gmin poprzez ukształtowanie systemu „wsi centralnej", stanowiącej obecnie najczęściej „stolicę Gminy" oraz „wsi pobocznych" (od 17 do 40-tego typu wsi w każdej z obecnych Gmin LGD7).

Łącznie na system osadnictwa w naszym terenie składa się:

- zaludnienie na 1 km² w granicach:
a) najniższe w Gminie Mycielin – 44 osoby
b) najwyższe w Gminie Opatówek i Stawiszyn – ok. 105 osób
c) średnie około 75 osób na 1 km²
- lesistość liczona w % powierzchni Gminy:
a) najmniejsza w Gminie Opatówek i Żelazków – ok. 7,5 %
b) najwyższa w Gminie Mycielin: 36,8%
c) średnia około 22 % powierzchni Gmin
- ilość jednostek osadniczych w Gminach:
najniższa w Gminie Ceków – Kolonia i Stawiszyn
(17 – 19 jednostek osadniczych) najwyższa w Gminie Blizanów (41), Żelazków (34) i Opatówek (32)
- komunikacja w ramach sieci osadniczej w 20% realizowana przez drogi krajowe Nr 12 i 25, w 20% przez drogi wojewódzkie Nr 442, 470 i 471, w 30% przez drogi powiatowe i w 30% przez drogi gminne.
Należy podkreślić, iż po intensywnych działaniach modernizacyjnych (w okresie lat 2008 – 2015) system dróg powiatowych
i gminnych na terenie naszych gmin uległ zdecydowanej poprawie pod względem, jakości i bezpieczeństwa. Wniosek końcowy dotyczący problemu spójności przestrzennej obszaru LGD7: 9 Gmin tworzących LGD7 stanowi wspólnotę przestrzenną z racji historycznego ukształtowania sieci osadniczej (rozbudowanej). Sieć osadniczą stanowią dawna „wieś centralna" (będąca
i obecnie ośrodkiem administracyjno-społecznym Gminy) oraz „wsie poboczne" raczej niewielkie (w granicach 200-650 mieszkańców). System osadniczy na terenie LGD7 połączony jest dobrej, jakości drogami gminnymi, natomiast komunikację między Gminami LGD7 zapewniają także zmodernizowane drogi powiatowe, chociażby wykonane w ostatnich latach drogi łączące Gminy Blizanów – Stawiszyn, Ceków – Żelazków – Lisków, Opatówek – Godziesze, Mycielin – Stawiszyn. Funkcjonowanie połączonego (spójnego) systemu osadniczo-przestrzennego rodzi jednakże jeden, podstawowy problem
w postaci chęci wyrównywania potencjałów rozwojowych o poszczególnych jednostkach osadniczych. Świadczy o tym olbrzymia ilość wniosków generowanych w trakcie spotkań konsultacyjnych LSR także w małych wsiach Gmin LGD7 w zakresie:
- poprawy warunków zagospodarowania terenu wsi pod względem infrastruktury kulturalnej i rekreacyjnej,
- poprawy infrastruktury technicznej (kanalizacja, internet, chodniki, itp.)
W LSR odnotowano część tych wniosków w formie określenia kierunków LSR. Spotkania konsultacyjne stały się także podstawą dla głębokiej analizy „u źródła" sygnalizowanych problemów. W ich trakcie określono warunki dla powstania Grup Odnowy Wsi (8 przypadków, z czego 6 na terenie Gminy Godziesze Wielkie) oraz aplikowania o środki do innych programów (Wielkopolska Odnowa Wsi). Warto w tym miejscu przedstawić jedno z działań, jakie miało miejsce w trakcie konsultacji LSR na szczeblu gminnym: w sierpniu 2015 roku Ochotnicza Straż Pożarna w Zadowicach (Gmina Godziesze Wielkie) podjęła inicjatywę lokalną zmierzającą do wykonania placu rekreacyjnego w swojej wsi (wniosek OSP w części „słabe strony" istniejącej infrastruktury rekreacyjnej). Po uzyskaniu niewielkiego wsparcia finansowego z Gminy (na zakup materiałów) OSP własnymi siłami wykonała instalację zmieniającą centrum wsi Zadowice, co staje się dowodem, iż w LSR muszą zostać uwzględnione działania zmierzające do wykorzystania potencjału społecznego mieszkańców naszej wsi.
Spójność tożsamości i tradycji.
Społeczność zamieszkująca teren Gmin działających w ramach LGD7 jest jednorodna (środowisko tradycyjnie wiejskie)
z niewielkimi wpływami mało liczebnej grupy „nowych mieszkańców" (szacowanej według danych z urzędów Gmin) na około 10 % populacji mieszkańców. Dowodem tradycyjnych układów społecznych w naszych wsiach (ukształtowanych historycznie
i dopiero w ciągu ostatnich 5 lat zmieniających się w związku z m.in. migracją ekonomiczną mieszkańców) są charakterystyczne zjawiska społeczne jak:
- bardzo wysoka liczba mieszkańców uczestniczących w praktykach religijnych.
- zdecydowane poparcie wyborcze dla partii konserwatywnych (na terenie Gmin LGD przekraczające 50 %)
- bardzo wysoki udział w tradycyjnych (ludowych) uroczystościach organizowanych w Gminach LGD7 (czego dowodem była wielość wniosków w ramach Małych grantów w poprzednim okresie programowania)
Funkcjonowanie w Gminach LGD7 w kręgu organizacji społecznych najczęściej Ochotniczych Straży Pożarnych o długoletniej tradycji (łącznie na terenie LGD7 działa 128 OSP powstałych na początku XX wieku i w okresie międzywojennym) oraz 18 mniej lub bardziej licznych i aktywnych orkiestr dętych przy OSP. Z tradycjami (wieloletnimi) są też organizacje zrzeszające kobiety – Koła Gospodyń Wiejskich, nawiązujące do zadań edukacyjnych z okresu międzywojennego. Aktualnie na terenie LGD7 działają **93 KGW**, spośród których bardzo aktywna działalność przejawia 80 KGW, będących organizatorami uroczystości gminnych i organizacyjnych na szczeblach regionalnych, krajowych i międzynarodowych. W środowisku Gmin LGD w życiu

społecznym charakterystyczne jest to, iż zdecydowana większość organizacji społecznych wywodzi się lub nawiązuje do tradycji i tożsamości ludowej – są nimi w kolejności liczebności: Ochotnicze Straże Pożarne, Koła Gospodyń Wiejskich, Ludowe Zespoły Sportowe, Stowarzyszenia Kombatanckie, Stowarzyszenia nastawione na promocję obszaru. Stanowią one **85% ogółu organizacji życia społecznego** terenu LGD.
Do sporadycznych zjawisk zaliczyć można powstawanie organizacji o charakterze charytatywnym, gospodarczym (typu Stowarzyszenie Przyjaciół określonej miejscowości) czy też związanych z wykorzystaniem szans edukacyjnych, sportowych czy turystycznych.
Z dużą ostrożnością społeczność wiejska podchodzi także do tworzenia podmiotów ekonomii społecznej w 2010 i 2011 r. powstała jedna Spółdzielnia Socjalna „Nasza Firma", założona przez OSP Stobno i Gminę Godziesze Wielkie. Pomimo bardzo dobrych doświadczeń i wykorzystaniu ich w promocji ekonomii społecznej na terenie kilku województw (warmińsko-mazurskie, świętokrzyskie, wielkopolskie) problem utworzenia takiego podmiotu pojawił się jedynie w Strategii Rozwoju Gminy Opatówek, chociaż jest rozwiązaniem pożądanym w polityce gospodarczej Państwa.
W życiu społecznym obszaru LGD7 pojawiły się, lecz nie przyniosły efektów działalności, organizacje mające struktury krajowe lub regionalne (np. LOK, LOP, PCK). Reasumując: cechą wspólną dla poczucia więzi spójności w obszarze LGD7 **jest kultywowanie tradycji wiejskich (ludowych) i tożsamości subregionalnej przejawiających się we wspólnocie wartości religijnych i politycznych**, a także poprzez uczestnictwo (na poziomie 12-18 % populacji mieszkańców terenu LGD7) w tradycyjnych organizacjach związanych z obszarami wiejskimi – OSP i KGW.
Oczywiście organizacje te posiadają olbrzymie doświadczenie i tradycję spośród których należy wymienić:
- znane orkiestry dęte z terenu Gmin Blizanów, Opatówek, Lisków, Żelazków, Koźminek i Ceków- Kolonia.
- znane zespoły ludowe (muzyczno-teatralne) z terenu Gmin Ceków-Kolonia, Lisków, Blizanów, Żelazków („Niechcice"), Opatówek.
- sztandarowe (cieszące się olbrzymim zainteresowaniem) imprezy kulturalne: koncerty kolęd, dożynki, przygotowanie palm świątecznych „Przy wigilijnym stole", „Pół postu", „Pierzok", prezentacje w Muzeum Przemysłu w Opatówku, „Ostatki". Ale wymogiem staje się konieczność zwiększenia zaangażowania społecznego w lokalne inicjowanie działań mających na celu rozwój infrastruktury kulturalnej, turystyczno-rekreacyjnej oraz w życie gospodarcze ze szczególnym uwzględnieniem wsparcia dla rozwoju przedsiębiorczości (w tym społecznej). Zgodnie z wnioskami, jakie pojawiły się w trakcie spotkań konsultacyjnych LSR organizacje życia społecznego winny skierować swoje zainteresowanie na zagadnienia:
- powstanie spółdzielni socjalnej działającej w zakresie obrotu artykułami spożywczymi wytworzonymi w gospodarstwach rolnych (żywność tradycyjna) oraz wyrobami twórców ludowych (malarstwo, rzeźba, wyroby rzemieślnicze).
- zwiększenie zainteresowania organizacji społecznych problemami poprawy infrastruktury rekreacyjno-turystycznej z wykorzystaniem źródeł finansowania także spoza Programu PROW.
Siłą spójności tradycji i tożsamości lokalnej jest dziedzictwo kulturowe terenu LGD7 podzielone na dwie różnorakie koncepcje:
- nawiązująca do tradycji Szlaku Bursztynowego, która podupadła na znaczeniu w chwili, gdy Kalisz (uznawany niegdyś za kluczowe miejsce na Szlaku) zrezygnował ze swoich aspiracji historycznych, przesuwając je w stronę wizji „Miasta w Polsce najstarszego",
- modernistyczna, której symbolami są bliższe współczesności obiekty gęsto rozsiane po obszarze LGD7.
Ziemia kaliska na terenie, której funkcjonują Gminy należące do LGD7 ma piękną i godną rewaloryzacji materialną przeszłość. Nie licząc skutków historycznych sporów o przebieg Szlaku Bursztynowego, to właśnie tutaj przeszłość wywarła silne piętno.
Wzdłuż Prosny i Swędrni ciągnął się w okresie wczesnego średniowiecza pas grodów, których ślady odkryli archeolodzy, a brak śladów gwałtownych zniszczeń dał podstawy do koncepcji, iż to właśnie tutaj zasiedli władcy początków polskiej państwowości podporządkowujący sobie inne regiony Słowiańszczyzny w drodze podbojów. To tutaj w XII i XIII wieku narodziło się silne osadnictwo z Cekowem i Blizanowem oraz szeregiem wsi nadprośniańskich (darowanych przez księcia Odonica klasztorowi cysterskiemu w Ołoboku), Godziesze Wielkie i Małe, Opatówek, Żelazków oraz miasto Stawiszyn wraz z sąsiednim Mycielinem (z I połowy XII wieku). Niezwykle ciekawą historię ma także Lisków, który po powstaniu w XIII wieku, doczekał się po 600 latach wspaniałego rozkwitu pod okiem księdza Blizińskiego prekursora nowoczesności na wsi i wzoru dla projektów powstających w najbogatszych częściach Wielkopolski i Ówczesnej Europy.
Dziedzictwo kulturowe podzielić można na **kilka naturalnych szlaków**:
- Szlak kościołów drewnianych z przepięknymi obiektami w Godzieszach Wielkich, Blizanowie, Kosmowie i Lipe, Tłokini Kościelnej, Zborowie, Borkowie Starym i Piątku Wielkim.
- Szlak kościołów monumentalnych w Koźminku, Gaci Kaliskiej, Pamięcinie, Strzałkowie, Rajsku, Opatówek, Chełmcach, Stawiszynie, Kościelcu i Dzierzbinie.

- Szlak dworów szlacheckich w Pawłówku, Kamieniu, Rożdżałach, Żelazkowie, Warszówce, Piotrowie, Jastrzębnikach, Łaszkowie, Jarantowie, Brudzewie, Koźminku i Piątku Wielkim oraz oczywiście Dworek Marii Dąbrowskiej w Russowie.
- Szlak przemysłu XIX wiecznego z monumentalnym Muzeum Przemysłu w Opatówku, rogatka miejską i kaplicą grobową gen. Zajączka i domem robotników.
- Szlak parków i pałaców w Opatówku, Koźminku, Żelazkowie, Piątku Wielkim, Petrykach, Mycielinie.
- Szlak nowoczesnej wsi obejmujący szkołę i dom dziecka w Liskowie.
- Szlak kolejki wąskotorowej na terenie Gmin Stawiszyn, Żelazków i Opatówek.

Wszystkie ciekawe obiekty dziedzictwa kulturalnego oraz instytucje życia kulturalnego na obszarze LGD7 zostały opisane (wraz z legendami i podaniami ludowymi) w wydanym przez LGD7 w 2013 roku „Przewodniku turystycznym", a szlaki turystyczne (rowerowe) po terenie LGD7, oznakowane i ukazane na mapie „Szlakiem Dębów i Paproci". Pomimo podjętych kroków, w poprzednim okresie programowania PROW, występuje konieczność kontynuacji tych działań, aby jeszcze bardziej odzwierciedlić walory Ziemi Kaliskiej, objętej działaniem LGD7 i udostępnić je turystom krótkoterminowym z terenu Kalisza, Turku i Konina (nieodległych od naszego obszaru) i jego walorów poznawczych. Warunkiem dla tych działań będzie poprawa bazy turystycznej i kulturalnej (miejsca postojowe, izby pamięci, informacje wizualne) tak dla automobilistów, jak i rowerzystów oraz kajakarzy, dla których przygotowany zostanie szlak wodny na rzece Prośnie dający możliwość poznania środkowego biegu rzeki z atrakcyjnymi miejscami na terenie Gminy Godziesze Wielkie, Blizanów, Gołuchów i Czermin.

Łącznikiem pomiędzy zjawiskami w życiu społecznym obszaru LGD7 i nowoczesną gospodarką jest jej tradycyjna część – rolnictwo i wieś.

Spójność obszaru LGD7 dotyczy w szczególności efektywnego, wyspecjalizowanego rolnictwa i wysokiej kultury rolnej. Obszar LGD7 posiada długą tradycję rolniczą i identyfikowany jest w kraju, jako dobrze rozwinięty obszar upraw ogrodniczo-warzywnych oraz hodowli trzody chlewnej i bydła. Charakter i jakość rolnictwa obszaru LGD7 stanowi podstawę lokalnej gospodarki wraz z przetwórstwem i przechowalnictwem plonów.

Sprzyjają im niezłe warunki infrastruktury wodno-lokalizacyjnej (średnie zwodociągowanie wsi na poziomie około 80%, a skanalizowanie – około 26% gospodarstw), mankamentem jest natomiast niski (ok. 8%) poziom gazyfikacji odbiorców.

W okresie ostatnich 8 lat rolnictwo z naszego terenu uzyskało znaczący zastrzyk wsparcia w postaci zakupów nowoczesnego sprzętu do prac polowych (około 390 dotacji) oraz urządzeń do obsługi hodowli (około 170 nowoczesnych dojarek i schładzaczy) a także budowy nowych szklarni i kurników (około 80 obiektów). Wszystko to, wraz z dogodnymi warunkami środowiskowymi na naszym rejonie, nieskażonym przez zanieczyszczenia, stwarza szansę dla rozwoju rolnictwa jako ważnej dziedziny gospodarki.

Wg danych GUS z roku 2010 średnia powierzchnia gospodarstw rolnych w Gminach LGD7 wynosi 6,73ha a na ich terenie funkcjonuje łącznie 10 276 gospodarstw.

LGD7 działając na ściśle określonym granicami Gmin terenie (stanowiącym doskonały związek administracyjny Gmin uwzgledniający uwarunkowania przyrodnicze, historyczne, gospodarcze i demograficzne tego obszaru) zdaje się na to, iż o ich znaczeniu decydują zjawiska geograficzne i społeczne przypisane do szerszego otoczenia subregionalnego, jego zasobności, odległość od metropolii i potencjału gospodarczego. Pod tym względem otoczenie terenu działania LGD7 w postaci subregionu kalisko- ostrowskiego jest silnie zróżnicowane i zależność ta przenosi się na jego wycinek w postaci niepełnego wykorzystania potencjału wynikającego z posiadanych zasobów ludzkich oraz położenia geograficznego.

Na obszarze działania LGD7 funkcjonowało łącznie 5 289 podmiotów gospodarczych (w 2014 roku), co stanowi wzrost w odniesieniu do 2010 o 254 podmioty. W tej liczbie znalazło się ponad 7800 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. Struktura zatrudnienia w tychże podmiotach gospodarczych była także zróżnicowana, z preferencjami dla firm zatrudniających 3-15 osób i zaledwie z jedną (w Opatówku) z zatrudnieniem ponad 1000 pracowników.

Stanowiące łącznie około 45% podmiotów gospodarczych. Gdyby wskaźniki subregionalnego rozwoju podmiotów gospodarczych odnieść do Wielkopolski, okazuje się, że były one (w latach 2004-2014) niższe o średnio 30%, szczególne w zakresie wolnego przyrostu działań osób fizycznych, mogącym świadczyć o problemach formalno-prawnych związanych z tworzeniem i prowadzeniem działalności gospodarczej. Przyczyn tych trudności upatrywać także należy w sferach niedostatecznej podaży kapitału i usług doradczych dla małych i mikroprzedsiębiorstw. W tej sytuacji, poza rozwijaniem takich usług i wspieraniu „małego biznesu", ważnym zadaniem pozostaje promocja samozatrudnienia i ekonomii społecznej, zapobiegająca tworzeniu stref zaniechania aktywności ekonomicznej potencjalnych

bezrobotnych na terenie Gmin, w myśl zasady, że zwalnianemu z dotychczasowej pracy należy jak najszybciej przedstawić nową ofertę, zanim chęć do działania zniknie.
Działanie to jest niezwykle istotne, gdyż utrzymywanie wolniejszego tempa rozwoju gospodarczego grozi terenowi LGD7
i subregionowi marginalizacją i peryferyzacją. Korzystną sytuację w tej dziedzinie dla potrzeb LGD7 stwarza fakt tożsamości jego funkcjonowania także w ramach obszaru objętego Strategią Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla rozwoju Aglomeracji Kalisko- Ostrowskiej. Wszystkie Gminy wchodzące w skład LGD7 zostały uznane jako obszar funkcjonalny dla Miasta Kalisza – ośrodka stanowiącego rdzeń (wraz z Ostrowem Wielkopolskim) tego Związku. Spośród Gmin wchodzących w skład LGD7 wskaźniki ilościowe stanu podmiotów gospodarczych i ich dynamiki w latach 2010 – 2013 układają się dość stabilnie, osiągając najwyższe parametry w grupie Gmin: Opatówek, Żelazków, Blizanów, Godziesze Wielkie, Stawiszyn i niższy w Mycielinie.
Podobne relacje zachodzą wśród innych wskaźników:
Udział procentowy osób bezrobotnych w populacji w wieku produkcyjnym:
najniższy wskaźnik (w 2010 r.) – 4,3 % w Gminie Blizanów, średni (4,7%) w Gminie Lisków, najwyższy (5,1 %) w Gminie Koźminek. Relacje te w 2013 roku zmieniły się na niekorzyść: najniższy wskaźnik (4,5 % w Gminach Blizanów i Żelazków)
a najwyższy (5,5 %) w Gminie Mycielin. **Liczba pracujących na 100 mieszkańców**: najniższy wskaźnik (w 2010 roku) – 43
w Gminie Mycielin, średni – 86 w Gminie Koźminek, a najwyższy (129) w Opatówku. Wskaźniki te w 2013 roku wynosiły: najwyższe (155 – Opatówek, 144 – Blizanów, 130 – Stawiszyn, 122- Żelazków, a najniższe (57 – Mycielin, 79- Koźminek, 80 – Ceków- Kolonia).
Pomimo **ewidentnych zjawisk starzenia się społeczeństwa**, zaledwie w jednej Gminie LGD7 przekroczony został wskaźnik „obciążenia" populacji produkcyjnej przypadającą populacją w wieku poprodukcyjnym.
Zjawisko to występuje jedynie w Liskowie (63-64 %), gdy w innych Gminach kształtuje się na poziomie 55 – 58 %.
Grupa przedstawionych powyżej wskaźników aktywności gospodarczej nie służy jedynie do celów opisowych – niedostatki w tej dziedzinie zostały potwierdzone w trakcie zebrań konsultacyjnych na etapie tworzenia LSR, znajdują także odzwierciedlenie
w Strategiach Rozwoju Gmin Koźminek, Blizanów, Opatówek, Mycielin, Godziesze Wielkie i Stawiszyn oraz w części opisowej Planu Odnowy Wsi Ceków- Kolonia, a także w Strategii Rozwoju Powiatu Kaliskiego na lata 2014 – 2021, pozwalając sformułować następujące wnioski:
- konieczność utrzymania dodatniego trendu rozwojowego podmiotów gospodarczych (bez względu na ich wielkość) działających na terenach wiejskich poprzez ukształtowanie systemu wsparcia finansowego i doradczego w ramach LGD7 (w tym w ramach ekonomii społecznej).
- konieczność współdziałania w obrębie funkcjonalnym Aglomeracji Kalisko- Ostrowskiej dla rozwiązywania trudności gospodarczych.
Podstawą dla przyjęcia tychże wniosków była przede wszystkim analiza podstawowego wskaźnika ekonomicznego dla LGD7 jakim jest poziom rozwoju przedsiębiorczości, uwzględniającego liczbę podmiotów gospodarczych (publicznych i prywatnych) przypadającą na 10 000 mieszkańców. W 2014 roku wskaźnik ten (wynoszący dla Polski – 1070) kształtował się na naszym terenie następująco:
najwyżej: Gmina Opatówek – 1062
najniżej: Gmina Lisków (624), Gmina Mycielin (471)
Pozostałe Gminy mieściły się w przedziale 665-859 podmiotów na 10 000 mieszkańców.
O niekorzystnej sytuacji gospodarczej Gmin LGD7 świadczą również inne wskaźniki:
- wysokość nakładów inwestycyjnych przedsiębiorców,
- wartość brutto środków trwałych,
- poziom wynagrodzeń pracowniczych.
Relacje te nie przynoszą także pozytywów. Poziom istotnego wskaźnika nakładów inwestycyjnych liczony na 1 mieszkańca był na terenie LGD7 na poziomie około 1200 złotych, co stanowi zaledwie 40% wskaźnika dla Wielkopolski. Podobnie ukształtował się poziom wartości brutto środków trwałych w firmach, gdzie nasz wskaźnik (około 10 000 zł na mieszkańca w 2014 r.) stanowił tylko 25% wartości dla Wielkopolski.
Te dwa parametry mogą stanowić podstawę dla oceny uśrednionej:
na terenie LGD7 w podmiotach gospodarczych korzystamy ze zdekapitalizowanego majątku, oferując wyroby nisko przetworzone lub surowe.
Niska stopa bezrobocia na terenie Gmin LGD7 nie przekłada się także na wskaźniki stopy życiowej mieszkających tutaj ludzi. Wykorzystując informacje zawarte w publikacji Instytutu Badań Strukturalnych w Warszawie dotyczącej obszarów problemowych w Polsce stwierdzić można, iż na naszym terenie występuje **zjawisko ubóstwa ekonomicznego**, polegającego na tym, że pracownik otrzymuje wynagrodzenie niepozwalające na zaspokojenie potrzeb bytowych. Uzasadnieniem dla tego zjawiska na terenie Gmin LGD7 są dane porównawcze średniego

wynagrodzenia sięgającego brutto około 2800 złotych, to jest niższego od średniego w Wielkopolsce o 12,5 %, a w kraju o 14%. Ta sytuacja skutkuje wzrostem wydatków na opiekę społeczną.

Rozdział IV Analiza SWOT

Na podstawie wyników diagnozy obszaru (pochodzących z analizy danych zastanych, ankietyzacji i warsztatów) sporządzono dla obszaru LGD analizę SWOT określającą **mocne i słabe strony obszaru** (jego cechy wewnętrzne, zależne od mieszkańców/LGD) oraz **szanse i zagrożenia jego otoczenia** (cechy zewnętrzne, na które mieszkańcy/LGD nie mają wpływu, ale które mają związek lub mogą mieć w przyszłości znaczenie dla sytuacji w jakiej znajduje się obszar LGD).

Celem analizy SWOT jest opracowanie SŁABYCH STRON obszaru będących danymi wyjściowymi do konstruowania problemu jaki planuje się rozwiązać poprzez przyjęte cele. MOCNE STRONY oraz SZANSE będą wzmacniały efektywność osiągania zaproponowanych celów natomiast ZAGROŻENIA są ryzykiem do niepowodzenia osiągnięcia zadawalające wskaźnika minimalizacji zdiagnozowanych problemów.

Tabela X. Analiza SWOT dla obszaru LGD.

MOCNE STRONY (S)		SŁABE STRONY (W)	
1	Zdrowe, naturalne rolnictwo, (ograniczona liczba gosp. przemysłowych)	1	Słaba współpraca mieszkańców i organizacji pozarządowych
2	Silnie rozwinięte warzywnictwo i sadownictwo	2	Mała ilość zakładów drobnego przetwórstwa
3	Korzystne położenie – bliskość Kalisza, aglomeracji, trasa na Łódź	3	Niewielkie zróżnicowanie działalności organizacji w zakresie działalności pożytku publicznego
4	Walory krajobrazowo-przyrodnicze (duża lesistość)	4	Niewystarczająca ilość terenów pod inwestycje
5	Inicjowanie działań dotyczących świadomości ekologicznej	5	Niska świadomość ekologiczna części mieszkańców obszaru.
6	Doświadczenie gmin i NGO's w realizacji projektów UE	6	Niewystarczająca promocja obszaru i jego walorów, w tym promocja wewnętrzna oraz niewystarczająca promocja produktów lokalnych z terenu LGD
7	Rozwijająca się agroturystyka	7	Niewystarczająca infrastruktura rekreacyjna
8	Wysoka aktywność społeczna oparta na tradycyjnych formach	8	Niewystarczająca infrastruktura społeczna dla młodzieży poza szkołami
9	Lokalni producenci zdrowej żywności, znani na obszarze LGD i produkty rolne (np. miód, oleje, przetwórstwo kapusty i in.) - potencjał promocji obszaru LGD	9	Niewielka oferta atrakcji w czasie wolnym dla młodzieży
10	Relatywnie dobra infrastruktura (woda, teletechniczna i elektryczna oraz drogi)	10	Nieopłacalność produkcji rolnej w sektorach tradycyjnych i rozdrobnienie gospodarstw rolnych
11	Poprawiająca się estetyka miejscowości w których żyją mieszkańcy	11	Mała liczba gospodarstw agroturystycznych
12	Duża ilość podmiotów gospodarczych	12	Brak perspektywy dla osób młodych
13	Tradycje lokalne i związane z nimi imprezy i wydarzenia	13	Niewielkie wsparcie merytoryczne i szkoleniowe dla rozwoju
14	Zasoby mogące stać się produktami turystycznymi (zabytki przyrodnicze i historyczne, atrakcje turystyczne)	14	Postępująca degradacja zabytków
15	Dobrze rozwinięta sieć szkół i przedszkoli	15	Słaba infrastruktura turystyczna ograniczająca możliwości rozwoju
16	Współpraca organizacji społecznych, w tym UP i ZAZ, w rozwiązywaniu problemów osób defaworyzowanych	16	Ubożenie społeczeństwa
17	Kontakty zagraniczne gmin	17	Niewielka dostępność środków finansowych do rozwoju firm
		18	Niewystarczająca ilość atrakcyjnych miejsc pracy,
		19	Niewielka ilość ofert pracy dla: młodych kobiet wychowujących dzieci, kobiet, osób 50+, niepełnosprawnych, brak perspektyw dla ludzi młodych.

SZANSE (O)		ZAGROŻENIA (T)	
1	Rozwój i poprawa stanu technicznego dróg krajowych i wojewódzkich	1	Emigracja zarobkowa
2	Bliskość aglomeracji kalisko-ostrowskiej - rynek usług, edukacji	2	Niski przyrost naturalny i starzejące się społeczeństwo
3	Rynki zbytu lokalnego rolnictwa w otoczeniu naszego regionu, w tym ośrodki miejskie	3	Zmiany kulturowe - konsumpcjonizm, indywidualizm
4	Fundusze zewnętrzne, w tym nowe możliwości zatrudniania osób defaworyzowanych na lokalnym rynku pracy	4	Zanikanie więzi międzyludzkich i międzypokoleniowych
5	Gotowość mieszkańców do rozwoju lokalnej przedsiębiorczości	5	Wysoka biurokracja oraz mało stabilne przepisy prawa
6	Moda na „wiejskość i folklor"	6	Zwiększające się „tempo" życia
7	Duże zainteresowanie na wykorzystywanie alternatywnych źródeł energii oraz światowe wytyczne dotyczące ochrony środowiska i klimatu (konferencje klimatyczne)	7	Utrata charakteru wiejskiego pod wpływem bliskości aglomeracji miejskich, rozwoju sieci komunikacyjnych i innych zmian ponadlokalnych
8	Otwartość społeczeństwa na poprawę warunków bytowych	8	Rozwarstwienie społeczne i ubożenie wsi
9	Kontakty gmin członkowskich LGD w krajach UE	9	Wzrastający problem uzależnień
10	Potencjalni inwestorzy zewnętrzni	10	Tendencje wzrostu kosztów pracy i surowców
11	Wzrost potencjału społeczeństwa w wyniku migracji ludności miast (dezurbanizacja)	11	Niekorzystne zmiany klimatyczne, powodujące zagrożenia powodziowe i pożarowe
12	Ośrodki edukacyjne w otoczeniu naszego regionu	12	Wysoka konkurencyjność innych regionów o wypracowanych markach
13	Zwiększająca się popularność szlaków turystycznych (bursztynowy, cysterski, Szlak Dębów i Paproci, Szlak Natury 2000)	13	Obniżanie się tożsamości lokalnej w wyniku dezurbanizacji

Analiza SWOT przygotowywana była przy wykorzystaniu szerokiego wachlarza metod partycypacyjnych począwszy od spotkań, ankiet, a skończywszy na wykorzystaniu dostępnych narzędzi informatycznych Stowarzyszenia. Zdecydowana większość mieszkańców wskazywała potrzeby inwestycyjne w rozwój infrastrukturalny dot. budowy chodników, dróg, oświetlenia. Ze względu na niezgodność tego zakresu z możliwymi do sfinansowania w ramach PROW 2014-2020 rodzajami przedsięwzięć, wniosek o realizację tego typu działań został odrzucony. Wśród odrzuconych wniosków składanych na tym etapie należy wymienić również te zależne od czynników zewnętrznych, na które wdrażając LSR nie mamy wpływu, a zależą niejednokrotnie od obowiązujących przepisów prawa czy sposobu jego interpretowania przed administrację publiczną. Podobny charakter ma wniosek dotyczący finansowania małych elektrowni fotowoltaicznych, których instalacja miałaby pozytywny wpływ na zapobieganie zmianom klimatycznym, to jednak ze względu na niekorzystne warunki prawne, wniosek o preferowanie tego typu inwestycji został odrzucony, ze względu na duże ryzyko niepowodzenia przy wdrażaniu takiego przedsięwzięcia i nie zrealizowania założonych wskaźników produktów.

W przeprowadzonej diagnozie, która ma swoje oparcie w SWOT mieszkańcy wskazali na konieczność podjęcia działań w następujących sferach: większej aktywności i integracji społecznej, rozwoju dziedzictwa kulturalnego i produktów lokalnych, ochrony środowiska, tworzenia nowych miejsc pracy, wsparcia lokalnej przedsiębiorczości i budowania stabilnego rynku pracy, rozwoju infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej, promocji lokalnych twórców i wsparcia działalności artystycznej, wzmocnienia lokalnego sektora społecznego (koła gospodyń wiejskich, spółdzielnie socjalne),podnoszenia świadomości proekologicznej, prośrodowiskowej.

Zarówno na etapie diagnozy, jak i opracowania analizy SWOT dostrzeżone zostały mocne strony związane z położeniem geograficznym, komunikacyjnym, walorami przyrodniczymi, kulturowymi i gospodarczymi. Co znalazło odzwierciedlenie w przyjętych celach i przedsięwzięciach, w których założono realizację: inwestycji związanych z infrastrukturą publiczną, projektów grantowych ukierunkowanych na wzrost zaangażowania społeczności w dobro wspólne i promocję obszaru LSR, promocję gospodarczą regionu czy rozwój rynku produktów i usług lokalnych.

Szczegółowe skorelowanie analizy SWOT z diagnozą obszaru, celami, przedsięwzięciami i wskaźnikami zostało zobrazowane w przedstawionej poniżej matrycy logicznej, jak również w poszczególnych rozdziałach strategii.

Tabela – Skorelowanie celów i przedsięwzięć z analizą SWOT i diagnozą wraz z uzasadnieniem

Lp.	Określenie celu/przedsięwzięcia	Adekwatność do diagnozy	Uzasadnienie
1	**INFRASTRUKTURA A SPOŁECZEŃSTWO**	Niewystarczająca infrastruktura rekreacyjna, turystyczna i społeczna połączona z niewielką ofertą jej wykorzystania i małym zróżnicowanie działalności z zakresu pożytku publicznego	Diagnoza wykazała ścisłe korelacje pomiędzy infrastrukturą turystyczną, rekreacyjną i kulturalną w aspekcie dojrzałego społeczeństwa gotowego do podejmowania wyzwań rozwojowych
1.1	**Wzrost zaangażowania i współpracy mieszkańców z wykorzystaniem infrastruktury publicznej**	Niewystarczająca infrastruktura rekreacyjna, turystyczna i społeczna połączona z niewielką ofertą jej wykorzystania i małym zróżnicowaniem działalności z zakresu pożytku publicznego	Diagnoza wykazała, że powstała infrastruktura w ostatnich latach przyczynia się do wzrostu zaangażowania społeczności w inicjowaniu działań na rzecz dobra wspólnego
1.1.1	Budowa i przebudowa infrastruktury kulturalnej, turystycznej i rekreacyjnej wpływającej na rozwój kapitału społecznego	Niewystarczająca infrastruktura rekreacyjna, turystyczna i społeczna	Diagnoza wykazała wiele białych plan na obszarze LGD, gdzie ze względu na brak infrastruktury nie ma aktywności społecznej
1.1.2	Lokalne dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze sprzyjające wzrostowi zaangażowania społeczeństwa w jego ochronę i wykorzystanie	Dewastacja istniejących zabytków, niska świadomość ekologiczna części mieszkańców, słaba znajomość produktów lokalnych	Zabytki i przyroda choć nie przeważające dla obszaru są w stanie, który wymaga interwencji. Nie ma też komplementarnych działań łączących produkty lokalne z marka regionu
1.1.3	Wzrost współpracy mieszkańców z wykorzystaniem istniejącej infrastruktury i zasobów	Słaba współpraca mieszkańców i organizacji pozarządowych, niewielkie zróżnicowanie działalności organizacji w zakresie pożytku publicznego	Współpraca to przywara naszego narodu na każdym szczeblu działania, również lokalnym. Inicjowanie działań sprzyjających współpracy podniesie kapitał społeczny regionu.
1.1.4	Współpraca społeczności z poziomu lokalnego, ponadregionalnego i międzynarodowego na rzecz dziedzictwa kulturowego i rozwoju turystyki i kapitału społecznego	Słaba współpraca mieszkańców i organizacji pozarządowych	Współpraca to przywara naszego narodu na każdym szczeblu działania, również lokalnym. Inicjowanie działań sprzyjających współpracy z poziomu ponadregionalnym i międzynarodowym podniesie kapitał społeczny regionu.
1.1.5	Infrastruktura turystyczna sprzyjająca tworzeniu marki i oferty regionu	Słaba infrastruktura turystyczna ograniczająca możliwości rozwoju	Konsekwentny rozwój infrastruktury turystycznej zdecydowanie przyczyni się do rozwoju oferty turystycznej regionu oraz budowaniu marki „Krainy Nocy i Dni"
1.2	**Wzrost wiedzy i umiejętności mieszkańców obszaru Krainy Nocy i Dni**	Niewielkie wsparcie merytoryczne i szkoleniowe mieszkańców do rozwoju	Wzrost wiedzy i umiejętności mieszkańców, organów decyzyjnych i biura przyczyni się do większej jakości i odpowiedzialności realizowanych działań
1.2.1	Wzrost wiedzy i umiejętności mieszkańców LGD z korzystania z zasobów LGD i możliwości finansowych w ramach PROW 2014-2020	Niewielkie wsparcie merytoryczne i szkoleniowe mieszkańców do rozwoju	Prowadzenie działań szkoleniowych przyczyni się wzrostu jakości składanych wniosku
1.2.2	Wzrost wiedzy i umiejętności organów	Niewielkie wsparcie merytoryczne i szkoleniowe mieszkańców do	Prowadzenie działań szkoleniowych i kompetencyjnych organu decyzyjnego

	decyzyjnych i biura z procedur i kryteriów wyborów dla działań w ramach PROW 2014-2020	rozwoju	przyczyni się do efektywności realizacji procedury oceny i wyboru operacji
1.2.3	Funkcjonowanie biura udzielającego doradztwa potencjalnym wnioskodawcom dla działań w ramach PROW 2014-2020	Niewielkie wsparcie merytoryczne i szkoleniowe mieszkańców do rozwoju	Funkcjonowanie profesjonalnego i organizacyjnie dobrze przygotowanego biura przyczynia się do budowania marki LGD jako organizacji wspierającej rozwój lokalny
1.3	**Aktywizacja zawodowa**	Emigracja młodych, ubożenie społeczeństwa, niewielkie wsparcie merytoryczne i szkoleniowe	Działania mające na celu aktywizację grup defaworyzowanych w kontekście dostępu do rynku pracy łączy się z walka z ubóstwem. Aktywizacja odbywa się przez wzrost ich kompetencji i łączenie w przedsiębiorstwach społecznych
1.3.1	Wzrost kompetencji osób bezrobotnych w zakresach ułatwiającym im dostępność do rynku pracy.	Niewielkie wsparcie merytoryczne i szkoleniowe mieszkańców do rozwoju	Działanie finansowane ze środków WRPO przyczynia się wzrostu kwalifikacji osób bezrobotnych w dostępie do rynku pracy i większej konkurencji na rynku pracy
1.3.2	Powstanie przedsiębiorczości społecznej	Ubogie społeczeństwo, mała ilość zakładów drobnego przetwórstwa, nieopłacalność produkcji rolnej w sektorach tradycyjnych i rozdrobnienie gospodarstw rolnych, niewielka dostępność środków finansowych do rozwoju firm	Działanie finansowane ze środków WRPO przyczynia się do łączenia osób trwale bezrobotnych w zorganizowane podmioty do samozatrudnienia. Współpraca osób bezrobotnych i ich aktywizacja na rynku pracy przyczynia się do specyficznego rozwiązywania w sposób komplementarny lokalnych problemów i kreowania innowacyjnych rozwiązań skierowanych na przedsiębiorczość
1.4	**Promocja walorów obszarów Krainy Nocy i Dni dla jego rozwoju**	Niewystarczająca promocja obszaru i jego walorów, w tym promocja wewnętrzna oraz niewystarczająca promocja produktów lokalnych z terenu LGD	Informacja i budowanie wizerunku regionu w kontekście jego rozwoju jest podstawą do utrzymania znaczenia i konkurencyjności regionu
1.4.1	Współpraca lokalnej społeczności dla wzmocnienia marki regionu	Niewystarczająca promocja obszaru i jego walorów, w tym promocja wewnętrzna oraz niewystarczająca promocja produktów lokalnych z terenu LGD	Współpraca społeczności przy budowaniu marki regionu poprzez kreowanie wzajemnych inicjatyw opartych o zasoby przyczynia się do wzmocnienia przedsiębiorczości społecznej i gospodarczej
1.4.2	Działania informacyjno-promocyjne realizowane w ramach wdrażania LSR	Niewystarczająca promocja obszaru i jego walorów, w kontekście możliwości szukania wsparcia dla rozwoju.	Prawidłowa informacja i komunikacja są podstawą efektywnej realizacji strategii
2	**ZMNIEJSZANIE NEGATYWNYCH TENDENCJI NA RYNKU PRACY POPRZEZ ZATRZYMANIE SIŁY ROBOCZEJ W PODMIOTACH GOSPODARCZYCH NA OBSZARZE**	Mała ilość zakładów drobnego przetwórstwa, nieopłacalność produkcji rolnej w sektorach tradycyjnych i rozdrobnienie gospodarstw rolnych, niewielka dostępność środków finansowych do rozwoju firm, ubożenie społeczeństwa, Niewystarczająca ilość atrakcyjnych miejsc pracy, brak perspektyw dla ludzi młodych, niewielka ilość ofert pracy dla młodych kobiet, które wychowują małe dzieci	Rozwój przedsiębiorczości jest podstawą do utrzymania i tworzenia miejsc pracy. Jego stabilność i rozwój przyczynia się do wzrostu dochodów zarówno obywateli jak i samorządów.

2.1	**Tworzenie miejsc pracy i wspieranie rozwoju małej przedsiębiorczości**	Mała ilość zakładów drobnego przetwórstwa, nieopłacalność produkcji rolnej w sektorach tradycyjnych i rozdrobnienie gospodarstw rolnych, niewielka dostępność środków finansowych do rozwoju firm, ubożenie społeczeństwa, słaba współpraca mieszkańców, niewystarczająca ilość atrakcyjnych miejsc pracy, brak perspektyw dla ludzi młodych, niewielka ilość ofert pracy dla młodych kobiet, które wychowują małe dzieci	Rozwój przedsiębiorczości jest podstawą do utrzymania i tworzenia miejsc pracy. Jego stabilność i rozwój przyczynia się do wzrostu dochodów zarówno obywateli jak i samorządów.
2.1.1	Nowe firmy – nowy potencjał	Mała ilość zakładów drobnego przetwórstwa, nieopłacalność produkcji rolnej w sektorach tradycyjnych i rozdrobnienie gospodarstw rolnych, niewielka dostępność środków finansowych do rozwoju firm, ubożenie społeczeństwa, niewystarczająca ilość atrakcyjnych miejsc pracy, brak perspektyw dla ludzi młodych, niewielka ilość ofert pracy dla młodych kobiet, które wychowują małe dzieci	Tworzenie nowych firm to budowanie nowego potencjału, tworzenie możliwości prowadzenia działalności gospodarczej po za rolnictwem, tworzenie alternatywy dla emigracji zarobkowej
2.1.2	Nasze firmy – nasze stabilne miejsca pracy	Mała ilość zakładów drobnego przetwórstwa, niewielka dostępność środków finansowych do rozwoju firm, ubożenie społeczeństwa	Rozwój istniejących firm podnosi ich stabilność i konkurencyjność na rynku dając jednocześnie pracownikom stałe miejsce pracy i dochodu

Rozdział V Cele i wskaźniki

Specyfikacja i opis celów ogólnych, przypisanych im celów szczegółowych i przedsięwzięć oraz uzasadnienie ich sformułowania w oparciu o konsultacje społeczne i powiązanie z analizą SWOT i diagnozą obszaru. Cele i przedsięwzięcia Lokalnej Strategii Rozwoju są odpowiedzią na diagnozę obszaru opierającą się na konsultacjach społecznych, doświadczeniach LGD i danych statystycznych oraz wynikłej z tej oceny analizy SWOT. Lokalna Strategia Rozwoju będzie realizować dwa cele ogólne, do których przypisano dwa cele szczegółowe, z których każdy obejmuje konkretne przedsięwzięcia, które charakteryzują się różnymi formami wsparcia wynikającymi z przepisów krajowych.

Tabela: Sposób i forma wsparcia poszczególnych celów i przedsięwzięć

Cel ogólny 1: INFRASTRUKTURA A SPOŁECZEŃSTWO	
Opis celu ogólnego:	
Cel szczegółowy 1.1: Wzrost zaangażowania i współpracy mieszkańców z wykorzystaniem infrastruktury publicznej	
Przedsięwzięcie:	**Budowa i przebudowa infrastruktury kulturalnej, turystycznej i rekreacyjnej wpływającej na rozwój kapitału społecznego**
Sposób realizacji: konkurs	
Forma wsparcia:	refundacja
Prefinansowanie:	tak – dla organizacji pozarządowych
Dofinansowanie:	do 63,63% dla JST, do 100% dla organizacji pozarządowych
Obszary tematyczne, rodzaje operacji:	- wsparcia działań inwestycyjnych na obszarze LSR w roku 2017 polegających na budowie lub rozbudowie niekomercyjnej infrastruktury kulturalnej lub rekreacyjnej lub turystycznej
Wnioskodawcy/ Beneficjenci ostateczni:	JST, organizacje pozarządowe / mieszkańcy obszaru LGD

Przedsięwzięcie:	**Lokalne dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze sprzyjające wzrostowi zaangażowania społeczeństwa w jego ochronę i wykorzystanie**
Sposób realizacji: projekt grantowy/operacje własne/konkurs	
Forma wsparcia:	refundacja
Prefinansowanie:	tak/tak/tak
Dofinansowanie:	Do 100% kosztów kwalifikowanych/do 100% kosztów kwalifikowalnych/do 63,63% dla JST, do 100% dla organizacji pozarządowych
Obszary tematyczne, rodzaje operacji:	- wzrost kapitału społecznego w oparciu o działania edukacyjne w zakresie ochrony środowiska i klimatu oraz innowacyjne formy działań sprzyjających rozwojowi kapitału społecznego - zachowanie dziedzictwa lokalnego
Wnioskodawcy/ Beneficjenci ostateczni:	Projekt granowy: LGD operacje własne: LGD; konkurs: JST, organizacje pozarządowe / mieszkańcy obszaru
Przedsięwzięcie:	Wzrost współpracy mieszkańców z wykorzystaniem istniejącej infrastruktury i zasobów
Sposób realizacji: projekt grantowy/operacje własne	
Forma wsparcia:	Refundacja
Prefinansowanie:	tak/tak
Dofinansowanie:	do 100% kosztów kwalifikowanych/do 100% kosztów kwalifikowalnych
Obszary tematyczne, rodzaje operacji:	- wzmacnianie kapitału społecznego w oparciu o działania edukacyjne w zakresie ochrony środowiska i klimatu oraz innowacyjne formy działań sprzyjających rozwojowi kapitału społecznego - zachowanie dziedzictwa lokalnego - rozwój niekomercyjnej infrastruktury kulturalnej lub rekreacyjnej lub turystycznej
Wnioskodawcy/ Beneficjenci ostateczni:	Projekt grantowy: LGD ; operacje własne: LGD / mieszkańcy obszaru
Przedsięwzięcie:	**Współpraca społeczności z poziomu lokalnego, ponadregionalnego i międzynarodowego na rzecz dziedzictwa kulturowego i rozwoju turystyki i kapitału społecznego**
Sposób realizacji: projekt współpracy	
Forma wsparcia:	Refundacja
Prefinansowanie:	Tak
Dofinansowanie:	do 100%
Obszary tematyczne, rodzaje operacji:	- wzmacnianie kapitału społecznego w oparciu o działania edukacyjne w zakresie ochrony środowiska i klimatu oraz innowacyjne formy działań sprzyjających rozwojowi kapitału społecznego
Wnioskodawcy/ Beneficjenci ostateczni:	LGD/ mieszkańcy obszaru LGD
Przedsięwzięcie:	**Infrastruktura turystyczna sprzyjająca tworzeniu marki i oferty regionu**
Sposób realizacji: projekt współpracy	
Forma wsparcia:	Refundacja
Prefinansowanie:	Tak
Dofinansowanie:	Do 100%
Obszary tematyczne, rodzaje operacji:	- zachowanie dziedzictwa lokalnego - rozwój niekomercyjnej infrastruktury kulturalnej lub rekreacyjnej lub turystycznej
Wnioskodawcy/ Beneficjenci ostateczni:	LGD/ mieszkańcy obszaru LGD
Cel szczegółowy 1.2: Wzrost wiedzy i umiejętności mieszkańców obszaru Krainy Nocy i Dni	
Przedsięwzięcie:	**Wzrost wiedzy i umiejętności mieszkańców LGD z korzystania z zasobów LGD i możliwości finansowych w ramach PROW 2014-2020**
Sposób realizacji: aktywizacja	
Forma wsparcia:	Ryczałt
Prefinansowanie:	tak
Dofinansowanie:	Ryczałt
Obszary tematyczne, rodzaje operacji:	- Poddziałanie 19.4 Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji

Wnioskodawcy/ Beneficjenci ostateczni:	LGD/ mieszkańcy obszaru LGD
Przedsięwzięcie:	**Wzrost wiedzy i umiejętności organów decyzyjnych i biura z procedur i kryteriów wyborów dla działań w ramach PROW 2014-2020**
Sposób realizacji: aktywizacja	
Forma wsparcia:	Ryczałt
Prefinansowanie:	Tak
Dofinansowanie:	Ryczałt
Obszary tematyczne, rodzaje operacji:	- Poddziałanie 19.4 Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji
Wnioskodawcy/ Beneficjenci ostateczni:	LGD/ mieszkańcy obszaru LGD
Przedsięwzięcie:	**Funkcjonowanie biura udzielającego doradztwa potencjalnym wnioskodawcom dla działań w ramach PROW 2014-2020**
Sposób realizacji: aktywizacja	
Forma wsparcia:	Ryczałt
Prefinansowanie:	tak
Dofinansowanie:	Ryczałt
Obszary tematyczne, rodzaje operacji:	- Poddziałanie 19.4 Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji
Wnioskodawcy/ Beneficjenci ostateczni:	LGD/ mieszkańcy obszaru LGD
Cel szczegółowy 1.3: Aktywizacja zawodowa	
Przedsięwzięcie:	**Wzrost kompetencji osób bezrobotnych w zakresach ułatwiającym im dostępność do rynku pracy.**
Sposób realizacji: konkurs w ramach środków WRPO 6.2	
Forma wsparcia:	Refundacja
Prefinansowanie:	Tak
Finansowanie:	Zgodnie z warunkami konkursu
Wnioskodawcy/ Beneficjenci ostateczni:	LGD/ osoby bezrobotne
Przedsięwzięcie:	**Powstanie przedsiębiorczości społecznej**
Sposób realizacji: konkurs w ramach środków WRPO 7.2	
Forma wsparcia:	Refundacja
Prefinansowanie:	Tak
Finansowanie:	Zgodnie z warunkami konkursu
Wnioskodawcy/ Beneficjenci ostateczni:	LGD/ mieszkańcy obszaru LGD
Cel szczegółowy 1.4: Promocja walorów obszarów Krainy Nocy i Dni dla jego rozwoju	
Przedsięwzięcie:	**Współpraca lokalnej społeczności dla wzmocnienia marki regionu**
Sposób realizacji: projekt grantowy/operacja własna	
Forma wsparcia:	Refundacja
Prefinansowanie:	tak/ tak
Dofinansowanie:	do 100% kosztów kwalifikowanych/do 100% kosztów kwalifikowalnych
Obszary tematyczne, rodzaje operacji:	- wzrost kapitału społecznego w oparciu o działania edukacyjne w zakresie ochrony środowiska i klimatu oraz innowacyjne formy działań sprzyjających rozwojowi kapitału społecznego - zachowanie dziedzictwa lokalnego - promocja obszaru objętego LSR
Wnioskodawcy/ Beneficjenci ostateczni:	Projekt grantowy: LGD; operacja własna: LGD /mieszkańcy obszaru LGD
Przedsięwzięcie:	**Działania informacyjno-promocyjne realizowane w ramach wdrażania LSR**
Sposób realizacji: aktywizacja/Projekty współpracy	
Forma wsparcia:	Ryczałt/refundacja
Prefinansowanie:	Tak
Dofinansowanie:	Ryczałt/ do 100%

Obszary tematyczne, rodzaje operacji:	- Poddziałanie 19.4 Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji oraz Poddziałanie 19.3 Przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z LGD
Wnioskodawcy/ Beneficjenci ostateczni:	Aktywizacja: LGD; projekty współpracy: LGD/ mieszkańcy obszaru LGD
Cel ogólny 2: ZMNIEJSZANIE NEGATYWNYCH TENDENCJI NA RYNKU PRACY POPRZEZ ZATRZYMANIE SIŁY ROBOCZEJ W PODMIOTACH GOSPODARCZYCH NA OBSZARZE LGD	
Cel szczegółowy 2.1: Tworzenie miejsc pracy i wspieranie rozwoju małej przedsiębiorczości	
Przedsięwzięcie:	**Nowe firmy – nowy potencjał**
Sposób realizacji: konkurs	
Forma wsparcia:	premia
Prefinansowanie:	Brak
Dofinansowanie:	ryczałt 100 tys. zł
Obszary tematyczne, rodzaje operacji:	- tworzenie nowych przedsiębiorstw gospodarczych - wzrost kompetencji osób korzystających z operacji
Wnioskodawcy/ Beneficjenci ostateczni:	osoba fizyczna zakładająca działalność gospodarczą szczególnie z grupy osób defaworyzowanych/ mieszkańcy obszaru LGD
Przedsięwzięcie:	**Nasze firmy – nasze stabilne miejsca pracy**
Sposób realizacji: konkurs	
Forma wsparcia:	refundacja
Prefinansowanie:	Tak
Dofinansowanie:	do 50% lub do 70% dla branży przetwórstwa przemysłowego - uzasadnienie rozdz. VI
Obszary tematyczne, rodzaje operacji:	- rozwój istniejących przedsiębiorstw - wzrost kompetencji osób korzystających z operacji
Wnioskodawcy/ Beneficjenci ostateczni:	osoba lub podmiot prowadzący działalność gospodarczą w formie mikro lub małego przedsiębiorstwa /mieszkańcy obszaru LGD

Wykazanie zgodności celów z celami programów, w ramach których planowane jest finansowanie LSR.
Ze względu na to, iż funduszem wiodącym w ramach realizacji LSR jest EFRROW, cele LSR wpisują się w cele PROW na lata 2014-2020 (zwanego dalej PROW lub Programem), a konkretne operacje planowane do finansowania w ramach LSR zgodne są z typami operacji przewidzianymi do finansowania w ramach PROW. Działania LGD zostały objęte celem tematycznym WRS CT 9. Wspieranie wyłączenia społecznego i walka z ubóstwem, a realizacja LSR została następnie przypisana celowi szczegółowemu 6B PROW "Wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich". W ramach wyboru działań na rzecz rozwoju obszarów wiejskich jakie oferuje PROW w tym celu (PROW: 5.2.6.2.1) usytuowano działanie M19 – Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER (RLKS – rozwój lokalny kierowany przez społeczność; art. 35 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013), a więc finansowanie Lokalnych Grup Działania, w tym realizację ich Lokalnych Strategii Rozwoju. Zgodnie z uzasadnieniem podejmowanych działań na rzecz rozwoju obszarów wiejskich zawartym w PROW, działanie LEADER realizować będzie wypracowane lokalnie strategie rozwoju (LSR), dostosowane do sytuacji i potrzeb danego obszaru. Leader ukierunkowany został na cele związane z przeciwdziałaniem ubóstwu i wykluczeniu społecznemu, w związku z czym istotne w ramach LSR jest wsparcie zakładania i rozwijania działalności gospodarczej, w tym przez podmioty ekonomii społecznej (jako uzupełnienie wsparcia z EFS), któremu towarzyszyć będą szkolenia i doradztwo dostosowane do potrzeb indywidualnych. Wsparcie w ramach CT 9 będzie przyczyniało się do zmniejszenia liczby osób zagrożonych i wykluczonych społecznie, zwiększając ich szanse na zatrudnienie i integrację ze środowiskiem dzięki rozwojowi sektora ekonomii społecznej. Ze środków PROW, podmioty ekonomii społecznej mogą uzyskać wsparcie na realizację operacji w ramach Leader - w niniejszej LSR są podmiotami uprawnionymi do realizacji operacji w ramach rozwoju działalności gospodarczej. Zakres LEADER może obejmować także przetwórstwo produktów rolno-spożywczych (na małą skalę). Zakres takiej działalności jest preferowany w kryteriach oceny działań nakierowanych na uruchomienie i rozwój przedsiębiorczości - oraz tworzenie i funkcjonowanie sieci w zakresie krótkich łańcuchów żywnościowych, rynków lokalnych lub usług turystycznych (dopuszcza się możliwość realizacji wspólnych podmiotów działających w tych sferach gospodarki). W celu zachowania i odbudowy dziedzictwa kulturowego, przyrodniczego wsi i krajobrazów wiejskich, w PROW wspierana jest odbudowa i poprawa stanu dziedzictwa kulturowego wsi w miejscowościach wiejskich i miastach do 5 tys. mieszkańców na obszarach wiejskich oraz rozwój i poprawa infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej na obszarach wiejskich. PROW stanowi także wkład w realizację celów przekrojowych w zakresie innowacyjności, środowiska oraz łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej. Cele przekrojowe klimat, środowisko

i innowacje realizowane są zatem również przez działanie PROW M19 – Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER.
Środowisko i klimat to dwa silnie powiązane ze sobą cele przekrojowe polityki rozwoju obszarów wiejskich, uwzględnione jednocześnie jako priorytety UE: 4. Odtwarzanie, ochrona i wzbogacanie ekosystemów powiązanych z rolnictwem i leśnictwem oraz 5. Wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami i przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu w sektorach rolnym, spożywczym i leśnym. Działania i poddziałania zaprogramowane pod tymi priorytetami mają przełożenie na realizację zarówno celów środowiskowych jak i klimatycznych. W przypadku LEADER, społeczności lokalne są w najwyższym stopniu zainteresowane zrównoważonym rozwojem i przeciwdziałaniem pogorszeniu stanu środowiska, którego jakość w sposób istotny wpływa na warunki życia i potencjał rozwoju danego obszaru. Ponadto, w ramach działalności szkoleniowej, będą mogły być realizowane operacje z zakresu podnoszenia świadomości czy promowania postaw prośrodowiskowych i proklimatycznych. Program w szerokim zakresie realizuje zatem cele środowiskowe i klimatyczne, zarówno poprzez szereg działań bezpośrednio na nie ukierunkowanych (inwestycje), jak i instrumentów, których efektem dodatkowym jest pozytywny wpływ na środowisko lub klimat (np. szkolenia, edukacja). Wzmocnieniu tego efektu służyć będzie zastosowanie, w ramach niektórych działań, kryteriów wyboru premiujących operacje uwzględniające (poprzez swój zakres) aspekty środowiskowo-klimatyczne. W przypadku niniejszej LSR ma odzwierciedlanie w niektórych dopuszczonych do realizacji typach operacji, a także w kryteriach wyboru operacji, gdzie dodatkowe punkty przydziela się za to, że operacja obejmuje działania na rzecz ochrony środowiska, przeciwdziałania zmianom klimatycznym, w tym obejmuje działania na rzecz odnawialnych źródeł energii.
Jeśli chodzi natomiast o cel przekrojowy Innowacyjność, podejście LEADER w ramach PROW pozostawia szerokie możliwości co do sposobu ukształtowania LSR, w tym pozwala na dostosowanie podejścia do warunków lokalnych, a jednocześnie sprzyja całościowo innowacyjnemu podejściu do problematyki rozwoju lokalnego. Beneficjenci mogą realizować operacje niezdefiniowane odgórnie, lecz wykorzystujące pomysły ściśle powiązane ze specyfiką danego obszaru. Promowanie rozwiązań innowacyjnych, może mieć również miejsce w trakcie szkoleń realizowanych w ramach LEADER. W przypadku niniejszej LSR innowacyjność ma odzwierciedlanie w kryteriach wyboru operacji, gdzie dodatkowe punkty przydziela się za innowacyjny charakter projektu Innowacyjność jakiej oczekuje LGD w operacjach realizowanych na jej obszarze została określona w kryteriach wyboru i opisana w rozdziale VI LSR. Niektóre narzędzia konsultacyjne stosowane w procesie dialogu prowadzonego ze społecznością lokalną podczas tworzenia LSR należy również uznać za innowacyjne (np. nie stosowane wcześniej "arkusze pomysłu").
Przedstawienie celów z podziałem na źródła finansowania.
Większość celów niniejszej LSR planowane są w oparciu o finansowanie z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, którego podstawą finansowania jest EFRROW. Jedynie przedsięwzięcie 1.2.4 Wzrost kompetencji osób bezrobotnych w zakresach ułatwiającym im dostępność do rynku pracy może otrzymać wsparcie w ramach WRPO.
Przedstawienie przedsięwzięć realizowanych w ramach RLKS, a także wskazanie sposobu ich realizacji wraz z uzasadnieniem.
Pełna specyfikacja przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach niniejszej LSR znajduje się w formie tabelarycznej poniżej.
Uzasadnieniem do realizacji wszystkich przedsięwzięć są następujące czynniki:
- formy realizacji przedsięwzięć oraz zakresy tematyczne operacji - wynikają z problemów i potrzeb określonych na poziomie diagnozy i konsultacji społecznych, co następnie zostało określone w analizie SWOT (czynniki SWOT uwidoczniono przy opisie każdego z celów)
- odbiorcy pomocy - zostali zidentyfikowani podczas konsultacji społecznych, a także wytypowani ze względu na potrzeby lokalne, możliwość realizacji określonych typów operacji wynikającą ze statutowych celów lub podmiotowej odpowiedzialności za rozwój lokalny, a także potencjał wewnętrzny podmiotów, który pozwala im na zrealizowanie określonych działań;
- wysokość wsparcia - przewidziana dla poszczególnych przedsięwzięć wynika z potrzeb, jak i z doświadczeń płynących z realizowanych operacji o podobnym charakterze, a także ze zdolności organizacyjnych oraz doświadczenia jakie posiadają poszczególni odbiorcy pomocy.
Specyfikacja wskaźników przypisanych do przedsięwzięć, celów szczegółowych i celów ogólnych wraz z uzasadnieniem wyboru konkretnego wskaźnika w kontekście ich adekwatności do celów i przedsięwzięć.
Pełna specyfikacja wskaźników przypisanych do przedsięwzięć, celów szczegółowych i celów ogólnych w ramach niniejszej LSR znajduje się w formie tabelarycznej poniżej. Uzasadnieniem do wyboru wskaźników są następujące czynniki/przesłanki:

- formy wskaźników pozwalają w sposób ścisły zmierzyć ilość poszczególnych typów operacji objętych przedsięwzięciami (produkt) oraz bezpośrednie efekty działań (rezultaty), a także zmiany jakie spowodują te działania w dłuższej perspektywie czasu (oddziaływania);
- jednostki pomiaru są powszechnie stosowane i łatwe w dokonywaniu obliczeń - nie ma możliwości sumowania różnych jednostek pomiaru, ponieważ konkretna jednostka przypisana jest do konkretnego wskaźnika (na każdym poziomie LSR);
- wskaźniki zliczają tylko jedną cechę - nie zastosowano wskaźników odnoszących się do dwóch lub więcej czynników podlegających obliczeniom (na każdym poziomie LSR);
- zastosowane wskaźniki nie powinno powodować problemów w monitorowaniu ich wartości - zarówno po stronie beneficjenta, jak i Biura LGD gromadzącego dane monitoringowe (produkty i rezultaty zliczane na podstawie danych własnych LGD, ankiet monitorujących beneficjenta, danych z Instytucji Wdrażającej oraz innych dokumentacji właściwych dla typu operacji np. dokumentacja projektu współpracy itp.; oddziaływania mierzone za pomocą ankietowych badań własnych realizowanych ex-ante dla wartości bazowej i ex-post dla badania porównawczego po realizacji LSR;
- zastosowano wskaźniki obowiązkowe kiedy dane typy operacji mogą być monitorowane za pomocą wskaźników obowiązkowych (produkty i rezultaty);
- w całej LSR (na poziomie produktu i rezultatu) zastosowano statyczne typy wskaźników (typu "Liczba.."), ponieważ zastosowanie wskaźników dynamicznych (typu "Wzrost..") dla wskaźników produktu zliczających co do zasady ilość zdarzeń objętych Przedsięwzięciami nie ma zastosowania, a przypadku rezultatów zastosowanie wskaźników dynamicznych nie było możliwe, ponieważ:

a) o wyborze wskaźnika zdecydował zakres dostępnych danych dla wartości bazowych (brak danych startowych dla większości typów operacji), które według "Podręcznika.." może być podstawą do wyboru innego typu wskaźnika;

b) na etapie tworzenia LSR nieznane są np. konkretne obiekty, tereny, wydarzenia jakie będą objęte wsparciem, ani beneficjenci, którzy zostaną wybrani w procesie oceny operacji, zatem nie możliwe jest określenie wartości początkowych dla tych operacji (np. ilości użytkowników świetlic czy uczestników wydarzeń);

c) operacje danego typu (np. inwestycje w publiczną infrastrukturę) mogą być związane z obiektami już istniejącymi (modernizacja), jak i nowymi (budowa), zatem zastosowanie wskaźnika dynamicznego byłoby tu nieuniwersalne;

d) trudno jest stwierdzić czy przy zastosowaniu wskaźnika dynamicznego ("wzrost") faktyczna zmiana wywołana jest dzięki przeprowadzonej operacji, czy też wynika z innych, niezależnych od operacji czynników (okoliczność także podana w "Podręczniku..").

- wskaźnikom przypisano łatwe do weryfikacji i pewne źródła danych, dzięki czemu ograniczono do minimum możliwość popełnienia błędów obliczeniowych na etapie monitorowania ich wartości;
- na poziomie oddziaływania oparto się na badaniach, będących odzwierciedleniem opinii mieszkańców obszaru LGD co do zmian jakie mogą spowodować zrealizowane typy operacji zaplanowane w LSR. Oparcie się na danych "twardych", statystycznych, opisujących zmiany gospodarcze na danym terenie, Zespół LSR uznał za bezzasadne z poniższych powodów:

a) charakter LSR i skala jej budżetu nie pozwala przyjmować, że strategia ta będzie miała istotny statystycznie wpływ na te czynniki, które są opisywane przez globalne wskaźniki statystyczne (np. istotna zmiana wskaźnika bezrobocia lub dochodów mieszkańców);

b) w okresie realizacji LSR, pozytywne trendy będące wynikiem jej wdrożenia (np. pewna ilość stworzonych miejsc pracy lub ilość uruchomionych podmiotów gospodarczych) mogą być w łatwy sposób redukowane przez pojedyncze zdarzenia na obszarze LGD, które nie mają związku z LSR (nie wynikające z jej wdrażania), a w istotny sposób wpływają na wartości danych statystycznych (np. likwidacja dużego podmiotu gospodarczego)

c) specyfika LSR i skierowanie się na mieszkańca obszaru i jego indywidualne potrzeby, a także na potrzeby podmiotów działających na terenie wdrażania strategii (w tym całej sfery organizacji pozarządowej) powodują, że dane dostępne w popularnych źródłach statystycznych są nie miarodajne dla większości procesów jakimi zainteresowana jest LGD (np. jakimi wskaźnikami mierzyć wiarygodnie "jakość życia?").

Źródła pozyskania danych do pomiaru

Źródła pozyskania danych do pomiaru poszczególnych wskaźników realizacji LSR podano w obligatoryjnej tabeli celów/przedsięwzięć/wskaźników w dalszej części rozdziału.

Sposób i częstotliwość dokonywania pomiaru, uaktualniania danych

Podstawowym sposobem dokonywania pomiaru wskaźników realizacji LSR jest bieżące monitorowanie polegające na bieżącym zliczaniu wskaźników produktu i rezultatu z ankiet monitorujących beneficjenta, składanych przez beneficjentów na koniec realizacji danej operacji (po otrzymaniu ostatniej płatności) - patrz założenia systemu monitoringu, w tym wzór ankiety monitorującej. Uaktualnianie danych ma tu zatem miejsce w momencie otrzymania kolejnej ankiety.

Pierwszym elementem pomiaru wskaźników jest prognozowanie osiągania wskaźników na podstawie naboru wniosków. Operacje wybrane do finansowania muszą realizować wskaźniki LSR, zatem wynik naboru daje podstawowe dane dotyczące spodziewanego poziomu realizacji wskaźników odpowiadających danym typom operacji / Przedsięwzięciom, które dany nabór obejmował.
Dodatkowo, przewiduje się okresowe monitorowanie osiągania zaplanowanych poziomów wskaźników określone w procedurach monitoringu, w ramach którego wchodzą zarówno czynności pracowników Biura LGD (gromadzenie danych monitorujących, monitoring grantobiorców), jak i czynności Zarządu LGD analizującego dane z monitoringu i podejmującego decyzje dotyczące ewentualnych zmian w zapisach procedur (w tym kryteriów wyboru) – w przypadkach gdy takie zmiany będą konieczne (problemy z osiągnięciem zakładanego poziomu wskaźnika).
Ostateczne osiągnięcie założonych poziomów wskaźników produktu i rezultatu planowane jest na rok 2023, zbiegający się z ostatecznym rozliczeniem operacji realizowanych w ramach LSR przez poszczególnych beneficjentów i samą LGD.
Wskaźniki rezultatu zliczane są również na podstawie ankiety monitorującej beneficjenta, który za pomocą ankiety informuje LGD o uzyskanych rezultatach (np. ilości uczestników wydarzeń, osób odwiedzających obiekty objęte operacjami itp.). Wartości dla wskaźników oddziaływania (poziom celów ogólnych) określone są na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego na obszarze LGD z poszanowaniem założeń minimalnej próby respondentów oraz losowości badania. Wartości bazowe dla tych wskaźników określono na podstawie badania zrealizowanego w roku 2015. Badanie końcowe, weryfikujące założenia wzrostu wartości wskaźników oddziaływania, zostanie przeprowadzone w końcowym okresie związania LGD z celami realizacji LSR, a więc w roku 2027/2028, zgodnie z filozofią badania przemian na tym poziomie, które powinny pokazywać długookresowy efekt wdrożenia. Zakłada się kilkuprocentowe wzrosty wartości wskaźników oddziaływania, ponieważ zmiany jakie badają te wskaźniki odnoszą się do ogółu przemian zachodzących na obszarze, a co za tym idzie są odzwierciedleniem procesów długookresowych, powolnych zmian społecznych.

Stan początkowy wskaźnika i wyjaśnienie sposobów jego ustalenia.
Stan początkowy wskaźników produktu i rezultatu ustalony jest na poziomie wartości 0. Jak już wspomniano wcześniej zdecydowano się zastosować na tym poziomie wskaźniki statyczne, dla których wartością jest zero. Powody niezastosowania wskaźników dynamicznych podano powyżej i są one zgodne z filozofią wyboru wskaźników opisaną w „Podręczniku".
Stan początkowy wskaźników oddziaływania jest wynikiem badania ankietowego. Wartości początkowe wskaźników podano w obligatoryjnej tabeli celów/przedsięwzięć/wskaźników w dalszej części rozdziału.
Stan docelowy wskaźnika / poziomy przejściowe / wyjaśnienie dotyczące sposobu jego ustalenia (założenia do planowania).
Stany docelowe wskaźników zaplanowano w oparciu o:
- zastosowany podział budżetu LSR, oparty z kolei o potrzeby lokalne wynikające z diagnozy i konsultacji społecznych oraz o obligatoryjne przepisy dotyczące podziału budżetowego 50% budżetu przeznaczono na wsparcie przedsiębiorczości, a maksymalny poziom operacji grantowej na poziomie 300.000 zł
- realny poziom / prawdopodobieństwo wystąpienia operacji danego typu oparty o dotychczasowe doświadczenia z terenu LGD (np. w odniesieniu do popularności działań "miękkich", w tym wydarzeń, szkoleń itp.), w tym o doświadczenia płynące z poprzedniego okresu wdrażania (2007-2013);
- możliwy do przyjęcia harmonogram czasowy realizacji operacji, w szczególności istotny przy przedsięwzięciach infrastrukturalnych;
- ogólną zdolność LGD do zorganizowania określonej liczby naborów, w tym również w kontekście zdolności finansowej do realizacji naborów grantowych.
Poziomy przejściowe wynikają z ogólnych ram realizacji LSR, w tym Planu Działania określającego trzy okresy realizacji LSR (do 2018, 2021 i 2023 r.). Osiąganie określonych wartości wskaźników w poszczególnych okresach realizacyjnych wynika z ww. czynników i rozłożenia naborów wniosków w czasie. Poszczególne wartości docelowe wskaźników oraz udział tych wartości w okresach przejściowych odzwierciedla Plan Działania (tabela).
Przewidywane stany docelowe wskaźników podano w obligatoryjnej tabeli celów/ przedsięwzięć/ wskaźników w dalszej części rozdziału. Pozostałe dane dotyczące wskaźników ich wartości początkowych, końcowych oraz sposobu pomiaru znajdują się w obligatoryjnej tabeli celów/przedsięwzięć/wskaźników poniżej:

CELE I WSKAŹNIKI

1	CEL OGÓLNY I	**INFRASTRUKTURA A SPOŁECZEŃSTWO**
1.1	CELE SZCZEGÓŁOWE	Wzrost zaangażowania i współpracy mieszkańców z wykorzystaniem infrastruktury publicznej
1.2		Wzrost wiedzy i umiejętności mieszkańców obszaru Krainy Nocy i Dni
1.3		Aktywizacja zawodowa
1.4		Promocja walorów obszarów Krainy Nocy i Dni dla jego rozwoju

	Wskaźniki oddziaływania dla celu ogólnego	**Jednostka miary**	**Stan początkowy 2016 Rok**	**Plan 2023 rok**	**Źródło danych/sposób pomiaru**
W1	Wzrost odsetka mieszkańców pozytywnie oceniających jakość życia na obszarze LGD Kraina Nocy i Dni	%	24,5	30	Badanie własne LGD z wykorzystaniem ankiety
	Wskaźniki rezultatu dla celów szczegółowych	Jednostka miary	Stan początkowy 2016 Rok	Plan 2023 rok	Źródło danych/sposób pomiaru
w1.1a	Liczba osób odwiedzających nowo powstałe obiekty infrastruktury publicznej	os.	0	27339 + 2750 (II bonus)	monitoring realizacji LSR / LGD
w.1.1 b	Liczba osób odwiedzających zabytki	os.	0	1200	monitoring realizacji LSR / LGD
w.1.1 c	liczba osób uczestniczących w działaniach opartych o dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze	os.	0	3619	monitoring realizacji LSR / LGD
w.1.1 d	liczba osób korzystających z działań wynikających z współpracy mieszkańców	os.	0	2451	monitoring realizacji LSR / LGD
w. 1.1e	liczba osób uczestniczących w działaniach realizowanych przez projekty współpracy	os.	0	300	monitoring realizacji LSR / LGD
w.1.1f	liczba osób korzystających z obiektu turystycznego i wydarzenia kulturalnego powstałych w wyniku projektu współpracy	os.	0	1000	monitoring realizacji LSR / LGD
W 1.2.	liczba osób które podniosły swą wiedzę o LGD i LSR w stopniu zadawalającym	os.	0	300	monitoring realizacji LSR / LGD
w.1.	Liczba zaktywizowanych osób bezrobotnych	os.	0	50	monitoring realizacji LSR / LGD

3.					
w.1.4.a	Liczba osób biorących udział w budowaniu marki regionu	Os	0	1366	monitoring realizacji LSR / LGD
w.1.4.b	Liczba odbiorców działań promująco-informujących o LGD i LSR	Os	0	10000	monitoring realizacji LSR / LGD

Przedsięwzięcia		Grupy docelowe	Sposób realizacji (konkurs, projekt grantowy, operacja własna, projekt współpracy, aktywizacja itp.)	Wskaźniki produktu				
				nazwa	Jednostka miary	Wartość		Źródło danych/sposób pomiaru
						Początkowa 2016 rok	Końcowa 2023 Rok	
1.1.1	Budowa i przebudowa infrastruktury kulturalnej, turystycznej i rekreacyjnej wpływającej na rozwój kapitału społecznego	JST, organizacje pozarządowe/ mieszkańcy obszaru LGD	Konkurs	Liczba inwestycji zrealizowanych na obszarze	szt.	0	25+ 9 (II bonus)	monitoring LGD
1.1.2	Lokalne dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze sprzyjające wzrostowi zaangażowania społeczeństwa w jego ochronę i wykorzystanie	JST, organizacje pozarządowe/ mieszkańcy obszaru LGD	Konkurs	Liczba obiektów zabytkowych poddanych pracom konserwatorskim lub restauratorskim	szt.	0	4	monitoring LGD
		LGD/mieszkańcy obszaru LGD	projekt grantowy/operacje własne	liczba działań opartych o lokalne dziedzictwo oraz w ramach wzmacniania kapitału	szt.	0	11	monitoring LGD
1.1.3	Wzrost współpracy mieszkańców z wykorzystaniem istniejącej infrastruktury i zasobów	LGD/mieszkańcy obszaru LGD	projekt grantowy/operacje własne	Liczba działań mieszkańców i innych podmiotów wykorzystująca istniejącą infrastrukturę obszaru	szt.	0	9	monitoring LGD
1.1.4	Współpraca społeczności z poziomu lokalnego, ponadregionalnego i	LGD/mieszkańcy obszaru LGD	projekt współpracy	Liczba projektów współpracy międzyregionalnych	szt.	0	3	monitoring LGD

	międzynarodowego na rzecz dziedzictwa kulturowego i rozwoju turystyki i kapitału społecznego			Liczba projektów współpracy międzynarodowych	szt.	0	1	
				Liczba LGD uczestniczących we współpracy	szt.	0	9	
1.1.5	Infrastruktura turystyczna sprzyjająca tworzeniu marki i oferty regionu	LGD/mieszkańcy obszaru LGD	Projekt współpracy	liczba działań polegających na infrastrukturze turystycznej opartych o turystykę kajakową	szt.	0	2	monitoring LGD
				Liczba działań opartych o infrastrukturę i wyposażenie dotyczącą dziedzictwa kulturowego i produktów lokalnych	szt.	0	3	monitoring LGD
				Liczba działań opartych o infrastrukturę dotyczących dziedzictwa kulturowego oraz promocji regionu	szt.	0	1	monitoring LGD
1.2.1	Wzrost wiedzy i umiejętności mieszkańców LGD z korzystania z zasobów LGD i możliwości finansowych w ramach PROW 2014-2020	LGD/mieszkańcy obszaru LGD	Aktywizacja	Liczba osobogodzin prowadzonych szkoleń	szt.	0	2800	listy obecności na spotkaniach / LGD
1.2.2	Wzrost wiedzy i umiejętności organów decyzyjnych i biura z procedur i kryteriów wyborów dla działań w	LGD/mieszkańcy obszaru LGD	Aktywizacja	Liczba osobogodzin prowadzonych szkoleń	szt.	0	2156	listy obecności na spotkaniach / LGD

	ramach PROW 2014-2020							
1.2.3	Funkcjonowanie biura udzielającego informacji i doradztwa potencjalnym wnioskodawcom dla działań w ramach PROW 2014-2020	LGD/mieszkańcy obszaru LGD	Koszty bieżące	Liczba udzielonego doradztwa i informacji o realizowanej LSR	szt.	0	150	Karty doradztwa, listy obecności z spotkań informacyjnych treści ulotek/plakatów, ulotki plakaty zarchiwizowane przez LGD
1.3.1	Wzrost kompetencji osób bezrobotnych w zakresach ułatwiających im dostępność do rynku pracy	LGD/Osoby bezrobotne	WRPO	Liczba osób którym udzielono wsparcia w podnoszeniu kompetencji	Osoba	0	50	Lista obecności
1.3.2	Powstanie przedsiębiorczości społecznej	LGD/mieszkańcy obszaru LGD	WRPO	Liczba powstających przedsiębiorstw społecznych	Podmiot	0	1	Rejestracja
1.4.1	Współpraca lokalnej społeczności dla wzmocnienia marki regionu	LGD/mieszkańcy obszaru LGD	Projekt grantowy/operacja własna	Liczba działań społecznych skierowanych na budowanie wspólnej marki regionu	szt.	0	4	lista obecności/ LGD
1.4.2	Działania informacyjno-promocyjne realizowane w ramach wdrażania LSR	LGD/mieszkańcy obszaru LGD,	Aktywizacja/Projekty współpracy	Liczba działań informacyjno-promocyjnych wraz z wymianą doświadczeń	szt.	0	9	Monitoring LGD/listy obecności na spotkaniach, wyjazdach i wymianach
SUMA								

2	CEL OGÓLNY II	ZMNIEJSZENIE NEGATYWNYCH TENDENCJI NA RYNKU PRACY POPRZEZ ZATRZYMANIE SIŁY ROBOCZEJ W PODMIOTACH GOSPODARCZYCH NA OBSZARZE LGD
2.1	CELE SZCZEGÓŁOWE	**Tworzenie miejsc pracy i wspieranie rozwoju małej przedsiębiorczości**

	Wskaźniki oddziaływania dla celu ogólnego	Jednostka miary	Stan początkowy 2016 Rok	Plan 2021 rok	Źródło danych/sposób pomiaru

W2.1	Wzrost odsetka mieszkańców obszaru LGD pozytywnie oceniających rozwój przedsiębiorczości na obszarze LGD	%	35,7	40	Badanie własne LGD z wykorzystaniem ankiet
W2.2	Spadek liczby osób bezrobotnych na obszarze LGD względem stanu bazowego, wywołany wdrożeniem LSR	szt.	2113	2103	GUS/ monitoring realizacji LSR / LGD
	Wskaźniki rezultatu dla celów szczegółowych	Jednostka miary	stan początkowy 2016 Rok	Plan 2020 rok	Źródło danych/sposób pomiaru
w2.1a	liczba utworzonych miejsc pracy (ogółem)	szt.	0	40 + 8 (bonus) + 7 (II bonus) 55	monitoring realizacji LSR / LGD
w2.1b	liczba miejsc pracy utworzonych przez osoby defaworyzowane, uruchamiające działalność gospodarczą	szt.	0	23+ 3 (bonus) + 5 (II bonus) 31	monitoring realizacji LSR / LGD
w2.1 c	liczba utrzymanych miejsc pracy	szt.	0	18 + 1 (bonus) 19	monitoring realizacji LSR / LGD

Przedsięwzięcia		**Grupy docelowe**	**Sposób realizacji (konkurs, projekt grantowy, operacja własna, projekt współpracy, aktywizacja itp.)**	**Wskaźniki produktu**				
				nazwa	**Jednostka miary**	**wartość**		**Źródło danych/sposób pomiaru**
						początkowa 2016 rok	**końcowa 2020 Rok**	
2.1.1	Nowe firmy – nowy potencjał	osoby fizyczne zakładające działalność gospodarczą szczególnie z grupy osób defaworyzowanych/ mieszkańcy obszaru LGD	Konkurs	III.1. liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa i nowych miejsc pracy	szt.	0	24 + 7 (bonus) + 7 (II bonus) 38	monitoring realizacji LSR / LGD

2.1.2	Nasze firmy – nasze stabilne miejsca pracy	osoba lub podmiot prowadzący działalność gospodarczą w formie mikro lub małego przedsiębiorstwa/ mieszkańcy obszaru LGD	Konkurs	III.2. liczba operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa oraz tworzeniu i utrzymaniu miejsc pracy	szt.	0	7 + 1 (bonus) 8	monitoring LGD
SUMA								

Rozdział VI Sposób wyboru i oceny operacji oraz sposób ustanawiania kryteriów wyboru

1.Ogólna charakterystyka przyjętych rozwiązań formalno-instytucjonalnych

Projekty procedur stosowanych przez organy statutowe Stowarzyszenia uczestniczące w procesie podejmowania decyzji o wyborze grantów i operacji zostały przygotowane przez zespół pracowników LGD, a następnie przedstawione do konsultacji zarówno Radzie Stowarzyszenia jak i społeczności. Opracowując regulaminy i procedury stosowane przez Stowarzyszenie przyjęto zasadę, że niezależnie od ich treści LGD obowiązują przepisy prawa unijnego i krajowego, w których niejednokrotnie określono terminy, schemat i sposób postępowania w trakcie prowadzonych naborów i konkursów. Stąd wewnętrzne przepisy lokalnej grupy odnoszą się bezpośrednio w kwestii np. stosowanych terminów do obowiązujących przepisów prawa.
Stowarzyszenie za pośrednictwem swojej strony internetowej podaje też do publicznej wiadomości również wszystkie ogłoszenia o naborze wraz z wymaganymi dokumentami oraz załącznikami. Dodatkowo LGD będzie w tym celu wykorzystywać inne kanały informacyjne typu: ogłoszenia prasowe, ogłoszenia na tablicy ogłoszeń przed siedzibą LGD oraz w gminach członkowskich oraz będzie publikować informacje w serwisie społecznościowym LGD.
Tryb sposób oraz zasady pracy Rady opisuje Regulamin stanowiący Załącznik nr 9 do Wniosku o wybór LSR.
Proces oceny wniosków przez Radę szczegółowo określają:
1) dla operacji składanych przez podmioty inne niż LGD - „Procedury wyboru i oceny w ramach LSR" (Załącznik nr 9 do wniosku o wybór LSR)
2) dla operacji „grantowych" - „Procedury wyboru i oceny grantobiorców w ramach projektów grantowych". (Załącznik nr 10 do wniosku o wybór LSR).
Nad prawidłowym przebiegiem oceny wniosków czuwa Przewodniczący RS lub zastępujący go Wiceprzewodniczący, który weryfikuje poprawność oceny członków RS m.in. pod kątem zaistniałych ewentualnych rozbieżności w sposobie oceny operacji zgodnie z lokalnymi kryteriami oceny. Przewodniczący przed dokonaniem zatwierdzenia wyniku oceny operacji przez każdego członka RS weryfikuje prawidłowość przyznania punktów w ramach poszczególnych kryteriów i w przypadku stwierdzenia niezgodności w sposobie oceny według lokalnych kryteriów wyboru może wezwać go do korekty wprowadzonych zapisów. Kolejnym sposobem dyscyplinowania członków RS oraz rozwiązywania problemów związanych z występowaniem rozbieżności w ocenie operacji według przyjętych kryteriów może być usunięcie z organu decyzyjnego osoby, która dokonuje w sposób powtarzalny oceny niezgodnej z zapisami kryteriów wyboru lub kiedy w jej wyniku istnieje konieczność dokonania ponownej oceny wniosków przez Radę. Wykluczenie członka RS z członkostwa w organie decyzyjnym może nastąpić również na skutek notorycznego unikania udziału w pracach Rady.
Wszystkie głosowania RS są jawne i odbywają się zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej połowy Członków RS uprawnionych do głosowania. Rada Stowarzyszenia podejmuje decyzje o wyborze operacji do finansowania w formie uchwał. Na podstawie wyników głosowania w sprawie oceny operacji według lokalnych kryteriów wyboru generowane są z systemu EOW listy operacji:
- wybranych oraz niewybranych do finansowania;
- mieszczących się i nie mieszczących się w wartościach wskaźników realizacji LSR;
- mieszczących się i nie mieszczących się w limicie środków przeznaczonych przez LGD na dofinansowanie operacji
w ramach danego naboru.
Listy te są upubliczniane na stronie internetowej LGD7.
Wyniki głosowania członków RS odnotowuje się w protokole z posiedzenia. Protokoły z posiedzeń Rady dotyczące oceny
i wyboru operacji, zawierające informacje o wyłączeniach z procesu decyzyjnego dotyczących poszczególnych wniosków są gromadzone i przechowywane w Biurze. Dokumentacja ta również ma charakter jawny i jest publikowana na stronie internetowej LGD oraz udostępniana do wglądu wszystkim zainteresowanym.

Sposób ustanawiania i zmiany kryteriów wyboru
Kryteria wyboru grantów i operacji są różne dla poszczególnych przedsięwzięć. Przyjmowane są one uchwałą zgodnie
z odpowiednimi procedurami, które zakładają przed ich przyjęciem lub zmianą przeprowadzenie konsultacji społecznych. Z wnioskiem do Przewodniczącego Rady o zmianę kryteriów wyboru mogą wystąpić: członkowie Rady Stowarzyszenia oraz co najmniej 10 członków LGD. Obowiązujące kryteria wyboru publikowane są na stronie internetowej LGD. Sposób ustanawiania oraz zmiany kryteriów wyboru regulują szczegółowo

Załączniki nr 11 i 12 do wniosku o wybór LSR. Szczegółowy wykaz kryteriów zawarto w Załącznikach nr 11 i 12 do Wniosku o wybór LSR.

Nazwa kryterium	Przedsięwzięcie	Zdiagnozowany problem	Uzasadnienie
Liczba nowych miejsc pracy utworzonych w wyniku realizacji projektu	2.1.1 2.1.2	Niewystarczająca ilość atrakcyjnych miejsc pracy.	W ramach kryterium preferowane będą operacje przyczyniające się do stworzenia większej liczby miejsc pracy.
Wspieranie osób z grup defaworyzowanych	2.1.1	Brak perspektyw dla ludzi młodych.	Kryterium stosowane w przy wyborze operacji dotyczących uruchomienia działalności gospodarczej. W ramach kryterium preferowane będą szczególnie osoby młode na rynku pracy, tj. do 35 roku życia.
Wspieranie osób z grup defaworyzowanych	2.1.1	Niewystarczająca ilość atrakcyjnych miejsc pracy.	Kryterium stosowane w przy wyborze operacji dotyczących uruchomienia działalności gospodarczej. W ramach kryterium będą preferowane: - osoby płci, która znajduje się w gorszej sytuacji na rynku pracy (kobiety), - osoby bezrobotne, - osoby w wieku 50+, - niepełnosprawne.
Wspieranie osób z grup defaworyzowanych	2.1.1	Niewielka ilość ofert pracy dla młodych kobiet, które wychowują małe dzieci.	Kryterium stosowane w przy wyborze operacji dotyczących uruchomienia działalności gospodarczej. W ramach kryterium będą preferowane kobiety powracające na rynek pracy po przerwie związanej z wychowaniem małych dzieci.
Przetwórstwo produktów rolnych	2.1.1 2.1.2	Mała ilość zakładów drobnego przetwórstwa	Kryterium stosowane w przy wyborze operacji dotyczących uruchomienia oraz rozwijania działalności gospodarczej. W ramach kryterium preferowane będą operacje inwestycyjne związane z produktami żywnościowymi pochodzenia rolniczego z obszaru LGD i/lub z udostępnianiem tych produktów na rynku, których realizacja pozwoli na wsparcie rozwoju drobnego przetwórstwa na obszarze LSR.
Wpływ na środowisko	2.1.1 2.2.1	Niska świadomość ekologiczna.	W ramach kryterium preferowane będą operacje dotyczące wykorzystania lub wprowadzenia na rynek technologii opartych na odnawialnych źródłach energii.
Poziom zaangażowania społeczności lokalnej	1.1.2 1.1.3 1.1.4 1.4.1	Słaba współpraca mieszkańców i organizacji	W ramach kryterium preferowane będą projekty grantowe składane przez partnerstwa, tak aby zainicjować działania sprzyjające współpracy oraz podnieść poziom kapitału społecznego regionu
Wpływ na środowisko	1.1.2	Niska świadomość ekologiczna.	W ramach kryterium preferowane będą wnioski grantowe, których realizacja przyczyni się do podnoszenia

			świadomości ekologicznej mieszkańców gmin objętych LSR.
Promowanie najważniejszych atrakcji turystycznych obszaru LSR	1.4.1	Niewystarczająca promocja obszaru i jego walorów, w tym promocja wewnętrzna oraz niewystarczająca promocja produktów lokalnych z terenu LGD	W ramach kryterium preferowane będą wnioski grantowe, których realizacja przyczyni się do promocji najważniejszych atrakcji turystycznych obszaru LGD, tak aby poprawić ich atrakcyjność względem innych znajdujących się poza gminami objętymi LSR.

Definicja innowacyjności
Przez operacje innowacyjne w zakresie podejmowania działalności gospodarczej oraz rozwijania działalności gospodarczej rozumie się operacje, w których zastosowane zostaną nowe rozwiązania technologiczne lub/i rozwiązania wykorzystujące lokalne zasoby, lokalny potencjał, lub/i dotyczące produktów lokalnych mających wpływ na promocję obszaru LGD.

Przez operacje innowacyjne w zakresie zachowania dziedzictwa lokalnego oraz budowy lub przebudowy ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej lub kulturalnej rozumie się operacje, w których zastosowane zostaną nowe rozwiązania wykorzystujące lokalne zasoby, lokalny potencjał lub/i mające wpływ na promocję obszaru LGD i jego walorów.

Przez innowacyjność w projekcie grantowym rozumie się zadania, w których zastosowane zostaną nowe rozwiązania wykorzystujące lokalne zasoby, lokalny potencjał i/lub dotyczące produktów lokalnych mających wpływ na promocję obszaru LGD i/lub wdrażające nowe, ciekawe, kreatywne formy aktywizacji społecznej i/lub łączące w jednym projekcie różne elementy (np. konkursy z występami, dziedzictwo lokalne z aktywizacją, część stacjonarną z plenerową/ruchową itp.), a także operacje łączące pokolenia (poprzez aktywny udział w projekcie rożnych grup wiekowych w formie udziału lub/i współpracy między nimi).

Projekty grantowe
W Rozdziale V Cele i wskaźniki wskazano przedsięwzięcia wdrażane z wykorzystaniem grantów.
Minimalna kwota przyznanego grantu nie może być mniejsza od kwoty określonej w obowiązujących przepisach prawa, czyli 1 250 euro (5 tys. złotych).
Maksymalna kwota przyznanego grantu nie może być większa od kwoty określonej w obowiązujących przepisach prawa, czyli 12 500 euro (50 tys. złotych).
Kwota przyznanego grantu może stanowić do 100% kosztów kwalifikowanych..
Wysokość wsparcia
Pomoc na operację w zakresie określonym w § 2 ust. 1 pkt. 2 lit. a Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność lokalną" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 będzie równa 25 000 euro (**100 000,00 zł).** Przeznaczono na operacje w tym zakresie 108 149,78 euro
Ponieważ firmy produkcyjne tworzą najwięcej miejsc pracy, dlatego w przypadku przewidzianej w ramach biznesplanu działalności gospodarczej wpisującej się w kategorię PKD Sekcja C Przetwórstwo przemysłowe, dział 10 produkcja artykułów spożywczych i dział 11 – produkcja napojów, ze względu na wyższe koszty związane z jej uruchomieniem, pomoc na operację w zakresie określonym w § 2 ust. 1 pkt. 2 lit. c Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność lokalną" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 będzie wynosić do **70%**. Podniesienie wielkości wsparcia w przypadku osób rozwijających działalność produkcyjną, jest odpowiedzią na wniosek, który wypłynął w trakcie konsultacji i dotyczył wspierania w jak największym zakresie działalności gospodarczych generujących większą liczbę miejsc pracy.
Po uwzględnieniu powyższego wyjątku wysokość i intensywność wsparcia na pozostałe operacje inne niż granty i operacje określone w § 2 ust. 1 pkt 2 lit. a Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w

ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność lokalną" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 wynosić będzie:

1. nie więcej niż:
   a. 50% kosztów kwalifikowalnych - w przypadku podmiotu wykonującego działalność gospodarczą, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, z tym, że w przypadku organizacji pozarządowej, która wykonuje działalność gospodarczą – jeżeli organizacja ta ubiega się o pomoc w zakresie określonym w § 2 ust. 1 pkt. 2 lit. b i.
   b. 100% kosztów kwalifikowalnych - w przypadku:
   – podmiotu niewykonującego działalności gospodarczej, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej,
   – organizacji pozarządowej, która wykonuje działalność gospodarczą, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej – jeżeli organizacja ta ubiega się o pomoc w zakresie określonym w § 2 ust. 1 pkt 1 oraz 5-6 i 8.
2. nie wyższej niż 63,63% kosztów kwalifikowalnych - w przypadku jednostki sektora finansów publicznych.

Rozdział VII Plan działania

Przedstawiony poniżej plan działania opiera się na następujących założeniach:

- przyjęte kwoty budżetu, w kolumnach „Planowane wsparcie w PLN", uwzględniają rok opublikowania informacji o prowadzonym naborze, konkursie, a projektów współpracy i grantowych rok złożenia wniosku o przyznanie pomocy,
- przyjęte wartości wskaźników, w kolumnach „Wartość z jednostką miary" oraz „% realizacji wskaźnika narastająco", uwzględniają rok, w którym potencjalny beneficjent, grantobiorca otrzyma refundację poniesionych kosztów. Z uwagi na dwuletni okres realizacji operacji oraz na doświadczenia z wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2007-2013, a w szczególności opóźnienia na etapie sprawdzania pod względem formalnym wniosków o przyznanie pomocy, jak również wniosków o płatność, założono, że od opublikowania informacji o prowadzonym naborze, konkursie do refundacji poniesionych kosztów w szczególnych przypadkach mogą minąć trzy lata. Stąd przyjęto, że część wskaźników dla konkursów ogłaszanych w latach 2016-2018 zostanie osiągnięta w okresie 2019-2021;
- przyjęte wartości wskaźników dla projektów współpracy i grantowych uwzględniają ww. założenie, jak również w przypadku projektów współpracy fakt odmienności procedur związanych z ich wyborem w innych krajach europejskich, co może opóźnić podpisanie umowy, jak również refundację kosztów przedstawionych w ostatnim wniosku o płatność;
- opublikowanie informacji o prowadzonym naborze, konkursy w latach 2016-2019 na pełną kwotę budżetu LSR, w pozostałych latach planowane są nabory jedynie z oszczędności powstałych w pierwszych konkursach, jest to wynik doświadczeń z okresu programowania 2007-2013, w którym nie zostały wykorzystane bardzo duże kwoty w działaniach tzw. agencyjnych, przez trwające czasami nawet rok sprawdzanie wniosków o przyznanie pomocy w ARiMR;

Dla wskaźników produktu LSR realizowanych w ramach **kosztów bieżących** (19.4 PROW 2014-20) nie określono
w załączniku 3 do LSR (tabela Plan Działania) kwot finansowych przeznaczonych na realizację wskaźników, ponieważ kwoty te są trudne do wyodrębnienia z kosztów bieżących ponoszonych w ramach tego poddziałania (itp. koszt dyżurów doradczych, koszty funkcjonowania LGD itp.).

Określono natomiast kwoty finansowe dla wskaźników w ramach **aktywizacji** (19.4 PROW 2014-20). Łącznie, w ramach kosztów bieżących i aktywizacji, przysługuje LGD – na podstawie warunków konkursu o wybór LSR - łącznie 462 500 euro (**1 850 000 zł**). **Globalne kwoty przeznaczone na realizację działań w ramach 19.4 są także zobrazowane w tabeli budżetowej** (zał. 4 do LSR, odnoszący się do rozdziału VIII) spójnej kwotowo z tabelą Planu Działania, który określa „kamienie milowe" osiągania wskaźników produktu, czyli okresów realizacji LSR zgodnych z założeniami konkursu o wybór LSR do roku 2018. Dla każdego z kamieni milowych oszacowano wartości i jednostki osiąganych wskaźników produktu, wysokości finansowania przypisane tym wartościom, a więc planowane do wydatkowania z poszczególnych części budżetu LSR kwoty (w tym także z projektu Współpracy) oraz procentowe ujęcie wydatkowania planowanej dla danego wskaźnika produktu kwoty finansowania w ujęciu narastającym.

Rozdział VIII Budżet LSR

Ogólna charakterystyka budżetu w tym wskazanie funduszy EFSI stanowiących źródło finansowania LSR w latach 2014-2020

Lokalna Strategia Rozwoju na lata 2014 – 2020 mimo iż zakłada wsparcie programu WRPO do celu szczegółowego 1.3, to finansowana będzie w całości z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.
W ramach realizacji LSR przewidziano dwa cele główne i pięć celów szczegółowych. Z tym, że w ramach środków EFRROW nie finansuje się celu szczegółowego 1.3 Aktywizacja zawodowa.
Przeprowadzone z udziałem społeczności lokalnej konsultacje z wykorzystaniem różnych metod partycypacji wskazały, że jednym z głównych problemów obszaru objętego strategią jest brak atrakcyjnych miejsc pracy, dlatego połowa budżetu strategii przeznaczona została początkowo na Cel szczegółowy 2.1 związany z rozwojem przedsiębiorczości, w tym 1 mln euro asygnowano na premie przyznawane osobom chcącym podjąć działalność gospodarczą, a 1 mln euro na refundacje związane z rozwojem istniejących firm. W roku 2019 LGD uzyskało bonus na realizację działań związanych z rozwojem przedsiębiorczości w wysokości 11% budżetu LSR wydzielonego na realizację Podziałania 19.2. Ze względu na bardzo duże zainteresowanie beneficjentów uzyskaniem wsparcia w tym zakresie podczas organizowanych przez LGD naborów wniosków w roku 2020 zwiększono budżet przeznaczony na realizację celu ogólnego II do wysokości 1 244 881,19euro oraz przeznaczono na ten cel dodatkowe środki w roku 2021 zwiększając łączną kwotę na jego realizację do sumy 1 412 531,19 euro.
Znamienne jest również to, że rozwój przedsiębiorczości na obszarze LSR wzmocniony będzie realizacją projektu grantowego oraz projektów współpracy. Działania realizowane w ramach przedsięwzięcia 1.4.1 będą dotyczyć kształtowania postaw przedsiębiorczych i innowacyjnej promocji regionu poza jego terenem (w przypadku operacji własnej) a także mogą być poświęcone rozwojowi rynków zbytu produktów lub usług lokalnych oraz promocji gospodarczej regionu przy współpracy mieszkańców oraz sektorów. W ramach wdrażania LSR przewidziano realizację trzech projektów współpracy. Pierwszy - międzynarodowy - dotyczył będzie wykorzystania dziedzictwa kulturowego i produktów lokalnych. Drugi projekt - regionalny - związany będzie z turystyczną promocją regionu poprzez rozwój kajakowej bazy turystycznej. Natomiast trzeci projekt - także oparty na kultywowaniu dziedzictwa kulturowego regionu i jego promocji oraz będzie miał charakter regionalny i Zakresy projektów współpracy wynikają z wniosków zebranych w trakcie konsultacji, które wskazywały na potrzebę wspierania przedsiębiorczości i wykorzystania zasobów turystycznych regionu. Projekty współpracy będą zrealizowane do końca roku 2021.
Pozostałą część budżetu, to jest kwotę 1 286 468,81 euro przeznaczono na Cel szczegółowy 1.1 oraz 1.4, które dotyczą wzmocnienia kapitału społecznego mieszkańców poprzez wzrost ich zaangażowania i współpracy w oparciu o rozwój i wykorzystanie infrastruktury i zasobów obszaru.
W pierwszym półroczu 2017 r. ogłoszono nabór na wybór operacji zgodnych z Przedsięwzięciem 1.1.1. w kwocie 650 000 euro Inwestycje związane z budową lub przebudową infrastruktury kulturalnej, czy rekreacyjnej czy turystycznej. Te inwestycje związane są z długim terminem realizacji, zależnym od sezonu budowlanego, warunków atmosferycznych. Stąd uwzględniając dodatkowo czas potrzebny na przeprowadzenie naboru, sprawdzenie wniosków o przyznanie wsparcia przez samorząd województwa, jak również wniosków o płatność ostateczną przyjęto, że wskaźniki przypisane do tego przedsięwzięcia zostaną osiągnięte nie wcześniej jak na koniec 2018 r. W roku 2017 został ogłoszony konkurs dla wnioskodawcy innego niż LGD w zakresie Przedsięwzięcia 1.1.2, na 125 000 euro (500 000,00 zł) które również jest związane z długim procesem inwestycyjnym pod nadzorem konserwatora, dlatego realizacje tego wskaźnika przyjęto na rok 2019.
Warunkiem koniecznym do realizacji przedsięwzięcia 1.1.2, 1.1.3 oraz 1.4.1 jest podpisanie umowy z Samorządem Województwa na realizację projektu grantowego.
Na projekty grantowe przewidziano dwa nabory, każdy po 300 tys. złotych. Ponieważ granty przyznawane będą na realizację zadań krótkoterminowych (z terminem realizacji maksymalnie do 12 m-cy), stąd założono osiągnięcie odpowiednich wskaźników produktu związanych dla poszczególnych przedsięwzięć już w latach następnych po roku ogłoszenia naboru.
W latach 2020-2021 r. planowane jest złożenie wniosków o przyznanie wsparcia na realizację projektów współpracy. Mając na uwadze ogłoszenie konkursu na poziomie krajowym, dwuletni czas realizacji projektów współpracy, jak również czas na otrzymanie refundacji ostatniego wniosku o płatność przewiduje się, że wskaźnik produktu liczba zrealizowanych projektów współpracy, w tym międzynarodowych projektów współpracy zostanie osiągnięty na przełomie roku 2021 i 2022.
Przed wdrażaniem poszczególnych przedsięwzięć realizowane będą działania związane z aktywizacją mieszkańców. Dlatego osiągnięcie wskaźników produktu związanych z aktywizacją i przewidzianych w poszczególnych przedsięwzięciach zaplanowano na rok 2018.
Kwoty budżetu w planie działania zostały przypisane do lat, w których osiągnięte zostaną wskaźniki produktu dla poszczególnych przedsięwzięć. Jest to związane z tym, że osiągnięcie wskaźnika produktu oznacza wypłatę całkowitą beneficjentowi operacji, której przyznano wsparcie.
W określaniu tempa wydatkowania kwot, osiągania wskaźników istotne są założenia:

- termin ogłoszenia naboru
- czas trwania operacji od 3 m-cy do 2 lat
- czas niezbędny do jej rozliczenia – około 3-6 m-cy
- kontrole i sprawy administracyjne

W poniżej tabeli przedstawiono rozplanowanie kwot budżetowych na moment ogłoszenia naboru:

ROK/Zakres operacji	§2.1 pkt 1); 5); 6); 8 – PROJEKT GRANTOWY	§2.1 pkt 2 ppkt a	§2.1 pkt 2 ppkt c	§2.1 pkt 5 i 6	Poddziałanie 19.3
2016					
2017		250 000 euro	162 889,47euro	775 000 euro	
2018	44 687,46 euro				
2019	63 462,32	225 000 euro	225 000 euro		
2020		200 000 euro	70 000 euro		100 000 euro
2021		105 388,89		98 571,86	100 000 euro

Natomiast ta tabela wskazuje poziom osiągniecia wsparcia tj. moment otrzymania płatności ostatecznej przez wnioskodawców.

ROK/Zakres operacji	§2.1 pkt 1); 5); 6); 8 – PROJEKT GRANTOWY	§2.1 pkt 2 ppkt a	§2.1 pkt 2 ppkt.c	§2.1 pkt 5 i 6	Poddziałanie 19.3
2016					
2017					
2018		208 142,83 euro	191 030,05 euro	555 286,08 euro	
2019				76 063,83 euro	
2020	44 880,53 euro	175 034,24 euro	39 307,84 euro		
2021	62 038,57 euro	152 372,30 euro	244 589,83 euro		100 000 euro
2022		225 307,76 euro		235 619,12 euro	100 000 euro
2023		176 746,34 euro		312 580,68 euro	

Powyższe rozumowanie, czysto teoretyczne obrazuje możliwe tempo osiągania wskaźników i stopnia realizacji LSR.

Rozdział IX Plan komunikacji

Głównymi celami Planu Komunikacji (PK) w ramach niniejszej LSR są:

1. Informowanie mieszkańców obszaru LGD o:

- całości działań prowadzonych przez LGD
- wydarzeniach organizowanych przez LGD lub z udziałem LGD
- Lokalnej Strategii Rozwoju - o jej założeniach (celach, przedsięwzięciach i wskaźnikach), a także o warunkach skorzystania z pomocy
- terminach naborów wniosków na poszczególne działania wraz ze szczegółową informacją o warunkach tych naborów
- stanie realizacji LSR w tym o poziomie realizacji celów LSR i poszczególnych wskaźników

- dobrych praktykach wynikających z realizacji LSR
2. Informowanie wnioskodawców o wynikach naborów wniosków, a także o pozostałych elementach i terminach procedury oceny i wyboru operacji do finansowania
3. Uzyskanie informacji zwrotnej na temat:
- oceny jakości pomocy (doradztwa, szkoleń, konsultacji) świadczonej przez LGD
- przebiegu i zakończenia realizacji operacji dofinansowanych przez LGD
- rozpoznawalności LGD na terenie jej działania
- jakości działań informacyjnych
4. Poprawa jakości działań komunikacyjnych prowadzonych w ramach PK - w przypadku zaistnienia konieczności skorygowania PK.

Głównymi wskaźnikami służącymi do skwantyfikowania działań komunikacyjnych stosowanymi w PK są:
- liczba informacji na stronie internetowej LGD – 29 szt.
- liczba informacji na profilu LGD na portalu społecznościowym – 18 szt.
- liczba rozpropagowanych materiałów wydawniczych –7300 szt.
- liczba wysłanych wiadomości, w tym - liczba wysłanych wiadomości pocztowych i e-mail do wnioskodawców – 45 szt.
- liczba informacji udzielonych w Biurze LGD – 275 szt.
- liczba zorganizowanych spotkań informacyjno-szkoleniowych dla potencjalnych wnioskodawców – 11 szt.
- liczba podmiotów/osób, którym udzielono doradztwa bezpośredniego w biurze LGD – 275 szt.
- liczba opublikowanych komunikatów w mediach i na stronach internetowych gmin i na tablicach ogłoszeniowych,
w tym na tablicy ogłoszeniowej LGD –117 szt.
- liczba ankiet rozdysponowanych wśród odbiorców usług LGD oraz wśród beneficjentów – 475+ szt.
- liczba ankiet rozdysponowanych wśród respondentów z obszaru LGD – 450 szt.
- liczba analizowanych ankiet na temat jakości działań informacyjnych LGD – 475 szt.

Dobór wskaźników zależy od celu danego działania komunikacyjnego i grupy odbiorców tych działań.
Głównymi grupami docelowymi działań komunikacyjnych stosowanych w PK są mieszkańcy obszaru LGD, instytucje, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, lokalni liderzy, młodzież, bezrobotni, **w tym osoby defaworyzowane na rynku pracy określone w LSR,** potencjalni uczestnicy wydarzeń prowadzonych przez LGD, potencjalni wnioskodawcy w ramach naborów LSR (w tym także reprezentujący poprzednio wymienione grupy), wnioskodawcy, którzy złożyli wnioski o finansowanie operacji, osoby korzystające z doradztwa i konsultacji w Biurze LGD oraz podczas spotkań doradczo-konsultacyjnych prowadzonych przez LGD, beneficjenci operacji realizowanych w ramach LSR, respondenci badań ankietowych prowadzonych przez LGD oraz Pracownicy Biura i członkowie Zarządu LGD. Grupom docelowym przypisano odpowiednie cele i sposoby prowadzenia działań komunikacyjnych określonych w PK.

Zakres Planu Komunikacyjnego w szczegółowym stopniu opiera się na:
a) prezentacji głównych celów i przesłanek leżących u podstaw opracowania PK;
b) opisu działań komunikacyjnych i grup docelowych oraz środków przekazu, w tym działań podejmowanych w przypadku problemów z realizacją LSR, niskim poparciu społecznym dla działań realizowanych przez LGD itd.;
c) opisu zakładanych wskaźników realizacji działań komunikacyjnych oraz efektów działań komunikacyjnych;
d) analizę efektywności działań komunikacyjnych i zastosowanych środków przekazu (w tym tryb korygowania planu komunikacji);
e) opisu sposobu wykorzystania w procesie realizacji LSR wniosków/opinii zebranych podczas działań komunikacyjnych;
f) informację o budżecie przewidzianym na działania komunikacyjne
te informacje zawiera tabela w Załączniku 5 do LSR.

Rozdział X Zintegrowanie

Lokalna Strategia Rozwoju Kierowanego przez Społeczność realizuje następujące cele:
Infrastruktura a społeczeństwo
1.1Wzrost zaangażowania i współpracy mieszkańców z wykorzystaniem infrastruktury publicznej
1.2Wzrost wiedzy i umiejętności mieszkańców obszaru Krainy Nocy i Dni
1.3Aktywizacja zawodowa
1.4Promocja walorów obszarów Krainy Nocy i Dni dla jego rozwoju

Zmniejszenie negatywnych tendencji na rynku pracy poprzez zatrzymanie siły roboczej w podmiotach gospodarczych na obszarze LGD

2.1Tworzenie miejsc pracy i wspieranie rozwoju małej przedsiębiorczości

2.2Cele oraz formy i sposoby ich osiągania są spójne z poniższymi dokumentami strategicznymi z różnych poziomów:

Dokumenty strategiczne z poziomu samorządu terytorialnego (nazwa)	**Cele opisane w dokumentach strategicznych**	**Uzasadnienie**
1.Plan odnowy wsi Ceków – Kolonia 2015	Cel strategiczny II. Zachowanie dziedzictwa kulturowego Cel strategiczny III. Poprawa Jakości życia oraz wzrost dochodów mieszkańców poprzez rozwój MSP	Wybór celów preferuje partycypację społeczną dla rozwoju Gminy w oparciu wybrane formy przedsiębiorczości społecznej oraz zachowanie dziedzictwa kulturowego
2.Strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych Gminy Mycielin na lata 2008-2015 (aktualizowana)	Cel strategiczny I, III i IV a szczególnie cel operacyjny I.1.1 Zaktualizowanie partnerów lokalnych do współpracy na rzecz rozwoju usług społecznych oraz cel operacyjny 4.3. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu	Wybór celu operacyjnego wskazuje na społeczny system organizacji rynku usług społecznych
3.Strategia Rozwoju Gminy Koźminek na lata 2004 – 2014 (aktualizowana)	Cel strategiczny III Rozwój usług społecznych (z wykorzystaniem inicjatyw mieszkańców) Cel operacyjny III.3. Organizacja pomocy dla seniorów i niepełnosprawnych	Wybór celu operacyjnego wskazuje na społeczny system organizacji rynku usług społecznych
4.Strategia Rozwoju Gminy Opatówek na lata 2014-2025	Cel strategiczny I. Aktywizacja społeczna Gminy i wysoka jakość życia mieszkańców Cel strategiczny II. Zwiększenie konkurencyjności gospodarki w tym cel operacyjny 2.1. Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości Cel operacyjny 3.3. Ochrona dóbr kultury	Wybór celów wskazuje na wysoki potencjał społeczny możliwy do wykorzystania w procesie tworzenia warunków dla rozwoju przedsiębiorczości w tym podmiotów ekonomii społecznej oraz dbałości o dziedzictwo kulturowe
5.Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Stawiszyn na lata 2014-2020	Cel strategiczny I. Aktywny kapitał ludzki Cel operacyjny 1.2. Budowa kapitału ludzkiego na rzecz rozwoju Cel strategiczny III Dynamiczna gospodarka Cel operacyjny 3.1.4. Współpraca z NGO	Odpowiednie cele strategiczne pokrywają się z celami głównymi LSR w zakresie wykorzystania potencjału społecznego dla realizacji zadań LGD7 i Gminy
6.Strategia Rozwoju Gminy Lisków na lata 2014-2020	Cel strategiczny I Aktywny kapitał ludzki w tym szczególnie cele oper. 1.1. i 1.2. oraz cel strategiczny III adaptacyjna gospodarka w tym szczególnie cel operacyjny 3.1.	Odpowiednie cele strategiczne pokrywają się z celami głównymi LSR w zakresie wykorzystania potencjału społecznego dla realizacji zadań LGD7 i Gminy
7.Strategia Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2014-2023	Cel strategiczny III. Działalność na rzecz integracji społecznej w celu wykorzystania potencjału społecznego Gminy w tym cele operacyjne 2 i 5 tworzenie i wspieranie grup i instytucji w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu oraz tworzenie spółdzielni socjalnych	Odpowiednie cele strategiczne pokrywają się z celami głównymi LSR w zakresie wykorzystania potencjału społecznego dla realizacji zadań LGD7 i Gminy

dla pozycji 1-7	dla wszystkich opisanych powyżej Strategii wspólnym mianownikiem były także sprawy ochrony środowiska poprzez realizację zadań infrastrukturalnych oraz edukację proekologiczną społeczeństwa a także ochronę dziedzictwa kulturowego oraz produktu lokalnego	Wskazanie na konieczność ochrony środowiska na terenie Gmin oraz zachowanie walorów kulturowych regionu
Dokumenty strategiczne z poziomu samorządu powiatowego (nazwa)	**Cele opisane w dokumentach strategicznych**	**Uzasadnienie**
8.Strategia Rozwoju Powiatu Kaliskiego na lata 2014-2021	Cel strategiczny II Rozwój kultury lokalnej oraz wzrost atrakcyjności turystycznej powiatu Cel strategiczny IV Wzrost poziomu bezpieczeństwa publicznego, ekologicznego oraz rozwój i włączenie społeczne. Cel strategiczny V Dobra organizacja współpracy wszystkich jednostek samorządowych na terenie Powiatu oraz podniesienie efektywności i skuteczności przedsięwzięć rozwojowych	Strategia Rozwoju Powiatu Kaliskiego szczególnie w celu strategicznym V przewiduje współpracę z LGD oraz ZIT w zakresie poprawy usług świadczonych przez organizacje społeczne oraz tworzenie związków międzygminnych w celu przygotowania wspólnej oferty inwestycyjnej, turystycznej i kulturalnej, wspieranie rozwoju organizacji społecznych i partnerstw
9.Strategia ZIT dla rozwoju Aglomeracji Kalisko - Ostrowskiej	Priorytet Strategii ZIT Aglomeracji Kalisko – Ostrowskiej – I. Wspieranie przedsiębiorczości, zatrudnienia oraz aktywności zawodowej Priorytet II Strategii: Promocja Strategii niskoemisyjnych Priorytet IV Nowoczesna infrastruktura służąca rozwojowi	Priorytet I poprzez działanie 1.1. „Samozatrudnienie oraz tworzenie nowych miejsc pracy umożliwia podjęcie pracy na własny rachunek oraz tworzenie przedsiębiorstw a także wsparcie pomostowe dla osób bezrobotnych z terenu LGD7 (w tym podmiotów ekonomii społecznej) Priorytety te obejmują działania służące ochronie środowiska oraz ochronie dziedzictwa kulturowego
Dokumenty strategiczne z poziomu kraju (nazwa)	**Cele opisane w dokumentach strategicznych**	**Uzasadnienie**
Długookresowa strategia rozwoju kraju, Polska 2030 – trzecia fala nowoczesności"	Strategia określa 9 obszarów rozwoju społeczno-gospodarczego kraju, a także kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju: makroekonomiczne ramy rozwoju Polski kreatywność indywidualna i innowacyjna gospodarka, Polska cyfrowa, kapitał ludzki, bezpieczeństwo energetyczne i środowisko, rozwój regionalny, transport, kapitał społeczny, sprawne państwo.	Działania oparte na dobrze wspólnym jest źródłem aktywizacji i współpracy społeczności lokalnej zawartej w celu głównym 1
Strategia rozwoju kraju 2020	Głównym celem strategii średniookresowej staję się wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybki i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności.	Realizacja celu głównego 2 sprzyjającego rozwojowi przedsiębiorczości poparte działalnością szkoleniową i informacyjną biura LGD
Konstytucja RP	Preambuła	Działania oparte na dobrze wspólnym jest źródłem aktywizacji

		i współpracy społeczności lokalnej zawartej w celu głównym 1
Krajowa strategia rozwoju regionalnego 2010 - 2020	Efektywne wykorzystanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celu rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym	Działania oparte na dobrze wspólnym jest źródłem aktywizacji i współpracy społeczności lokalnej zawartej w celu głównym wzmocnienie kryteriami wspierającymi środowisk poprzez inicjatywy proekologiczne i chroniące lokalne zasoby i zabytki
Strategia innowacyjności i efektywności gospodarki, Dynamiczna Polska 2020"	Zastosowanie otoczenia regulującego i finansowego do potrzeb innowacyjnej i efektywnej gospodarki	Realizacja celu głównego 2 sprzyjającego rozwojowi przedsiębiorczości poparte działalnością szkoleniową i informacyjną biura LGD wzmocnione kryteriami promującymi innowacyjność oraz zrównoważony rozwój w oparciu o zasoby.
	Symulowanie innowacyjności poprzez wzrost efektywności wiedzy i pracy	
	Wzrost efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i surowców	
	Wzrost umiędzynarodowienia polskiej gospodarki	
Strategia rozwoju kapitału ludzkiego 2020	Rozwijanie kapitału ludzkiego poprze wydobycie potencjałów osób w sposób, który pozwoli im w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na każdym etapie życia	Działania realizowane w ramach celu 1.2, 1.2, 1.3, 1.4 wpływają na wzrost kapitału społecznego i wyrównywanie potencjałów społecznych na obszarze objętym LSR
Strategia, Sprawne Państwo 2020"	Zwiększenie skuteczności i efektywności Państwa otwartego na współpracę z obywatelami	Działania oparte na dobrze wspólnym są źródłem aktywizacji i współpracy społeczności lokalnej zawartej w celu głównym 1
PROW 2014-2020	CEL 6B „wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich" w ramach priorytetu 6 „wspieranie włączenia społecznego, ograniczenia ubóstwa i rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich"	Działania oparte na dobrze wspólnym są źródłem aktywizacji i współpracy społeczności lokalnej zawartej w celu głównym 1
	CEL 3A – poprawa konkurencyjności producentów rolnych poprzez lepsze ich zintegrowanie z łańcuchem rolno-spożywczym poprzez systemy jakości, dodawanie wartości do produktów rolnych, promocję na rynkach lokalnych i krótkie cykle dostaw, grupy i organizacje producentów oraz organizacje międzybranżowe.	W kryteriach dla rozwoju przedsiębiorczości wyższe wsparcie dla przedsiębiorców działających w obszarze kodów PKD przetwórstwo
	6A – ułatwianie różnicowania działalności, zakładania i rozwoju małych przedsiębiorstw i tworzenia miejsc pracy.	Realizacja celu głównego 2 sprzyjającego rozwojowi przedsiębiorczości poparte działalnością szkoleniową i informacyjną biura LGD wzmocnione kryteriami promującymi innowacyjność oraz zrównoważony rozwój w oparciu o zasoby.
Dokumenty strategiczne z poziomu świata	**Cele opisane w dokumentach strategicznych**	**Uzasadnienie**
Cele Zrównoważonego Rozwoju przyjęte przez ONZ dnia 5	1. Wyeliminować ubóstwo we wszystkich jego formach na całym świecie. 2. Wyeliminować głód, osiągnąć bezpieczeństwo żywnościowe i zapewnić lepsze	Realizacja obu celów głównych wraz z ich celami szczegółowymi i przedsięwzięciami jest zgodna

września 2015 r. a realizowane od 1 stycznia 2016 r do 31 grudnia 2030	odżywianie, promować zrównoważone rolnictwo. 3. Zapewnić życie w zdrowiu oraz promować dobrobyt dla wszystkich ludzi w każdym wieku. 4. Zapewnić inkluzyjną i jakościowo dobrą edukację oraz stworzyć wszystkim ludziom możliwość uczenia się przez całe życie. 5. Osiągnąć równość płci i wzmocnić pozycję kobiet i dziewcząt. 8. Promować trwały, inkluzyjny i zrównoważony wzrost gospodarczy, pełne i produktywne zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich ludzi. 12. Zapewnić zrównoważoną konsumpcję i zrównoważone wzorce produkcyjne. 13. Podjąć pilne działania zwalczające zmiany klimatyczne i ich skutki. 17. Wzmocnić mechanizmy powstawania globalnych partnerstw oraz ożywić już istniejące partnerstwa.	z koncepcją rozwoju świata
Dokumenty strategiczne z poziomu Europy	**Cele opisane w dokumentach strategicznych**	**Uzasadnienie**
Strategia, Europa 2020"	Rozwój inteligentny, rozwój oparty na wiedzy i innowacjach Rozwój zrównoważony, czyli transformacja w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, efektywnie korzystającej z zasobów i konkurencyjnej Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu, czyli wspieranie gospodarki charakteryzującej się wysokim poziomem zatrudnienia i zapewniającej spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną.	Realizacja obu celów głównych wraz z ich celami szczegółowymi i przedsięwzięciami jest zgodna z koncepcją rozwoju Europy

Dla kompleksowej realizacji celów LSR na lata 2016-2020 podjęte zostaną także działania sektorowe, branżowe i partnerskie w obrębie działania LGD7: współpraca z Wielkopolskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w zakresie tradycji kulturowych obszaru oraz rozwoju przedsiębiorczości rolniczej, współpraca ze Stowarzyszeniem na Rzecz Spółdzielni Socjalnych w Poznaniu mająca na celu uruchomienie Inkubatora Ekonomii Społecznej w Godzieszach Wielkich (wspólnego dla obszaru LGD7), współpraca z Regionalnym Centrum Informacyjno-Doradczym OZE w Liskowie w zakresie rozwoju technologii OZE na obszarze LGD7, współpraca z Biurem Stowarzyszenia Aglomeracja Kalisko – Ostrowska w zakresie doradztwa w dziedzinie pozyskiwania wsparcia z innych programów – szczególnie WRPO i ZIT, współpraca z Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Kaliszu w zakresie nowych technologii ochrony środowiska oraz przedsiębiorczości, współpraca z istniejącymi grupami producenckimi oraz Klastrem Spożywczym w zakresie nowych technologii rolniczych, przedsiębiorczości i rozwoju handlu, współpraca z partnerskimi LGD celem wymiany doświadczeń i dobrych praktyk, współpraca z Lokalną Organizacją Turystyczną i PTTK w zakresie promocji turystycznej obszaru LGD7,współpraca z wszystkimi organizacjami społecznymi działającymi w Gminach LGD7.

Rozdział XI Monitoring i ewaluacja

1. Wprowadzenie

Często utożsamiane dwa pojęcia: monitoring i ewaluacja, to z definicji dwie różne czynności wykonywane w procesach wdrażania LSR. Zgodnie z definicją monitoring to systematyczne gromadzenie informacji ilościowych i jakościowych z zakresu funkcjonowania LGD oraz stanu realizacji LSR z punktu widzenia rzeczowego i finansowego. A więc monitoring jest wewnętrznym mechanizmem oceny działalności LGD w procesie wdrażania LSR. Natomiast ewaluacja to systematyczne badanie wartości lub cech planu działania z punktu widzenia określonych wcześniej kryteriów. Celem monitoringu jest ocena skuteczności wdrażanej strategii oraz ocena zgodności realizacji operacji z założonymi celami. Natomiast celem ewaluacji jest ocena rzeczywistych (on-going) lub spodziewanych (ex-post) efektów realizacji operacji. Lokalna strategia rozwoju jest znaczącym instrumentem w zarządzaniu rozwojem lokalnym. Aby instrument ten działał prawidłowo powinny być spełnione następujące warunki: wysoka jakość LSR, odpowiadająca na potrzeby społeczności lokalnej, wysoka jakość kapitału

intelektualnego LGD, kapitał społeczny tkwiący w społeczności lokalnej, gotowy na aktywne uczestnictwo zarówno w tworzeniu LSR, jak i jej wdrażaniu, a także stały nadzór nad procesem wdrażania celów zapisanych w strategii i wpisujących się w nie przedsięwzięć i operacji projektowych w procesach monitorowania i ewaluacji. Mamy bowiem doświadczenie we wdrażaniu poprzednich strategii rozwoju. Społeczność lokalna – wykazała się w poprzednich okresach programowania dużą aktywnością i wolą współdziałania, czego dowodem jest duże zainteresowanie i udział w procesie budowy LSR 2014-2020.

2. Planowanie monitoringu i ewaluacji

LGD, będzie zgodnie z wymogami, systematycznie monitorować funkcjonowanie LGD i stan realizacji LSR. Monitoring
i częściowo ewaluację wewnętrzną będziemy prowadzić samodzielnie (ocena własna), tzn. wykonywać je będą osoby bezpośrednio zaangażowane we wdrażanie LSR, natomiast ewaluację prowadzić będą głównie eksperci zewnętrzni
(z wyjątkiem ewaluacji funkcjonowania LGD). Monitoringiem i ewaluacją zostaną objęte następujące elementy funkcjonowania LGD:
działalność pracowników biura LGD, organu decyzyjnego, podwykonawców – ocena własna, dokonywana będzie przez Zarząd LGD;
elementy podlegające ocenie: rzetelne i terminowe wykonywanie obowiązków, uczestnictwo w posiedzeniach i pracach organów LGD, przestrzeganie regulaminu działalności LGD, zgodność realizacji LSR z harmonogramem, jakość świadczonych usług;
harmonogram ogłaszania konkursów, realizacja budżetu LGD, wskaźniki realizacji LSR – ocena wewnętrzna, dokonywana przez zarząd LGD;
elementy podlegające ocenie: zgodność z harmonogramem terminów ogłaszania konkursów, ocena stopnia wykorzystania środków finansowych, wysokość zakontraktowanych środków finansowych, stopień realizacji wskaźników;
cele LSR, procedury wyboru wniosków, kryteria oceny, harmonogram działania oraz budżet – ocena dokonywana będzie zarząd LGD, społeczność lokalną, ekspertów zewnętrznych;
elementy podlegające ocenie: stopień upowszechnienia LSR na obszarze LGD, stopień realizacji poszczególnych celów LSR, stopień wykorzystania budżetu, zgodność wdrażania LSR z harmonogramem, ocena wdrażania LSR i realizowanych operacji.

3. Zasady i sposób prowadzenia monitoringu i ewaluacji

Jak już wspomniano, pomimo wielu cech wspólnych czynnikami różnicującymi monitoring i ewaluację są cele, w jakich się je przeprowadza. Podczas, gdy **celem monitoringu jest rejestracja najbardziej bezpośrednich efektów** (wskaźników produktu), to celem nadrzędnym ewaluacji jest ustalenie związków pomiędzy podjętymi działaniami a uzyskanymi efektami, a więc ocena wskaźników rezultatu w odniesieniu do średnio i długookresowego przedziału czasu. Innymi słowy **ewaluacja jest narzędziem miary sukcesu LGD we wdrażaniu LSR**. Takie podejście do ewaluacji wymaga określenia odpowiednich kryteriów oceny, a wśród nich podstawowych pięciu:
trafności celów określonych w strategii w porównaniu do zidentyfikowanych problemów obszaru LGD;

- efektywności, czyli stosunku wielkości poniesionych nakładów (finansowych, ludzkich i czasu) do uzyskanych rezultatów;
- skuteczności, czyli ocena stopnia osiągnięcia celów przedsięwzięć (w stosunku zdefiniowanych na etapie programowania);
- użyteczności, czy stopnia zaspokojenia potrzeb beneficjentów w wyniku realizacji podejmowanych przez nich przedsięwzięć;
- trwałości, czyli ocena czy pozytywne efekty projektu na poziomie celu mogą trwać po zakończeniu finansowania zewnętrznego, a także czy po zakończeniu procesu wdrażania możliwe jest utrzymanie przez dłuższy czas wpływu tego projektu na rozwój na poziomie sektora, regionu, kraju.

Zasady prowadzenia monitoringu

Określając zasady i sposób monitorowania procesu wdrażania LSR, LGD wzięła pod uwagę, iż monitoring ma służyć zarządowi, radzie i pozostałym członkom LGD do bieżącego śledzenia realizacji planu i harmonogramu działania we wdrażaniu LSR. W przypadku rozbieżności lub niepowodzeń we wdrażaniu LSR – monitoring będzie podstawą do podejmowania działań interwencyjnych zarówno w odniesieniu do sposobu działania LGD, jak i ewentualnych korekt LSR. Monitorowaniu podlegać będą zarówno działanie biura LGD, wdrażanie LSR, jak i gospodarowanie budżetem (wydatkowanie środków finansowych na poszczególne operacje i działalność własną LGD). Czas prowadzenia monitoringu – w zależności od przedmiotu badań – na bieżąco co kwartał.
Źródła danych do prowadzenia monitoringu: listy obecności na spotkaniach prowadzonych przez biuro LGD, sprawozdania, dokumentacja fotograficzna, filmowa, liczba odwiedzających portal internetowy LGD, liczba zainteresowanych ogłaszanymi konkursami, liczba zainteresowanych organizowanymi szkoleniami, wnioski

aplikacyjne
o wsparcie projektowanych operacji, wnioski o płatność, karty doradztwa prowadzonego przez pracowników LGD, oświadczenia beneficjentów oceniających poziom satysfakcji z uzyskanych informacji i doradztwa, badania ankietowe, ankiety zwrotne, dokumenty finansowe. Pozyskane z tych źródeł dane będą opracowywane i dostępne w biurze LGD. Rodzaj i forma opracowania wyników monitoringu: opracowanie pisemne zawierające analizę dokumentów merytorycznych i finansowych; dokument zawierający opracowanie danych liczbowych i jakościowych niezbędnych do określenia wskaźników: produktu, rezultatu i oddziaływania; dokument zawierający analizę wydatków budżetowych; okresowe sprawozdania z działalności LGD.
Szczegóły dotyczące prowadzenia monitoringu wdrażania LSR przez LGD zawiera tabela stanowiąca **Załącznik nr 2** do niniejszego dokumentu

5. Zasady prowadzenia ewaluacji

Za proces ewaluacji, zgodnie z decyzją LGD – odpowiedzialny będzie Zarząd LGD, który będzie wykonywać część zadań związanych z ewaluacją (szczególnie zadania, które mogą być prowadzone równolegle z monitoringiem), a część zadań zostanie powierzona ekspertom zewnętrznym. Za gromadzenie danych i dokumentów niezbędnych do prowadzenia ewaluacji odpowiadać będzie biuro LGD. Ewaluacja prowadzona będzie pod koniec roku 2018 i roku 2022 i obejmować będzie cały poprzedzający okres do roku 2016. Każda ewaluacja będzie kończyć się raportem zawierającym: wykaz zrealizowanych operacji w ramach LSR, wykaz działań związanych z funkcjonowaniem LGD; opis uzyskanych efektów w porównaniu do planowanych; analizę wydatków budżetowych; analizę zrealizowanych operacji w ramach celów LSR; wnioski w formie uwag i rekomendacji, których realizacja zapewni wyższą efektywność działania LGD i bezproblemowe osiąganie celów. Wyniki analizy mogą – w uzasadnionych przypadkach – posłużyć aktualizacji LSR lub doskonaleniu działań biura LGD. Wyniki analizy po zatwierdzeniu ich przez organy LGD zostaną upublicznione w formie skróconego dokumentu na portalu internetowym LGD. Szczegóły dotyczące prowadzenia ewaluacji wdrażania LSR przez LGD zawiera tabela stanowiąca **Załącznik nr 2** do niniejszego dokumentu.

Rozdział XII Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko.

Lokalna Grupa Działania LGD7 „Kraina Nocy i Dni" tworząc Strategię Rozwoju Lokalnego Kierowanego Przez Społeczność na lata 2016-2020 (zwana dalej LSR) zobowiązana jest uwzględniać obowiązujący stan prawny, w tym także przepisy związane z ochroną środowiska.
Szczegółowe, prawne, wskazówki dla metodologii tworzenia m.in. LSR w tej dziedzinie zawarte są w przepisach ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o cenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 roku, poz. 1235 ze zmianami) (zwanej dalej Ustawą) w szczególności zawarte w art. 46, art. 47 oraz art. 55 ust. 3 wyżej wymienionej Ustawy.

LGD7 „Kraina Nocy i Dni" obejmująca w swoim działaniu dziewięć Gmin z terenu Powiatu Kaliskiego: Gmina Blizanów, Gmina Ceków- Kolonia, Gmina Godziesze Wielkie, Gmina Koźminek, Gmina Opatówek, Gmina Lisków, Gmina Mycielin, Gmina Żelazków oraz Miasto i Gminę Stawiszyn (co stanowi około 80% powierzchni i ludności Powiatu) jest zróżnicowana pod względem biologicznym, powierzchni ziemi i krajobrazu.
Występuje tutaj duża liczba chronionych gatunków roślin leśnych, łąkowych i wodnych a także chronione okazy fauny, z najcenniejszym wśród nich ptactwem wodno- błotnym i gatunkami charakterystycznymi dla otwartych łąk i pastwisk. Na terenie działania LGD jest także jeden Obszar „Natura 2000" (Dolina Swędrni) i dwa Obszary Chronionego Krajobrazu (Doliny Swędrni i Prosny) oraz pewna ilość użytków ekologicznych.

Dokonując własnej strategicznej oceny oddziaływania na środowisko na terenie funkcjonowania LGD7 „Kraina Nocy i Dni" wzięliśmy pod uwagę następujące argumenty:

1. LSR jest poprzez swoje cele ściśle powiązana z innymi dokumentami, a przede wszystkim:
   - Strategią Europa 2020 - na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu
   - (priorytet: rozwój zrównoważony, wspieranie gospodarki efektywnej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku),
   - Strategia rozwoju Kraju 2020 – aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo
   - (priorytet: zrównoważona gospodarka i poprawa jakości życia mieszkańców),

- Zaktualizowana Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku
- (priorytet: poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami oraz wzrost kompetencji mieszkańców),
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – Działanie 19 Leader
- Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla rozwoju Aglomeracji Kalisko–Ostrowskiej 2016-2020,
- Strategia Rozwoju Powiatu Kaliskiego na lata 2014-2021

Prognoza oddziaływania na środowisko działań i ram dla działań uwzględnianych w LSR.

LSR sporządzone dla LGD7 „Kraina Nocy i Dni" jest nie tylko zgodna z celami ideowymi określonymi w dokumentach strategicznych wymienionych w punkcie I, realizowana jest na obszarze, dla którego dokonane już zostały stosowne analizy wynikające z treści przepisów art. 47 i 49, w związku z art. 57 ust 1 pkt 2 Ustawy przez Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska w Poznaniu.

Podkreślić należy, iż na wniosek Aglomeracji Kalisko – Ostrowskiej w 2014 roku – Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu – uznał, iż projekt „Strategii ZIT dla rozwoju Aglomeracji Kalisko – Ostrowskiej" nie wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (pismo znak WOO-III-410.319.2014.AM2.1 z 26 czerwca 2014 roku).

Celem wyjaśnienia należy dodać, iż w ramach Aglomeracji funkcjonują 24 gminy (w tym także należące do LGD) na obszarze trzykrotnie większym niż teren LGD7 „Kraina Nocy i Dni" i trzykrotnie ludniejszym, a zakres przedsięwzięć uwzględnionych w „Strategii ZIT" jest pod względem finansowym „bogatszy" od budżetu LGD7, aż trzydziestosześciokrotnie. Pomiędzy Strategią ZIT i LSR, niezależnie od różnicy potencjałów finansowych, zachodzi pełna zgodność celów w postaci:

rewitalizacja terenów miejskich ↔ ochrona dziedzictwa kulturowego na terenach wiejskich,
wsparcie dla MSP ↔ zmniejszenie negatywnych tendencji na rynku pracy na obszarze LGD,
wsparcie dla podmiotów ekonomii społecznej (wspólny cel),
konieczność ochrony środowiska naturalnego (wspólny cel obu Strategii).

Podobne zbieżności występują pomiędzy Strategią Rozwoju Powiatu Kaliskiego na lata 2014-2021 (uchwała Nr XLV/481/2014 Rady Powiatu kaliskiego z dnia 19 sierpnia 2014 roku) i LSR dla LGD7 „Kraina Nocy i Dni".

Strategia Powiatu Kaliskiego (jednostki administracyjnej większej ludnościowo i powierzchniowo od terenu działania LGD) zawierająca także cele zbieżne z LSR: wzrost konkurencyjności gospodarki Powiatu poprzez nowoczesne rolnictwo i przetwórstwo, rozwój kultury lokalnej oraz wzrost atrakcyjności turystycznej, bezpieczeństwo m.in. ekologiczne też nie wymagał strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Biorąc pod uwagę analogie sytuacji, celów, obszaru i po części zakresu interwencji przewidzianej w odnoszonych do siebie trzech dokumentów strategicznych, należy przyjąć, że także LSR nie wymaga sporządzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Jednakże, ze względu na możliwość indywidualnej interpretacji przez organy wymienione w art. 46 i 47 Ustawy – skierowano wnioski o stosowne uzgodnienie do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska i Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu.

Uzasadnienie.

LSR dla LGD7-Kraina Nocy i Dni obejmuje swoim zakresem następujące cele i przedsięwzięcia:

Cel ogólny I. Infrastruktura a społeczeństwo.

Cele szczegółowe: Wzrost zaangażowania i współpracy mieszkańców z wykorzystaniem infrastruktury publicznej, Wzrost wiedzy i umiejętności mieszkańców obszaru Krainy Nocy i Dni, Aktywizacja zawodowa, Promocja walorów obszarów Krainy Nocy i Dni dla jego rozwoju.

W zakresie realizacyjnym celu ogólnego I występują działania o charakterze edukacyjnym, kulturalnym, promocyjnym oraz budowy i przebudowy infrastruktury.

Jedynymi działaniami wpływającymi na kształt środowiska jest możliwość wykonania prac konserwatorskich w istniejących już obiektach dziedzictwa kulturowego oraz wytyczenie i oznakowanie szlaku kajakowego na rzece Prośnie. Wyznaczony dla celu ogólnego I zakres działań skierowany jest do mieszkańców, podnosząc ich wiedzę i umiejętności, zezwalając przy tym na realizację planu „odnowy" istniejących już obiektów związanych z dziedzictwem tego rejony. Podkreślić należy, iż środki finansowe przeznaczone na realizację, tych zadań (średnio około 340 tysięcy na jedyny projekt w każdej z Gmin) pozwoli zaledwie na zdecydowaną poprawę walorów estetycznych obiektów.

Cel ogólny II. Zmniejszenie negatywnych tendencji na rynku pracy poprzez zatrzymanie siły roboczej w podmiotach gospodarczych na obszarze LGD.

Cele szczegółowe:

2.1Tworzenie miejsc pracy i wspieranie rozwoju małej przedsiębiorczości

Podsumowując można przyjąć jako niezwykle trafne fragmenty „Prognozy oddziaływania na środowisko projektu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020" opracowanego przez Instytut Upraw

Nawożenia
i Gleboznawstwa Państwowy Instytut Badawczy w Puławach:
„Całościowa realizacja działania ma na celu podnoszenie kompetencji Lokalnych Grup Działania (LGD) i społeczności lokalnych, szkolenie i tworzenie sieci kontaktów oraz wypracowanie mechanizmów współpracy i włączania lokalnych społeczności w celu przygotowania i wdrożenia Lokalnych Strategii Działania (LSR). Zakłada się, że działanie będzie służyło podnoszeniu kompetencji osób z obszaru LSR, wymiana doświadczeń i dobrych praktyk w powiązaniu ze wzrostem mobilności zawodowej, a także dywersyfikacji źródeł dochodu oraz rozwojem przedsiębiorczości. W ramach realizacji działania zakładane będą również nowe przedsiębiorstwa oraz wspierany będzie rozwój przedsiębiorczości, w tym przetwórstwo produktów rolnych.
W związku z tym działanie będzie wpływać silnie pozytywnie poprzez wszystkie rodzaje oddziaływań na ludzi. Wynikało to będzie z podnoszenia kwalifikacji mieszkańców obszarów wiejskich, budowy i zacieśniania więzi społecznych, podejmowania inicjatyw służących regionalnemu rozwojowi gospodarczemu oraz ogólnej poprawy sytuacji dochodowej.
W związku ze wzrostem jakości kapitału ludzkiego, możliwością podejmowania aktywności o charakterze inwestycyjnym oraz promujących turystykę, rekreację i lokalne dziedzictwo działanie będzie wpływać pozytywnie w sposób pośredni, wtórny i skumulowany na dobra materialne. Będzie to oddziaływanie stałe, średnio i długoterminowe. Zakłada się również, że realizacja działania będzie wpływać w sposób stały, wtórny i skumulowany w perspektywie długookresowej na zasoby naturalne i zabytki. Dodatkowo zdiagnozowano jego stałe, wtórne i skumulowane oddziaływanie na zwierzęta, rośliny, wodę i powietrze, które ujawni się w perspektywie długookresowej.
Ocena wykazała także pośredni, wtórny i skumulowany, słaby wpływ pozytywny poddziałania na zależność między elementami środowiska i oddziaływaniami na te elementy. Prognozowane zależności będą miały charakter stały i dotyczyć będą perspektywy średnio i długookresowej. Realizacja działania nie będzie oddziaływać w jakikolwiek sposób na takie elementy środowiska jak różnorodność biologiczna, powierzchnia ziemi, krajobraz i klimat.
Wszystkie podniesione powyżej argumenty poświadczają, iż Lokalna Strategia Rozwoju dla LGD 7 „Kraina Nocy i Dni" nie ujmuje ani nie wyznacza ram dla działań mogących osobno lub w połączeniu z innymi wpływać znacząco na cele ochrony środowiska w tym Natura 2000 i obszarów chronionych. Wręcz przeciwnie, realizacja zaplanowanych działań podniesie ich jakość, poprawiając estetykę i funkcjonalność obiektów na obszarze przekształconym już ręką człowieka, a działania edukacyjne, w tym współpraca krajowa i międzynarodowa, przyniosą efekt w postaci skorygowanej świadomości ekonomicznej, kulturowej i ekologicznej.

Wykaz wykorzystanej literatury:

✓ Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (PROW 2014–2020), grudzień 2014, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
✓ Podręcznik tworzenia i ewaluacji wskaźników w lokalnych strategiach rozwoju, opracowany przez firmę EGO s.c. na potrzeby MRiRW.
✓ Krajowym Programem Rozwoju Ekonomii Społecznej 2013-2020, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Załącznik do uchwały nr 164 Rady ministrów z dn. 12 sierpnia 2014 r. (poz. 811).
✓ Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 PO WER 2014-2020, grudzień 2014, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju.
✓ Strategia komunikacji polityki spójności na lata 2014-2020, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, 30 czerwca 2015 r.
✓ Poradnik dla Lokalnych Grup Działania w zakresie opracowania Lokalnych Strategii Rozwoju na lata 2014-2020, materiał zredagowany w Departamencie Rozwoju Obszarów Wiejskich Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi na podstawie wyników prac Zespołu Roboczego ds. Opracowania Zakresu Lokalnych Strategii Rozwoju przy Grupie tematycznej ds. Podejścia Leader, Warszawa 2015.
✓ Zasady realizacji instrumentu: Rozwój lokalny kierowany przez społeczność w Polsce. Planowanie perspektywy finansowej na lata 2014-2020, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, Warszawa, 2014.
✓ Długookresowa strategia rozwoju kraju, Polska 2030 – trzecia fala nowoczesności
✓ Strategia rozwoju kraju 2020
✓ Krajowa strategia rozwoju regionalnego 2010 – 2020
✓ Strategia innowacyjności i efektywności gospodarki, Dynamiczna Polska 2020
✓ Strategia rozwoju kapitału ludzkiego 2020
✓ Strategia, Sprawne Państwo 2020
✓ Strategia rozwoju kapitału społecznego 2020

✓ Cele Zrównoważonego Rozwoju przyjęte przez ONZ dnia 5 września 2015 r. a realizowane od 1 stycznia 2016 r do 31 grudnia 2030
✓ Strategia, Europa 2020"

Województwo Wielkopolskie:

✓ Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020 WPRO 2014+, przyjęty przez Zarząd Województwa Wielkopolskiego Uchwałą Nr 479/2015 z dnia 30 kwietnia 2015 r. (z późn. zmianami).
✓ Strategia polityki społecznej dla województwa wielkopolskiego do 2020 roku, Samorząd Województwa Wielkopolskiego, Poznań 2010.
✓ Regionalny Plan Rozwoju Ekonomii Społecznej w Województwie Wielkopolskim na lata 2013-2020, Poznań 2012, Załącznik do uchwały numer 2878/2012 Zarządu Województwa Wielkopolskiego z dnia 20 grudnia 2012 r
✓ Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku (2012, wersja zaktualizowana, przyjęta Uchwałą NR XXIX/559/12 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 17 grudnia 2012 r.).
✓ Program wyrównywania szans osób z niepełnosprawnościami i przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu oraz pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudniania osób z niepełnoprawnościami w województwie wielkopolskim na lata 2014-2020, Poznań 2014, Załącznik do Uchwały nr XLI- 795-14 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 stycznia 2014 r.
✓ Regionalna Strategia Innowacji dla Wielkopolski na lata 2015-2020. Aktualizacja. RIS 3.
✓ Wielkopolski program na rzecz osób starszych o 2020 roku, Poznań 2013, załącznik do Uchwały nr XXXIX/772/13 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 listopada 2013 r.

Powiat kaliski: Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla rozwoju Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej

✓ Plan odnowy wsi Ceków – Kolonia 2015
✓ Strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych Gminy Mycielin na lata 2008-2015 (aktualizowana)
✓ Strategia Rozwoju Gminy Koźminek na lata 2004-2014(aktualizowana)
✓ Strategia Rozwoju Gminy Opatówek na lata 2014-2025
✓ Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Stawiszyn na lata 2014-2020
✓ Strategia Rozwoju Gminy Lisków na lata 2014-2020
✓ Strategia Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2014-2023
✓ Strategia Rozwoju Powiatu Kaliskiego na lata 2014-2021

Akty prawa:

✓ Rozporządzenie 1303/2013 – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego
✓ Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013 r., str. 320, z późn. zm.).
✓ Rozporządzenie 1305/2013 – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013 r., str. 487, z późn. zm.).
✓ Rozporządzenie nr 640/2014 – rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 640/2014 z dnia 11 marca 2014 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 odniesieniu do zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli oraz warunków odmowy lub wycofania płatności oraz do kar administracyjnych mających zastosowanie do płatności bezpośrednich, wsparcia rozwoju obszarów wiejskich oraz zasady wzajemnej zgodności (Dz. Urz. UE L 181 z 20.06.2014, str. 48).
✓ Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności (Dz. U. poz. 378)
✓ Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków
✓ Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 349 i 1888).
✓ Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. poz. 1146 z późn. zm.).
✓ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. poz.1570).

✓ Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009, Nr 151, poz. 1220 ze zm.).
✓ Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182).

Ewidencje, Opracowania statystyczne:

✓ Statystyczne Vademecum Samorządowca, Urząd Statystyczny w Poznaniu, dostęp on-line
✓ Bank Danych Lokalnych, Urząd Statystyczny w Poznaniu, dostęp on-line
✓ Raport Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. 2015-12-19

Źródła internetowe:

✓ Oficjalna strona Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich: http://ksow.pl/pl/ksow-2014-2020.html
✓ Oficjalny serwis Programów Europejskiej Współpracy Terytorialnej: https://www.ewt.gov.pl/
✓ Oficjalna strona Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Poznaniu: http://www.rops.poznan.pl/
✓ Oficjalna strona Powiatowego Urzędu Pracy w Kaliszu: www.pup.kalisz.pl/
✓ Oficjalna strona Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu: www.umww.p

Załącznik nr 1 do LSR Stowarzyszenia „LGD7-Kraina Nocy i Dni"

Procedury aktualizacji Lokalnej Strategii Rozwoju

I

1.Celem procedury aktualizacji LSR jest uszczegółowienie procesu wprowadzania zmian do treści LSR.
2.Uprawnionym organem do przyjmowania, uchwalania zmian do treści LSR jest Zarząd zgodnie z §21 ust.1 pkt. 14 Statutu Stowarzyszenia.
3. Aktualizacja LSR może nastąpić w wyniku:
a) pisemnego wniosku wraz z uzasadnieniem złożonego przez członków LGD7 do Zarządu
b) przeprowadzonego monitoringu i ewaluacji z wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju
c) wytycznych dotyczących treści LSR zawartych w legislacji krajowej i Unii Europejskiej
d) zaleceń pokontrolnych instytucji nadrzędnych
4. Uprawnionymi do złożenia wniosku o wprowadzenie zmian w treści LSR w zakresie:
a) zmian dotyczących lokalnych kryteriów wyboru oraz budżetu - członkowie RS oraz co najmniej 10 członków LGD.
b) zmian dotyczących pozostałych treści LSR: członek LGD7 oraz mieszkaniec obszaru objętego LSR nie będący członkiem LGD7.
5. Konieczność wprowadzenia zmian, zaktualizowania treści LSR wynikająca z przyczyn innych niż wymienione w pkt I ppkt 2 lit. a) nie wymaga składania wniosku i jest przygotowywana przez biuro.

II

1. Proces składania wniosku:
a) Wystąpienie o zmianę lokalnych kryteriów wyboru następuje na podstawie pisemnego wniosku wraz z uzasadnieniem do Zarządu Stowarzyszenia (załącznik nr 1),
b) Zarząd analizuje złożone wnioski,
c) Zarząd może powołać ekspertów zewnętrznych do przeanalizowania wniosku o wprowadzenie zmian w LSR,
d) Zarząd uzgadnia propozycję zmiany kryteriów z Urzędem Marszałkowskim,
e) wzór wniosku jest dostępny na stornie internetowej LGD.
2. Proces wprowadzania zmian w LSR:
a) Zarząd przyjmuje uchwałą wszystkie wprowadzone zmiany w LSR,
b) Przyjęte zmiany przedstawia się członkom na najbliższym WZC wraz z szczegółowym omówieniem powodu ich wprowadzenia,
c) Zmienione lokalne kryteria wyboru zaczynają obowiązywać od kolejnych konkursów ogłaszanych po dniu zatwierdzenia zmian

III

Postanowienia końcowe:
1.Sprawy nie uregulowane niniejszymi procedurami regulują:
Statut Stowarzyszenia „LGD7-Kraina Nocy i Dni", Regulamin Rady Stowarzyszenia „LGD7-Kraina Nocy i Dni", Regulamin Zarządu Stowarzyszenia „LGD7-Kraina Nocy i Dni", Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, Ustawa o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności z dnia 20 lutego 2015 r.
oraz pozostała legislacja krajowa oraz UE dotycząca wdrażania operacji w ramach rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność PROW 2014-2020, procedura obowiązuje od dnia zatwierdzenia przez WZC.
Procedura dostępna jest w Biurze oraz na stronie internetowej LGD.
2 Załącznik do procedury jest tylko wzorem dokumentu co oznacza, że może on zostać zmieniony, jednak zakres jego musi spełniać wszystkie wymogi legislacji krajowej i UE dotyczące PROW 2014-2020.

Wniosek o zmiany w lokalnej strategii rozwoju Stowarzyszenia „LGD7-Kraina Nocy i Dni”				
Skierowany do	Zarządu Stowarzyszenia „LGD7-Kraina Nocy i Dni”			
Obecny zapis				
Proponowany zapis				
Cel dokonania zmian zapisu/ów oraz przewidywane efekty tych zmian				
Uwagi dodatkowe				
Imię i nazwisko wnioskodawców	Czy jest Pan/i członkiem lgd7?	Jeśli tak to jaką funkcję pełni w lgd7	Czy chce się Pan/i włączyć w działania lgd7?	Podpis
1.				

Stowarzyszenie „LGD7-Kraina Nocy i Dni „ potwierdza przyjęcie wniosku o zmiany w lokalnej strategii rozwoju w dniu ..... złożonego przez .....

.....

Podpis osoby przyjmującej wniosek **Załącznik nr 2 do LSR** Stowarzyszenia „LGD7-Kraina Nocy i Dni”

Procedury monitoringu i ewaluacji

Lp.	Nazwa procedury	Treść procedury	Odpowiedzialność za realizację procedury	Termin stosowania procedury	UWAGI
Monitoring:					
1	Stałe monitorowanie osiągania poziomu wskaźników w realizacji LSR	1. **Podczas naborów odbywać się będzie bieżące monitorowanie osiąganych wskaźników** (wybierane do dofinansowania mogą być jedynie operacje wpisujące się w określone wskaźniki LSR, **członkowie Rady będą przygotowani do wyboru operacji odpowiadających wskaźnikom LSR – przed naborem otrzymają informacje jakie wskaźniki – a więc jakiego typu operacje – są oczekiwane w danym naborze**). 2. **Biuro LGD w ramach przygotowania Rady do kolejnych naborów wniosków, powinno przygotować dla Rady jasny i zwięzły wyciąg z LSR, w którym wyraźnie będzie ukazany opis poszczególnych wskaźników.** 3. **W wyniku naboru do dofinansowania mogą być**	Biuro: przygotowanie informacji dla członków Rady przed planowanym naborem; wspieranie członków RS podczas naboru (informowanie o wskaźnikach - ich rodzajach i poziomach maksymalnych); zbieranie danych wynikowych dotyczących wskaźników LSR (na podstawie danych z naborów, ankiet monitorujących i danych z Instytucji Wdrażających), przygotowanie corocznego sprawozdania z realizacji LSR.	Podczas naborów operacji, w tym podczas posiedzeń Rady oraz bezpośrednio po nich. W przypadku danych wynikowych z Instytucji Wdrażających - po otrzymaniu aktualnych danych	Całościowe monitorowanie poszczególnych wskaźników określonych jako podstawowe narzędzie oceny wdrażania LSR oraz konieczność ukierunkowania naborów na te operacje, które zagwarantują osiągnięcie założonych wskaźników w konkretnych obszarach realizacji LSR zostały

		przyjęte tylko te operacje, które mieszczą się w wartościach wskaźników przyjętych w LSR. Podczas posiedzenia Rady należy monitorować, które operacje zostaną zakwalifikowane do dofinansowania pod tym względem. 4. Bezpośrednio po posiedzeniu Rady, po podjęciu przez Radę odpowiednich uchwał, Biuro LGD zbiera dane dotyczące osiąganych wskaźników na podstawie operacji przyjętych do dofinansowania. 5. Na zakończenie realizacji operacji **beneficjenci składają ankietę monitorującą**, udostępnioną przez LGD z poziomu strony internetowej. Biuro analizuje na bieżąco dane z ankiet monitorujących oraz przypomina beneficjentom o konieczności złożenia ankiety. *Wzór ankiety monitorującej beneficjenta jest dołączony do niniejszego opisu procedur. Uwagi dotyczące ankiety poniżej w pkt. 1a.* 6. **Instytucja Wdrażająca (UMWW) udostępnia okresowo dane sumaryczne dotyczące poziomu wdrażania poszczególnych typów operacji**. Biuro analizuje te dane i porównuje z danymi pochodzącymi z innych źródeł. 7. Na podstawie informacji gromadzonych przez LGD i danych otrzymanych od ZW/ARiMR, oraz od beneficjentów LGD corocznie przygotowuje sprawozdanie z realizacji LSR dla Instytucji Wdrażającej.	Radni: bieżące monitorowanie przypisywania ocenianych operacji wskaźnikom LSR podczas wyboru operacji na posiedzeniu Rady; Monitorowanie maksymalnych wartości wskaźników, do których można przyjmować operacje.		wprowadzone na podstawie rekomendacji z ewaluacji wykonanej w okresie 2007-2013 Zastosowanie ankiety monitorującej jako podstawowego narzędzia weryfikacji danych o zrealizowanych operacjach, wydatkowanych kwotach oraz źródła weryfikującego dane o osiąganych wskaźnikach LSR jest wynikiem wprowadzenia rekomendacji po dokonanej ewaluacji wykonanej w okresie 2007-2013 Rekomendacje dotyczące narzędzi i procedur monitoringu
2	Stałe monitorowanie poziomu realizacji budżetu LSR - a) działanie 19.2 (Wdrażanie operacji)	1. **W wyniku naboru do dofinansowania mogą być przyjęte tylko te operacje, które mieszczą się w budżecie przeznaczonym dla danego typu operacji, przyjętym w LSR** Podczas posiedzenia Rady należy monitorować, które operacje zostaną zakwalifikowane do dofinansowania pod tym względem. 2. Bezpośrednio po posiedzeniu Rady, po podjęciu przez Radę odpowiednich uchwał, Biuro LGD zbiera dane dotyczące realizacji budżetu na podstawie operacji przyjętych do dofinansowania. 3. Na zakończenie realizacji operacji **beneficjenci składają ankietę monitorującą**, udostępnioną przez	Biuro: przygotowanie informacji dla członków Rady przed planowanym naborem; wspieranie członków Rady podczas naboru (informowanie o limitach budżetu dla poszczególnych typów operacji); zbieranie danych wynikowych dotyczących realizacji budżetu LSR (na podstawie danych z naborów, ankiet monitorujących i danych	Podczas naborów operacji, w tym podczas posiedzeń Rady oraz bezpośrednio po nich. W przypadku danych wynikowych z Instytucji Wdrażających - po otrzymaniu aktualnych danych.	Zastosowanie ankiety monitorującej jako podstawowego narzędzia weryfikacji danych o zrealizowanych operacjach, wydatkowanych kwotach oraz źródła weryfikującego dane o osiąganych wskaźnikach LSR jest wynikiem

		LGD z poziomu strony internetowej. Biuro analizuje na bieżąco dane z ankiet monitorujących oraz przypomina beneficjentom o konieczności złożenia ankiety. 4. **Instytucja Wdrażająca (UMWW) udostępnia okresowo dane sumaryczne dotyczące poziomu wdrażania poszczególnych typów operacji**. Biuro analizuje te dane i porównuje z danymi pochodzącymi z innych źródeł. 5. Na podstawie informacji gromadzonych przez LGD i danych otrzymanych od ZW/ARiMR, oraz od beneficjentów LGD corocznie przygotowuje sprawozdanie z realizacji budżetu LSR dla Instytucji Wdrażającej.	z Instytucji Wdrażających), przygotowanie corocznego sprawozdania z realizacji LSR. <u>Członkowie Rady:</u> bieżące monitorowanie wartości dotacji poszczególnych operacji podczas wyboru operacji na posiedzeniu Rady; Monitorowanie limitu budżetowego, do którego można przyjmować operacje.		wprowadzenia rekomendacji po dokonanej ewaluacji wykonanej w okresie 2007-2013
	Stałe monitorowanie poziomu realizacji budżetu LSR - b) działanie 19.4 (Funkcjonowanie, aktywizacja)	1. Bieżące monitorowanie osiągania celów LSR (wskaźników) musi być prowadzone równolegle z **monitorowaniem wydatków własnych LGD**. Bieżące sprawdzanie pozostałych do wykorzystania środków oraz oszczędności w wydatkowaniu.	<u>Biuro</u>: bieżące monitorowanie wydatków LGD.	Na bieżąco.	Bieżące monitorowanie osiągania celów LSR (wskaźników) prowadzone równolegle z monitorowaniem wydatków własnych LGD zostało wprowadzone na podstawie rekomendacji z ewaluacji wykonanej w okresie 2007-2013
3	Stałe monitorowanie postępu realizacji operacji grantowych na terenie LGD	1. **LGD, jako beneficjent operacji grantowej, monitoruje postęp realizacji małych grantów.** Od skuteczności wdrażania poszczególnych grantów zależy osiąganie przypisanych im wskaźników, jak również rozliczenie całej operacji grantowej.	<u>Biuro:</u> wykonuje czynności służące zebraniu danych na temat realizowanych grantów: telefony do beneficjentów, wizytacje terenowe (oględziny obiektów objętych dofinansowaniem, uczestnictwo w wydarzeniach, kontrola dokumentacji - zakres czynności powinien być określony w umowie o powierzenie grantu podpisywanej przez LGD z	Na bieżąco, w całym okresie wdrażania danej operacji grantowej, na realizację której LGD podpisało umowę z UMWW	-

			Grantobiorcą itp.)		
4	Stałe monitorowanie jakości pracy Biura LGD	1. **Osoby korzystające z doradztwa, konsultacji, informacji oraz innego wsparcia oferowanego przez Biuro LGD wypełniają dobrowolną ankietę**, wyłożoną w Biurze LGD. *Wzór ankiety jest dołączony do niniejszego opisu procedur.* 2. Biuro dokonuje okresowego podsumowania danych z ankiet –za okres 6 miesięcy	Klienci Biura: wypełniają ankietę. Biuro LGD: analizuje dane z ankiet.	Ankieta wypełniana na bieżąco. Dane z ankiet Biuro podsumowuje okresowo, w celu zebrania danych do ewaluacji (przed terminem ewaluacji. za okres 6 miesięcy (do 15 dnia kolejnego miesiąca)	Prowadzenie przez LGD działań zmierzających do oceny działań własnych zostało wprowadzone na podstawie rekomendacji z ewaluacji wykonanej w okresie 2007-2013
5	Stałe monitorowanie jakości działań szkoleniowych i aktywizacyjnych LGD	1. **Monitoring prowadzonych działań (szkoleniowych, aktywizacyjnych) prowadzony w formie ankiety wypełnianej przez uczestników/odbiorców** na zakończenie danego działania. *Wzór ankiety jest dołączony do niniejszego opisu procedur.*	Uczestnicy szkoleń i działań aktywizacyjnych LGD: wypełniają ankietę. Biuro LGD: prowadzenie badań ankietowych na zakończenie działań szkoleniowych i aktywizacyjnych LGD. Analiza wyników badań ankietowych.	Ankieta wypełniana na bieżąco, zawsze na zakończenie działań szkoleniowych i aktywizacyjnych LGD. Dane z ankiet Biuro podsumowuje okresowo, w celu zebrania danych do ewaluacji (przed terminem ewaluacji). za okres 6 miesięcy (do 15 dnia kolejnego miesiąca)	Wprowadzenie ujednoliconego monitorowania skuteczności i jakości prowadzonych działań (informacyjnych, szkoleniowych, aktywizacyjnych) zostało wprowadzone na podstawie rekomendacji z ewaluacji wykonanej w okresie 2007-2013
6	Okresowe monitorowanie aktualności zapisów LSR	1. **Zmiany przepisów muszą znajdować szybkie odzwierciedlenie w zmianach zapisów LSR** (np. zmiany rozporządzeń dot. wdrażania LSR), **ponieważ partnerzy i odbiorcy usług/działań LGD opierają swą wiedzę o tych programach m.in. na treści strategii.** 2. **LSR jest dokumentem wiodącym dla LGD, określa ona ramy funkcjonowania i organizacji naborów, dlatego jej treść musi być zawsze aktualna.**	Biuro LGD: zgłaszanie do Zarządu koniecznych do naniesienia zmian w treści LSR wynikających ze zmian przepisów, przygotowanie propozycji treści zmian w LSR. Zarząd LGD: Zatwierdzanie zmian w treści LSR dotyczących zmian uwarunkowań prawnych związanych z wdrażaniem LSR	Zmiany powinny być dokonywane na bieżąco w konsekwencji wejścia w życie nowych przepisów (np. zmiany rozporządzeń, interpretacje zapisów prawnych etc.)	
7	Okresowe monitorowanie struktur organów	1. **Monitorowanie właściwej struktury organów LGD, w tym w szczególności Rady LGD, jako organu decyzyjnego**, wobec którego regulacje prawne narzucają odpowiednie proporcje w reprezentowaniu sektorów (parytet).	Biuro LGD: bieżące monitorowanie składu Rady, w szczególności podczas posiedzeń mających na celu wybór operacji; monitorowanie	Monitorowanie składu (struktury sektorów) Rady - podczas posiedzeń mających na celu wybór operacji;	Prowadzenie kontroli zgodności zapisów monitoringu z innymi dokumentami LGD zostało wprowadzone na

	LGD	2. **Zapisy monitoringu nie powinny być w sprzeczności z Regulaminem Rady**, który z kolei powinien regulować kwestie kontroli właściwego składu Rady, dokonywanej przed każdym posiedzeniem. 3. **Monitorowanie właściwego przypisania czynności wykonywanych przez poszczególne osoby** będące członkami organów LGD, wynikającego z określonych w regulaminach (Zarządu, Rady, Biura) zakresach czynności, przypisanych tym osobom.	poprawności zapisów LSR dotyczących składu Organów LGD, w tym Regulaminu Rady (np. w sytuacjach zachodzących zmian regulacji prawnych, zmiany składu osobowego Rady itp.); Monitorowanie zakresów czynności wykonywanych przez poszczególne osoby wchodzące w skład poszczególnych organów LGD i zgodności tych zakresów z postanowieniami Regulaminów.	Monitorowanie zapisów LSR, w tym Regulaminów – zawsze w przypadku zmian prawnych. Monitorowanie zakresów czynności wykonywanych przez poszczególne osoby wchodzące w skład poszczególnych organów LGD - na bieżąco.	podstawie rekomendacji z ewaluacji wykonanej w okresie 2007-2013
8	Okresowe spotkania koordynacyjne władz LGD	1. **Spotkania koordynacyjne Zarządu** z udziałem pracowników Biura LGD, których tematem jest **wdrażanie LSRi funkcjonowanie LGD**, w szczególności w przypadkach **zapoznawania się z wynikami monitoringu/ewaluacji LSR, ich interpretacji oraz wdrażania zmian wynikających z wyników monitoringu/ewaluacji**, a także w sytuacjach: - zmian prawnych wymagających dokonywania zmian w zapisach LSR; - bieżącego planowania i sprawozdawczości	Biuro LGD: Przygotowanie materiałów na spotkania, w tym bieżących wyników wdrażania LSR lub wyników monitoringu; zgłaszanie potrzeby zorganizowania spotkania koordynacyjnego z podaniem powodu; Zarząd LGD: Interpretowanie wyników wdrażania LSR lub/i monitoringu/ewaluacji LSR, przyjmowanie rekomendacji z monitoringu/ewaluacji LSR; zgłaszanie potrzeby zorganizowania spotkania koordynacyjnego; podejmowanie decyzji w odniesieniu do ww. tematów.	Spotkania koordynacyjne Zarządu – raz na kwartał. W razie zaistnienia konieczności zwołania spotkania - na wniosek Biura LGD bądź Zarządu LGD, w dowolnym, wymagającym tego momencie.	
9	Okresowy przegląd systemu monitoringu i ewaluacji	1. **Przegląd systemu monitorowania LSR**, w tym funkcjonowania jego elementów i narzędzi (opisanych w niniejszej tabeli) oraz dokonywanie zmian w stosowanym systemie monitoringu.	Biuro LGD: okresowe sprawdzenie funkcjonowania systemu monitorowania, najlepiej wykonywane równolegle z monitoringiem LSR; zgłaszanie konieczności zmian w systemie monitorowania, w tym w	W przypadkach niezwłocznej konieczności wdrożenia zmian (np. w wyniku zmian legislacji lub zawartości merytorycznej LSR wywołanej innymi czynnikami) - na bieżąco,	Prowadzenie okresowego przeglądu procesu funkcjonowania systemu monitoringu i ewaluacji, zostało wprowadzone na podstawie rekomendacji z ewaluacji wykonanej

			zapisach LSR dotyczących monitorowania, we wzorach dokumentów, ankiet etc.; za okres 6 miesięcy (do 15 dnia kolejnego miesiąca) Zarząd LGD: Podejmowanie decyzji dotyczących zmian w systemie monitorowania, w tym zmian zapisów LSR w tym zakresie (zgodnie z kompetencjami ujętymi w Regulaminie Zarządu)	w razie potrzeby; W innych sytuacjach: corocznie, bądź w formie zebranych wniosków do ewaluacji - przed terminem ewaluacji.	w okresie 2007-2013
Ewaluacja:					
1	Okresowe podsumowanie poziomu wskaźnikó w realizacji LSR	1. **Skuteczność wdrażania LSR pod kątem osiągania wskaźników realizacji strategii** - analiza skuteczności wdrażania LSR oparta na: wynikach naborów dotychczasowych i planie kolejnych; rozmowie/wywiadzie z przedstawicielami Biura i Rady LGD (wszyscy pracownicy Biura LGD plus wybrane osoby z Rady oraz Zarządu LGD) oraz na wynikach z monitoringu. Wnioski i rekomendacje formułowane na koniec badania dotyczą skuteczności prowadzenia naborów, stosowanych kryteriów oceny, harmonogramu działań, w tym zmian jakie byłyby konieczne w tym zakresie.	Biuro LGD: dostarcza zagregowanych danych dot. wskaźników LSR na podstawie wyników naborów, ankiet monitorujących beneficjentów i danych pochodzących z Instytucji Wdrażającej; Pracownicy Biura uczestniczą w wywiadach/rozmowach będących częścią badania. *W przypadku zastosowania autoewaluacji Biuro LGD na początku każdego roku kalendarzowego przeprowadza ewaluację LSR oraz organizuje warsztat refleksyjny z udziałem pracowników Biura, przedstawicieli Zarządu, Rady oraz ewentualnie członków LGD, przedstawicieli interesariuszy na temat realizacji LSR oraz działań prowadzonych w minionym roku* (zgodnie z obowiązującymi Wytycznymi Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi).Biuro LGD: przygotowuje na potrzeby ewaluacji zestawienia dostępnych danych za badany okres dotyczące między innymi realizacji finansowej i rzeczowej LSR, funkcjonowania LGD i biura. Przedstawiciele organów LGD: uczestniczą w wywiadach/rozmowach będących częścią badania.	Ewaluacja: a) ewaluacja wewnętrzna przeprowadzana na początku każdego roku kalendarzowego b) ***on-going*** - na zakończenie etapów realizacji LSR, określonych w Planie Działania; c) ***ex-post*** - po zakończeniu wdrażania LSR)	

			Eksperci: W przypadku zlecenia ewaluacji podmiotowi zewnętrznemu, prowadzą badanie ewaluacyjne. Zarząd LGD: Zapoznaje się z wynikami ewaluacji i z rekomendacjami. Wybiera zakres rekomendacji do zastosowania i podejmuje odpowiednie decyzje w tym zakresie.		
1 a	*Ankieta monitorująca beneficjenta - uwagi*	**Ankieta monitorująca beneficjenta ma być** – obok informacji zbiorczych pochodzących z Instytucji Wdrażającej - **podstawowym narzędziem weryfikacji danych o zrealizowanych operacjach, wydatkowanych kwotach i kwotach pozyskanych dotacji**. Ma to być również pełnowartościowe źródło weryfikujące dane o osiąganych wskaźnikach LSR. Wzór ankiety musi być na tyle szczegółowy, by beneficjent danej operacji wiedział, jakie wskaźniki odpowiadają jego operacji, by nie dokonywał on błędnego ich wyboru. Wszystkie monitorowane wskaźniki muszą być wpisane w formularz ankiety. Formularz ankiety musi być zawsze dostępny na stronie internetowej LGD. Instrukcja wypełniania ankiety musi być precyzyjna i jednoznaczna. Beneficjent musi być poinstruowany co do zakresu danych wpisywanych do ankiety oraz o konieczności i terminie jej wypełnienia. Beneficjent musi podpisać stosowne oświadczenie dotyczące konieczności wypełnienia ankiety monitorującej.	Biuro: aktualizacja danych w ankiecie monitorującej w przypadku zmiany zapisów wskaźników; udostępnianie wzoru ankiety na stronie internetowej LGD; zbieranie od beneficjentów podpisanych oświadczeń o konieczności wypełnienia ankiety monitorującej; instruowanie beneficjentów; przypominanie o konieczności wypełnienia ankiety; zbieranie ankiet, analiza danych z ankiet (monitorowanie wskaźników wdrażania LSR na podstawie ankiet). Wzór ankiety monitorującej beneficjenta jest dołączony do niniejszego opisu procedur.	Udostępnianie ankiety na bieżąco. Wypełnianie ankiety przez beneficjentów na zakończenie operacji (*po otrzymaniu płatności końcowej*). Monitorowanie wskaźników realizacji LSR: na bieżąco.	
2	Okresowe podsumowanie poziomu realizacji budżetu LSR	1. **Skuteczność wdrażania LSR pod kątem realizacji budżetu LGD** - analiza skuteczności wdrażania LSR oparta - jak wyżej - na: wynikach naborów; wywiadzie z przedstawicielami Biura i Rady LGD oraz na wynikach z monitoringu. Wnioski i rekomendacje dotyczyć będą zakresu wymienionego powyżej, dla Ewaluacji, w pkt. 1	*Zakresy odpowiedzialności - jak wyżej.*	Ewaluacja:a) ewaluacja wewnętrzna przeprowadzana na początku każdego roku kalendarzowego ***b) on-going*** - na zakończenie etapów realizacji LSR, określonych w Planie Działania; c) ***ex-post*** - po zakończeniu wdrażania	

				LSR)	
3	Okresowe podsumowanie danych dotyczących funkcjonowania LGD, w tym ocen pracy Biura LGD oraz działalności szkoleniowej i aktywizacyjnej	1. **Funkcjonowanie Biura** (Regulamin, zasoby lokalowe, osobowe itp., obsługa beneficjentów, efektywność świadczonego doradztwa i inne działania prowadzone przez pracowników Biura LGD): **analiza funkcjonowania Biura LGD** oparta na wywiadzie z jego pracownikami, jak i z przedstawicielami Rady i Zarządu LGD, a także na danych ankietowych pozyskanych od osób obsługiwanych przez Biuro, korzystających z informacji i pomocy w Biurze LGD oraz od uczestników szkoleń organizowanych przez LGD (*patrz wyżej: monitoring*). **Wnioski i rekomendacje będą kompleksowo dotyczyć pracy Biura LGD, w tym m.in. stosowanych procedur, zasobów lokalowych, osobowych, obsługi klienta w tym jakości świadczonego doradztwa** itp.).	Wzór ankiety dot. badania nt. funkcjonowania Biura opracowują przed przeprowadzeniem ankietyzacji pracownicy Biura LGD lub eksperci. Pracownicy Biura (przy możliwej pomocy gmin i innych podmiotów i osób z terenu LGD) organizują dystrybucję i zbieranie ankiet do/od osób, które korzystały w jakikolwiek sposób z usług/działań LGD (jak wymieniono wyżej: wnioskodawcy, beneficjenci, uczestnicy szkoleń, korzystający z doradztwa itp.). W zależności od wykonawcy badania ewaluacyjnego: pracownicy Biura LGD bądź eksperci zewnętrzni opracowują wyniki badania, wnioski i rekomendacje.	Ewaluacja: a) ewaluacja wewnętrzna przeprowadzana na początku każdego roku kalendarzowego ***b) on-going*** - na zakończenie etapów realizacji LSR, określonych w Planie Działania; c) ***ex-post*** - po zakończeniu wdrażania LSR)	
4	Okresowa ocena wizerunku/ rozpoznawalności LGD na obszarze jej działania	1. **Rozpoznawalność LGD** – analiza oparta na ankietach kierowanych do mieszkańców obszaru LGD (próba losowa, najmniejsza logiczna pozwalająca utrzymać wyniki w granicy błędu) i wywiadach uzupełniających. Wywiady prowadzone będą w sposób wyrywkowy, na temat odczuć, m.in. samorządowców, beneficjentów, mieszkańców - dla weryfikacji wyników ankietyzacji; a także będą to wywiady z przedstawicielami LGD na temat działań prowadzonych na terenie wdrażania LSR, głównie tych, które przyczyniają się do podwyższania rozpoznawalności LGD. Wnioski i rekomendacje będą dotyczyć podejmowanych przez LGD działań mających na celu osiągnięcie wyższej rozpoznawalności LGD na terenie wdrażania LSR, w tym informowania mieszkańców o prowadzonych działaniach.	Podobnie jak powyżej, wzór ankiety opracują pracownicy Biura LGD lub eksperci zewnętrzni, a pracownicy Biura (przy możliwej pomocy gmin i innych podmiotów i osób z terenu LGD) zorganizują dystrybucję i zbieranie ankiet do/od mieszkańców. Ankiety mogą trafić do respondentów m.in. poprzez gminy/sołectwa z terenu LGD i przez nie zostać odesłane/oddane (poprzez te same osoby do Biura LGD); Wywiady przeprowadzą Pracownicy Biura LGD lub eksperci zewnętrzni; W zależności od wykonawcy badania ewaluacyjnego: pracownicy Biura LGD bądź eksperci zewnętrzni opracowują wyniki badania, wnioski i rekomendacje.	Ewaluacja: a) ewaluacja wewnętrzna przeprowadzana na początku każdego roku kalendarzowego ***b) on-going*** - na zakończenie etapów realizacji LSR, określonych w Planie Działania; c) ***ex-post*** - po zakończeniu wdrażania LSR)	
5	Raport z ewaluacji LSR/LGD	1. Działania związane z ewaluacją powinny każdorazowo zakończyć się sporządzeniem wspólnego dokumentu ("**Raport z ewaluacji LSR/LGD**"), obejmującego wyniki ww. analiz (powyżej: ewaluacja, pkt. 1-4) oraz wnioski i rekomendacje w zakresie każdej z nich.	Raport z ewaluacji LSR/LGD sporządzają wykonawcy badania ewaluacyjnego (Biuro LGD lub eksperci zewnętrzni w formie projektu; Pracownicy Biura LGD przedstawiają	Ewaluacja: a) ewaluacja wewnętrzna przeprowadzana na początku każdego roku kalendarzowego	

		2. Dokument ten oraz wypracowane wzory ankiet, mogą stać się wzorcem dla LGD do przeprowadzenia kolejnych ewaluacji *on-going/ex-post*, także w późniejszych okresach działalności LGD niż obecny okres wdrażania (2014-2020). 3. Ostateczna treść "Raportu.." musi być ustalona z przedstawicielami Biura LGD, a zawartość merytoryczna musi uwzględniać uwagi Zarządu LGD. 4. W przypadku zlecania badania ewaluacyjnego ekspertom zewnętrznym wykonanie prac powinno być potwierdzone ostatecznym protokołem odbioru.	projekt Raportu Zarządowi LGD; Zarząd analizuje wnioski i rekomendacje z ewaluacji, podejmuje decyzję co do zakresu rekomendacji do wdrożenia w LGD i informuje o decyzji Biuro LGD. Sporządzający Raport nanoszą poprawki wynikające z uwag i decyzji Zarządu. Ostateczna wersja Raportu przekazana jest na ręce Biura LGD/Zarządu LGD. Po przyjęciu Raportu rozpoczyna się wdrażanie rekomendacji przyjętych decyzją Zarządu LGD.	***b) on-going*** - na zakończenie etapów realizacji LSR, określonych w Planie Działania; b) ***ex-post*** - po zakończeniu wdrażania LSR)	

miejscowość, dnia.....

OŚWIADCZENIE WNIOSKODAWCY

Ja, niżej podpisana/-y (*imię i nazwisko*): _____

legitymująca/-y się dowodem osobistym seria/nr: _____

i będący reprezentantem* (nazwa instytucji/firmy - podmiotu, który jest wnioskodawcą):

.....

oświadczam, co następuje**:

A. Wnioskodawca - osoba fizyczna:		TAK	NIE	Nie dotyczy
1.	Zamieszkuję na obszarze LGD			
2.	Prowadzę działalność gospodarczą a siedziba firmy lub jej filii/oddziału zlokalizowana jest na obszarze LGD			
3.	Prowadzę działalność gospodarczą od co najmniej 24 m-cy			
4.	Jestem osobą bezrobotną spełniającą kryterium osoby defaworyzowanej na rynku pracy zgodnie z opisem w LSR, jako osoba*: młoda do 35 lat / powyżej 50 roku życia / niepełnosprawna / kobieta (znajdująca się w gorszej sytuacji na rynku pracy ze względu na płeć) / młoda kobieta wracająca na rynek pracy po przerwie związanej z wychowywaniem dzieci			
5.	W ramach inwestycji związanej z przedsiębiorczością, objętej wnioskiem, zamierzam zatrudnić osobę/-y bezrobotną/-e spełniającą/e- kryterium osoby defaworyzowanej na rynku pracy zgodnie z opisem w LSR			
B. Wnioskodawca niebędący osobą fizyczną:		TAK	NIE	Nie dotyczy
1.	Adres siedziby (lub filii/oddziału) wnioskodawcy znajduje się na obszarze LGD			
2.	W ramach inwestycji związanej z przedsiębiorczością, objętej wnioskiem, wnioskodawca zatrudni osobę/-y bezrobotną/-e spełniającą/e- kryterium osoby defaworyzowanej na rynku pracy zgodnie z opisem w LSR			

*- proszę wypełnić jeśli oświadczenie składane jest w imieniu wnioskodawcy niebędącego osobą fizyczną

** - proszę wypełnić część A lub B poprzez wstawienie znaku "X" w pole "TAK" lub "NIE" lub "nie dotyczy"

Ponadto, oświadczam, że:

1. W przypadku operacji o charakterze trwałym, inwestycja zostanie oznakowania tabliczką zawierającą logo i nazwę LGD, udostępnioną przez Lokalną Grupę Działania;
2. Obliguję się do złożenia ankiety monitorującej z realizacji operacji po otrzymaniu płatności końcowej, zgodnie z wzorem zamieszczonym na stronie internetowej LGD;
3. W przypadku rezygnacji z dofinansowania i/lub rozwiązania umowy dotyczącej dofinansowania, a także w przypadku dokonywania zmian w zakresie operacji (aneksy do umowy), niezwłocznie poinformuję o tym fakcie Biuro LGD;
4. Oświadczam że dane zawarte w wersji elektronicznej na płycie CD oraz pamięci pendrive dla projektu pt. .....
   są całkowicie zgodne z danymi przedłożonymi w LGD w wersji papierowej.

.....

.....

Podpis osoby składającej oświadczenie / pieczęć wnioskodawcy

Informacja o przetwarzaniu danych osobowych:

1.Administratorem danych osobowych jest Stowarzyszenie „LGD7-Kraina Nocy i Dni".

2.Podstawą przetwarzania danych osobowych jest zgoda osoby uprawnionej wyrażona w postaci uczestnictwa w szkoleniu/imprezie/spotkaniu oraz interes prawny administratora w przetwarzaniu danych (art. 6 ust. 1 pkt. f) RODO).

3.Cel przetwarzania danych to uczestniczenie w działalności LGD i wdrażania LSR, a w szczególności w celu monitoringu, ewaluacji i kontroli, w tym prowadzenie ewidencji osób, którym udzielono bezpłatnego doradztwa i szkolenia.

4.Dane osobowe nie są przekazywane żadnym podmiotom trzecim, za wyjątkiem sytuacji, gdy jest to przewidziane przez przepisy obowiązującego prawa i potrzeby realizacji umów zawartych przez LGD z Samorządem Województwa, a ponadto administrator korzysta z narządzi technologicznych udostępnianych przez podmioty trzecie dla celów rozsyłania informacji i hostingu.

5.Dane osobowe przechowywane są przez administratora przez okres wdrażania i trwałości PROW na lata 2014-2020 tj. do dnia 31.12.2027 r.

6.Oświadczam, że:

a. zostałem poinformowany, że mam prawo w dowolnym momencie wycofać zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych. Mam świadomość, że wycofanie mojej zgody nie wpływa na zgodność z prawem przetwarzania, którego dokonano na podstawie wyrażenia zgody przed jej wycofaniem.

b. zostałem poinformowany, że mam prawo do żądania od administratora dostępu do moich danych osobowych, ich sprostowania, usunięcia lub ograniczenia przetwarzania lub o prawie do wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania, a także o prawie do przenoszenia danych.

c. zostałem poinformowany o konsekwencjach nie podania danych osobowych, jeżeli są one wymogiem ustawowym lub umownym lub warunkiem zawarcia umowy.

d. zostałem poinformowany, że mam prawo do wniesienia skargi do organu nadzorczego w przypadku naruszeń.

.....

Podpis osoby składającej oświadczenie / pieczęć wnioskodawcy

proszę wypełnić jeśli oświadczenie składane jest w imieniu wnioskodawcy niebędącego osobą fizyczną
** - proszę wypełnić część A lub B poprzez wstawienie znaku "X" w pole "TAK" lub "NIE" lub "nie dotyczy"

Realizator: Stowarzyszenie „LGD7-Kraina Nocy i Dni"

FORMULARZ WYKONANIA USŁUGI DORADCZEJ NR.....
DOTYCZY NABORU NR .....

A. Informacje o kliencie

Imię i nazwisko/Nazwa instytucji (organizacji)
_____

Adres
_____

E-mail _____ tel. _____ fax: _____

B. Świadczone przez Stowarzyszenie „LGD7 – Kraina Nocy i Dni" bezpłatne doradztwo specjalistyczne

Informacja o przetwarzaniu danych osobowych:

1.Administratorem danych osobowych jest Stowarzyszenie „LGD7-Kraina Nocy i Dni"

2.Podstawą przetwarzania danych osobowych jest zgoda osoby uprawnionej wyrażona w postaci uczestnictwa w szkoleniu/imprezie/spotkaniu oraz interes prawny administratora w przetwarzaniu danych (art. 6 ust. 1 pkt. f) RODO).

3.Cel przetwarzania danych to uczestniczenie w działalności LGD i wdrażania LSR, w tym prowadzenie ewidencji osób, którym udzielono bezpłatnego doradztwa i szkolenia.

4.Dane osobowe nie są przekazywane żadnym podmiotom trzecim, za wyjątkiem sytuacji, gdy jest to przewidziane przez przepisy obowiązującego prawa i potrzeby realizacji umów zawartych przez LGD z Samorządem Województwa, a ponadto administrator korzysta z narządzi technologicznych udostępnianych przez podmioty trzecie dla celów rozsyłania informacji i hostingu.

5.Dane osobowe przechowywane są przez administratora przez okres wdrażania i trwałości PROW na lata 2014-2020 tj. do dnia 31.12.2027 r.

6.Oświadczam, że:

a.zostałem poinformowany, że mam prawo w dowolnym momencie wycofać zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych. Mam świadomość, że wycofanie mojej zgody nie wpływa na zgodność z prawem przetwarzania, którego dokonano na podstawie wyrażenia zgody przed jej wycofaniem.

b.zostałem poinformowany, że mam prawo do żądania od administratora dostępu do moich danych osobowych, ich sprostowania, usunięcia lub ograniczenia przetwarzania lub o prawie do wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania, a także o prawie do przenoszenia danych.

c.zostałem poinformowany o konsekwencjach nie podania danych osobowych, jeżeli są one wymogiem ustawowym lub umownym lub warunkiem zawarcia umowy.

d.zostałem poinformowany, że mam prawo do wniesienia skargi do organu nadzorczego w przypadku naruszeń.

.....
.....
podpis beneficjenta

Lp.	Imię i nazwisko osoby korzystającej z doradztwa	Telefon/ e-mail	Data, miejsce oraz godziny udzielonego doradztwa (rozpoczęcie, zakończenie)	Forma udzielonego doradztwa (telefoniczne/ e-mailowe/ spotkanie bezpośrednie w biurze/ spotkanie bezpośrednie w siedzibie klienta)	Zakres tematyczny udzielonego doradztwa, nr umowy z beneficjentem (jeśli dotyczy)	Podpis beneficjenta	Imię i nazwisko, data, podpis doradcy
1.							

ANKIETA EWALUACYJNA – Funkcjonowanie LGD

Szanowni respondenci! Ankieta niniejsza skierowana jest do osób, które korzystały z usług **Stowarzyszenie „LGD 7- Kraina Nocy i Dni"** czyli osób (w tym osób reprezentujących instytucje), które były wnioskodawcami (i/lub beneficjentami) w ramach wdrażanych przez LGD programów pomocowych lub/i były uczestnikami szkoleń, spotkań informacyjnych, aktywizacyjnych, imprez organizowanych przez LGD lub/i korzystały z innych form oferowanych przez LGD, tj. np. doradztwo indywidualne, konsultacje dot. wniosków o dofinansowanie. Ankieta ma na celu ocenę funkcjonowania LGD, w tym ocenę ilości i jakości podejmowanych działań, a także potrzeb mieszkańców, które mogą być zaspokojone w przyszłym okresie działania Lokalnej Grupy Działania. Dziękujemy z góry za wypełnienie ankiety i zwrócenie jej do Biura LGD (adres w stopce formularza).

1. Proszę zaznaczyć w jaki sposób korzystał(-a) Pan/Pani z usług Lokalnej Grupy Działania – **Stowarzyszenie „LGD7- Kraina Nocy i Dni"** (liczba odpowiedzi dowolna):

☐ Byłam (-em) uczestniczką/uczestnikiem szkoleń, spotkań, warsztatów organizowanych przez LGD
☐ Korzystałam (-em) z indywidualnych konsultacji/doradztwa w Biurze LGD
☐ Jestem/Byłam(-em) wnioskodawcą/beneficjentem pomocy finansowej udzielanej w ramach naborów wniosków organizowanych przez LGD
☐ Byłam (-em) uczestniczką/uczestnikiem imprez organizowanych przez LGD na naszym terenie
☐ Korzystałam (-em) w inny sposób z pomocy LGD – *jeśli tak, proszę podać w jaki:*.....

2. Jeśli korzystał(-a) Pani/Pan ze szkoleń, spotkań, warsztatów organizowanych przez LGD, proszę o podanie ich nazw, ewentualnie proszę o podanie czego one dotyczyły:.....

3. Jeśli korzystał(-a) Pani/Pan ze szkoleń, spotkań, warsztatów organizowanych przez LGD, proszę o dokonanie ich oceny poprzez zaznaczenie jednego pola w każdej z 4 poniższych kategorii (oceny od 1 do 5: 1-niedostateczna; 2-mierna; 3-dostateczna; 4-dobra; 5-bardzo dobra):

- **ocena zawartości merytorycznej** szkoleń, spotkań, warsztatów (treść - aktualność, przydatność):

1	2	3	4	5

- **ocena materiałów szkoleniowych** otrzymanych podczas szkoleń, spotkań, warsztatów:

1	2	3	4	5

- **ocena organizacji** szkoleń, spotkań, warsztatów (informacja, nabór, miejsce szkolenia itp.)

1	2	3	4	5

- **ocena prowadzących** szkolenia, spotkania, warsztaty (wiedza, przystępność przekazywania itp.):

1	2	3	4	5

- **ocena stopnia wzrostu wiedzy w danym obszarze poprzez udział w** szkoleniu, spotkaniu, warsztatach:

1	2	3	4	5

- **ocena stopnia uzyskania nowych umiejętności/kwalifikacji w danym obszarze poprzez udział w** szkoleniu, spotkaniu, warsztatach:

1	2	3	4	5

. Czy przeprowadzone szkolenie spełniło Pani/Pana oczekiwania?

☐ TAK

☐ NIE, dlaczego?.....

5. Miejsce na uwagi dot. dotychczasowych szkoleń, spotkań, warsztatów organizowanych przez LGD:.....

6. Jeśli korzystał(-a) Pani/Pan z indywidualnych konsultacji/doradztwa w Biurze LGD, proszę o dokonanie ich oceny poprzez zaznaczenie jednego pola w każdej z 4 poniższych kategorii (oceny od 1 do 5: 1-niedostateczna; 2-mierna; 3-dostateczna; 4-dobra; 5-bardzo dobra):

- **ocena merytoryczna pomocy** uzyskanej podczas indywidualnych konsultacji/doradztwa w Biurze LGD (adekwatność do problemu, aktualność, przydatność):

1	2	3	4	5

- **ocena materiałów pomocniczych** otrzymanych podczas indywidualnych konsultacji/doradztwa w Biurze LGD (jeśli dotyczy – otrzymane ulotki, wydruki, wzory dokumentów, informacje o źródłach):

1	2	3	4	5

- **ocena obsługi w Biurze LGD** (atmosfera, przyjazność, otwartość na problemy itp.):

1	2	3	4	5

- **ocena warunków lokalowych Biura LGD do prowadzenia doradztwa/konsultacji** indywidualnych:

1	2	3	4	5

6. Uwagi dotyczące konsultacji i doradztwa w Biurze LGD, z których Pani/Pan korzystał(-a):.....

7. Jeśli był(-a) Pan/Pani wnioskodawcą/beneficjentem pomocy finansowej udzielanej w ramach naborów wniosków organizowanych przez LGD, proszę o dokonanie oceny procesu naboru wniosków w LGD poprzez zaznaczenie jednego pola w każdej z 5 poniższych kategorii (oceny od 1 do 5: 1-niedostateczna; 2-mierna; 3-dostateczna; 4-dobra; 5-bardzo dobra):

- **ocena skuteczności informowania o ogłaszanych naborach wniosków** (skuteczność informowania, powszechność, dostępność informacji – generalnie: czy informacja była dostępna?):

1	2	3	4	5

- **ocena jakości informacji o ogłaszanych naborach wniosków** (rzeczowość, konkretność – generalnie: czy informacja była wystarczająca?):

1	2	3	4	5

- **ocena obsługi w Biurze LGD** podczas naboru wniosków (atmosfera, przyjazność, otwartość na problemy, gotowość świadczenia pomocy - itp.– **w momencie składania wniosków**):

1	2	3	4	5

- **ocena warunków lokalowych Biura LGD do prowadzenia naboru wniosków**:

1	2	3	4	5

- **ocena procedur stosowanych przez LGD podczas naboru wniosków** (pisma do wnioskodawców, informacje o wynikach naborów, odwołaniach, dostępność informacji o kryteriach wyboru projektów itp.):

1	2	3	4	5

8. Uwagi dot. procedur związanych z naborem wniosków stosowanych w LGD i obsługi w Biurze LGD:.....

9. Proszę wymienić, z jakiego źródła (jakich źródeł) pozyskał(-a) Pani/Pan informację o naborach wniosków w LGD (*jeśli dotyczy*)?.....

10. Jeśli był(-a) Pani/Pan uczestniczką/uczestnikiem imprez organizowanych przez LGD, proszę o podanie nazw tych imprez, ewentualnie proszę o podanie rodzaju, miejsca imprezy:.....

11. Jeśli był(-a) Pani/Pan uczestniczką/uczestnikiem imprez organizowanych przez LGD, proszę o dokonanie ich oceny poprzez zaznaczenie jednego pola w każdej z 4 poniższych kategorii
(oceny od 1 do 5: 1-niedostateczna; 2-mierna; 3-dostateczna; 4-dobra; 5-bardzo dobra):

- **ocena atrakcyjności** imprez organizowanych przez LGD (treść, forma, przydatność itp.):

1	2	3	4	5

- **ocena materiałów promocyjnych** otrzymanych podczas imprez (*jeśli dotyczy*):

1	2	3	4	5	nie dotyczy

- **ocena organizacji** imprez (informacja o imprezie, miejsce, termin realizacji itp.)

1	2	3	4	5

- **ocena prowadzących** imprezy (konferansjerzy, moderatorzy itp. osoby – *jeśli dotyczy*):

1	2	3	4	5	nie dotyczy

12. Uwagi dot. imprez organizowanych do tej pory przez LGD:.....

13. Jak ocenia Pani/Pan stronę internetową LGD? Proszę o dokonanie oceny strony internetowej poprzez zaznaczenie jednego pola w każdej z 3 poniższych kategorii (oceny od 1 do 5: 1-bardzo źle; 2-źle; 3-tak sobie; 4-dobrze; 5-bardzo dobrze):
- **ocena merytoryczna** zawartości strony (przydatne informacje, aktualność, kompleksowość itp.):

1	2	3	4	5

- **ocena atrakcyjności** strony (grafika, estetyka, interaktywność itp.):

1	2	3	4	5

- **ocena funkcjonalności** strony (dostępność załączników, linków, łatwość odnajdywania treści itp.):

1	2	3	4	5

14. Jakie są Pani/Pana oczekiwania co do:
- przyszłych procedur związanych z naborem wniosków stosowanych w LGD (ich zmian)?:.....
- imprez organizowanych przez LGD ? (co powinno być kontynuowane, a co nie? Nowe pomysły?):.....
- przyszłych konsultacji indywidualnych i doradztwa w Biurze LGD (wskazane podanie tematów, form pomocy)?..
- szkoleń, spotkań, warsztatów jakie mogłaby organizować na swoim terenie LGD? (tematy, formy):.....
- funkcjonowania strony internetowej LGD (informacji, baz danych itp.)?:.....

15. Proszę wymienić, jaki kanał informacji stosowany przez LGD w celu informowania o swej działalności (w tym o naborach wniosków) jest wg Pani/Pana najefektywniejszy, a jaki najmniej efektywny?
Najbardziej efektywny: .....
Najmniej efektywny: .....

16. W celu dokonania generalnej oceny Pani/Pana ODCZUCIA na temat funkcjonowania LGD, prosimy o uzupełnienie poniższych zdań dowolnymi słowami:
- LGD jest na naszym terenie instytucją ..... *(wstaw słowo/słowa)*
- Biuro LGD funkcjonuje w sposób ..... *(wstaw słowo/słowa)*
- Ogólnie odbieram działalność LGD pozytywnie/negatywnie* *(*niepotrzebne słowo proszę skreślić)*

Serdecznie dziękujemy za wypełnienie ankiety.
W przypadku ankiet elektronicznych prosimy o odesłanie ich na adres biura LGD: lgd7krainanocyidni@wp.pl
W przypadku ankiet drukowanych, prosimy o ich zwrot do Biura LGD: ul Kościelna 2, 62-860 Opatówek, do dnia .....
Wszelkich odpowiedzi dot. ankiety udzielają: pracownicy biura Stowarzyszenia „LGD7 – Kraina Nocy i Dni" e-mail: lgd7@wp.pl, tel.: 609 860 000

Zał. 10.3: ANKIETA monitorująca – ocena pracy Biura LGD (*wzór*)

Powód wizyty w biurze LGD (np. konsultacje, doradztwo, złożenie wniosku, odwołanie, informacja, inne):
.....
Data wizyty: ..... Miejsce: Biuro Stowarzyszenia „LGD7 – Kraina Nocy i Dni",
ul. Kościelna 2, 62-860 Opatówek,

1. Proszę o dokonanie oceny pracy Biura LGD (obsługi) poprzez zaznaczenie odpowiedniego pola (oceny od 1 do 6: 1-niedostateczna; 2-mierna; 3-dostateczna; 4-dobra; 5-bardzo dobra)
w każdej z czterech poniższych kategorii:

- **ocena merytoryczna pomocy** uzyskanej podczas indywidualnych konsultacji/doradztwa w Biurze LGD (adekwatność do problemu, aktualność, przydatność):

1	2	3	4	5

- **ocena materiałów pomocniczych** otrzymanych podczas indywidualnych konsultacji/doradztwa w Biurze LGD (jeśli dotyczy – otrzymane ulotki, wydruki, wzory dokumentów, informacje o źródłach):

1	2	3	4	5	nie dotyczy

- **ocena obsługi w Biurze LGD** (atmosfera, przyjazność, otwartość na problemy itp.):

1	2	3	4	5

- **ocena warunków lokalowych Biura LGD do prowadzenia doradztwa/konsultacji** indywidualnych:

1	2	3	4	5

2. Jeśli ma Pani/Pan jakiekolwiek uwagi dot. dotychczasowych konsultacji i doradztwa w Biurze LGD, z których Pani/Pan korzystał(-a), proszę o wymienienie ich tutaj:.....
3. Czy ma Pani/Pan określone oczekiwania co do przyszłych konsultacji indywidualnych i doradztwa w Biurze LGD? Jeśli tak, proszę o podanie ich tutaj (wskazane tematy, formy pomocy):.....

Serdecznie dziękujemy za wypełnienie ankiety.

Prosimy o wrzucenie ankiety do przeznaczonego do tego celu pojemnika / urny w Biurze LGD.

Zał. 10.2: ANKIETA monitorująca – ocena szkolenia (*wzór*)

Tytuł szkolenia (warsztatu/spotkania informacyjnego):.....

Data szkolenia: ..... Miejsce szkolenia: .....

1. Proszę o dokonanie oceny szkolenia (warsztatu / spotkania informacyjnego) poprzez zaznaczenie odpowiedniego pola (oceny od 1 do 6: 1-niedostateczna; 2-mierna; 3-dostateczna; 4-dobra; 5-bardzo dobra) w każdej z czterech poniższych kategorii:

- **ocena zawartości merytorycznej** szkoleń, spotkań, warsztatów (treść - aktualność, przydatność):

1	2	3	4	5

- **ocena materiałów szkoleniowych** otrzymanych podczas szkoleń, spotkań, warsztatów:

1	2	3	4	5

- **ocena organizacji** szkoleń, spotkań, warsztatów (informacja, nabór, miejsce szkolenia itp.)

1	2	3	4	5

- **ocena prowadzących** szkolenia, spotkania, warsztaty (wiedza, przystępność przekazywania itp.):

1	2	3	4	5

- **ocena stopnia wzrostu wiedzy w danym obszarze poprzez udział w** szkoleniu, spotkaniu, warsztatach:

1	2	3	4	5

- **ocena stopnia uzyskania nowych umiejętności/kwalifikacji w danym obszarze poprzez udział w** szkoleniu, spotkaniu, warsztatach:

1	2	3	4	5

6. Czy przeprowadzone szkolenie spełniło Pani/Pana oczekiwania?
   ☐ TAK
   ☐ NIE, dlaczego?.....
7. Jeśli ma Pani/Pan jakiekolwiek uwagi dot. dotychczasowych szkoleń, spotkań, warsztatów organizowanych przez LGD, proszę o wymienienie ich tutaj:.....

5. Czy ma Pani/Pan określone oczekiwania co do szkoleń, spotkań, warsztatów jakie mogłaby organizować na swoim terenie LGD? Jeśli tak, proszę o podanie ich tutaj (tematy, formy):.....

Serdecznie dziękujemy za wypełnienie ankiety.
Prosimy o oddanie ankiety na koniec szkolenia prowadzącemu zajęcia lub organizatorowi.

ANKIETA MONITORUJĄCA REALIZACJĘ OPERACJI W RAMACH LOKALNEJ STRATEGII ROZWOJU

INSTRUKCJA

Niniejsza ankieta monitorująca służy weryfikacji osiągania wskaźników założonych w Lokalnej Strategii Rozwoju, realizowanej
w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 dla operacji realizowanych w ramach projektu grantowego, przez Lokalną Grupę Działania - Stowarzyszenie „LGD 7 – Kraina Nocy i Dni". Obowiązek wypełnienia ankiety przez Beneficjenta wynika z oświadczenia składanego przez Wnioskodawcę podczas naboru wniosków w LGD.

Beneficjent składa wypełniony formularz ankiety w wersji papierowej do Biura LGD - Stowarzyszenia „LGD 7 – Kraina Nocy i Dni", mieszczącego się w Koźminku przy ul. Kościelna 2, 62-860 Opatówek, w terminie do 14 dni po dniu, w którym Beneficjent rozliczył swój projekt, czyli otrzymał płatność ostateczną, a także w trakcie realizacji projektu, jeśli LGD poinformuje beneficjenta o konieczności jej wypełnienia.

Ankietę należy wypełnić na podstawie danych o zrealizowanym projekcie, wykorzystując kopię wniosku o przyznanie pomocy (z uwzględnieniem ewentualnych aneksów), umowy, na mocy której przyznano Beneficjentowi pomoc oraz wniosku o płatność ostateczną. Ankietę można wypełnić w formie elektronicznej lub odręcznie, w sposób czytelny, drukowanymi literami, niebieskim kolorem. Jeśli dane pole tekstowe ankiety nie dotyczy Beneficjenta, należy je pominąć.

I. INFORMACJE OGÓLNE

1.	Działanie:	Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER Poddziałanie „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 dla: ☐ operacji w ramach LSR ☐ Projektów Grantowych/Operacji Własnych
2.	Zakres tematyczny	☐ Podejmowanie działalności gospodarczej ☐ Rozwijanie działalności gospodarczej ☐ rozwój ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej, lub kulturalnej; ☐ podnoszenie kompetencji osób z obszaru LSR w powiązaniu z zakładaniem działalności gospodarczej, rozwojem przedsiębiorczości ☐ zachowanie dziedzictwa lokalnego ☐ promowanie obszaru objętego LSR, w tym produktów i usług lokalnych ☐ Wzmocnienie kapitału społecznego, w tym poprzez podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej w zakresie ochrony środowiska i zmian klimatycznych, także z wykorzystaniem rozwiązań innowacyjnych
3.	Tytuł operacji	
4.	Nazwa beneficjenta	

5.	Status beneficjenta	**Osoba fizyczna:** ☐ Osoba fizyczna nieprowadząca działalności gospodarczej☐ Osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą **Osoba prawna:** ☐ Stowarzyszenie rejestrowe ☐ Związek stowarzyszeń, z wyłączeniem stowarzyszeń JST ☐ fundacja ☐ JSFP ☐ Kościół/związek wyznaniowy ☐ Spółka z o.o. ☐ Spółka akcyjna ☐ Spółdzielnia☐ LGD z LSR wybraną w ramach PROW na lata 2014-2020 ☐ inna osoba prawna – jaka?..... **Jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej:** ☐ Spółka jawna ☐ Spółka partnerska ☐ Spółka komandytowa ☐ Spółka komandytowo-akcyjna ☐ Wspólnota mieszkaniowa ☐ Stowarzyszenie zwykłe ☐ Inna JONOP – jaka? ..... **Wspólnicy spółki cywilnej:** ☐ wspólnicy spółki cywilnej
6.	Siedziba i adres beneficjenta	
7.	Imię (imiona) i nazwisko osoby upoważnionej do reprezentowania beneficjenta	
8.	Imię i nazwisko, numer telefonu/ faksu osoby uprawnionej do kontaktu	
9.	Adres poczty elektronicznej osoby uprawnionej do kontaktu	
10.	Czy beneficjent korzystał z doradztwa LGD?	☐ Nie ☐ Tak Rodzaj doradztwa (wypełnić jeśli zaznaczono odpowiedź tak): ☐ ☐ doradztwo związane z uzyskaniem informacji na temat warunków udzielenia wsparcia lub przygotowaniem wniosku o przyznanie pomocy ☐doradztwo związane z przygotowaniem wniosku o płatność

II. INFORMACJE DOTYCZĄCE OKRESU REALIZCAJI OPERACJI ORAZ OTRZYMANEJ POMOCY

11.	Data złożenia wniosku o przyznanie pomocy do biura LGD	
12.	Numer umowy o dofinansowanie i data jej podpisania	

13.	Data rozpoczęcia realizacji operacji	
14.	Data zakończenia realizacji operacji	
15.	Data złożenia wniosku o płatność (pośrednią i/lub końcową)	
16.	Data otrzymania refundacji (wpływu dotacji na konto)	
17.	Wnioskowana kwota przyznania pomocy na realizację operacji (dane z wniosku o płatność ostateczną)	
18.	Kwota kosztów kwalifikowalnych	
19	Całkowity koszt realizacji operacji	
20.	Kwota otrzymanej (wypłaconej) dotacji	

III. INFORMACJE DOTYCZĄCE ZREALIZOWANEJ OPERACJI

21.	Grupa docelowa zrealizowanej operacji	☐ organizacje pozarządowe ☐ przedsiębiorcy (sektor prywatny) ☐ lokalni liderzy ☐ osoby niepełnosprawne ☐ osoby w wieku powyżej 50 lat ☐ osoby młode do 35 lat ☐ osoby młode od 18 do ukończenia 25 lat ☐ turyści ☐ bezrobotni ☐ kobiety ☐ młode kobiety powracające na rynek pracy po przerwie związanej z wychowaniem dzieci ☐ mężczyźni ☐ uczniowie, dzieci i młodzież ☐ imigranci ☐ inne.....
22.	Opis zrealizowanej operacji: – cel operacji, – liczba uczestników, – miejsce realizacji, – ilość i rodzaj nabytych środków trwałych, – liczba przeprowadzonych szkoleń, ich zakres, liczba przeszkolonych osób liczba zorganizowanych imprez, – liczba miejscowości objętych projektem **Proszę podać wszystkie ww. informacje, które wynikają ze zrealizowanej operacji !!**	
23.	Wolontariat (czy w realizację operacji zaangażowani byli wolontariusze)	☐ Nie ☐ Tak: liczba godzin pracy wolontariuszy.....

24.	Sposób rozpowszechnia informacji o projekcie (promocja projektu)	
25.	Informacja o napotkanych problemach w trakcie realizacji operacji (czy w związku z realizacją lub rozliczeniem nastąpiła konieczność podpisania aneksów, itp.)	

UWAGA! WAŻNE!
W części IV ankiety (poniżej) należy wypełnić tabele dotyczące następujących rodzajów wskaźników, tj.: produktu, rezultatu, oddziaływania jednak tylko dla Celu ogólnego, Celu Szczegółowego i Przedsięwzięcia, które realizowała Państwa operacja.
W przypadku problemów z identyfikacją Celów i Przedsięwzięcia lub ze zrozumieniem brzmienia lub istoty wskaźników, prosimy o kontakt z Biurem LGD w celu uniknięcia błędnego wypełnienia ankiety (dane kontaktowe w nagłówku ankiety). Błędnie określone wskaźniki będą skutkowały koniecznością ponownego wypełnienia ankiety.

IV. INFORMACJE DOTYCZĄCE OSIĄGNIĘTYCH WSKAŹNIKÓW ZREALIZOWANEGO PRZEDSIĘWZIĘCIA

	Wskaźniki oddziaływania	Jedn. miary	Osiągnięta wartość wskaźnika w wyniku realizacji operacji	Źródło weryfikacji wskaźnika
Dla Celu Ogólnego II: Zmniejszenie negatywnych tendencji na rynku pracy poprzez zatrzymanie siły roboczej w podmiotach gospodarczych na obszarze LGD				
1.	**W.2.2 Spadek ilości osób bezrobotnych na obszarze LGD względem stanu bazowego, wywołany wdrożeniem LSR**	osoba		GUS/ monitoring realizacji LSR / LGD

	Wskaźniki rezultatu	Jedn. miary	Osiągnięta wartość wskaźnika w wyniku realizacji operacji ogółem	Dezagregacja wskaźnika rezultatu z LSR	Jedn. miary
Dla Celu Ogólnego I: Infrastruktura a środowisko					
w1.1a	**Liczba osób odwiedzających nowo powstałe obiekty infrastruktury publicznej**	os.			
w.1.1b	**Liczba osób odwiedzających zabytki**	os.			
w.1.1c	**Liczba osób uczestniczących w działaniach opartych o dziedzictwo kulturowe i**	os.			

	przyrodnicze				
w.1.1d	**Liczba osób korzystających z działań wynikających z współpracy mieszkańców**	os.			
w.1.4.a	**Liczba osób biorących udział w budowaniu marki regionu**	os			

Dla Celu Ogólnego II: Zmniejszenie negatywnych tendencji na rynku pracy poprzez zatrzymanie siły roboczej w p na obszarze LGD

w2.1a	**liczba utworzonych miejsc pracy (ogółem)**	szt.		**Osoby niepełnosprawne – posiadające orzeczenie o niepełnosprawności**	szt.
				Osoby bezrobotne – zarejestrowane w urzedzie pracy	szt.
				Osoby powyżej 50 roku życia	szt.
				Osoby młode do ukończenia 25 roku życia	szt.
				Osoby młode do ukończenia 35 roku życia	szt.
				Mężczyźni	szt.
				Kobiety	szt.
				Kobiety powracające na rynek pracy po przerwie związanej z wychowaniem dzieci	szt.
w2.1b	**liczba miejsc pracy utworzonych przez osoby defaworyzowane, uruchamiające działalność gospodarczą**	szt.		**Osoby niepełnosprawne – posiadające orzeczenie o niepełnosprawności**	szt.
				Osoby bezrobotne – zarejestrowane w urzedzie pracy	szt.
				Osoby powyżej 50 roku życia	szt.
				Osoby młode do ukończenia 25 roku życia	szt.
				Osoby młode do ukończenia 35 roku życia	szt.
				Mężczyźni	szt.
				Kobiety	szt.
				Kobiety powracające na rynek pracy po przerwie związanej z wychowaniem dzieci	szt.
w2.1c	**liczba utrzymanych miejsc pracy**	szt.		**Kobiety**	szt.
				Mężczyźni	szt.

Numer i nazwa przedsięwzięcia	Wskaźniki produktu	Jedn. miary	Osiągnięta wartość wskaźnika w wyniku realizacji operacji ogółem	Dezagregacja wskaźnika produktu z LSR			Jedn. miary	Osiągnięta wartość	Źródło weryfikacji wskaźnika
Dla Celu Ogólnego I: Infrastruktura a środowisko									
1.1.1 **Budowa i przebudowa infrastruktury kulturalnej, turystycznej i rekreacyjnej wpływającej na rozwój kapitału społecznego**	**Liczba inwestycji zrealizowanych na obszarze**	szt.		**Liczba nowych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej**	**Ogółem**		szt.		monitoring realizacji LSR / LGD
					Obiekty gastronomiczne		szt.		
					Obiekty sportowe/rekreacyjne		szt.		
					Obiekty noclegowe	Ogółem	szt.		
						Liczba nowych miejsc noclegowych	szt.		
						Liczba osób, które skorzystały z nowych miejsc noclegowych w ciągu roku	osoba		
				Liczba przebudowanych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	**Ogółem**		szt.		
					Obiekty gastronomiczne		szt.		
					Obiekty sportowe/rekreacyjne		szt.		
					Obiekty noclegowe	Ogółem	szt.		
						Liczba nowych miejsc noclegowych	szt.		
						Liczba osób, które skorzystały	osoba		

						z nowych miejsc noclegowych w ciągu roku			
				Długość wybudowanych lub przebudowanych ścieżek rowerowych i szlaków turystycznych	**Ścieżki rowerowe**		km.		
					Szlaki turystyczne		km.		
1.1.2 Lokalne dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze sprzyjające wzrostowi zaangażowania społeczeństwa w jego ochronę i wykorzystanie	**Liczba obiektów zabytkowych poddanych pracom konserwatorskim lub restauratorskim**	szt.		_____			_____	_____	monitoring realizacji LSR / LGD
	liczba działań opartych o lokalne dziedzictwo oraz w ramach wzmacniania kapitału	szt.		_____			_____	_____	monitoring realizacji LSR / LGD
1.1.3 Wzrost współpracy mieszkańców z wykorzystaniem istniejącej infrastruktury i zasobów	**Liczba działań mieszkańców i innych podmiotów wykorzystująca istniejącą infrastrukturę obszaru**	szt.		_____			_____	_____	monitoring realizacji LSR / LGD
1.4.1 Współpraca lokalnej społeczności dla wzmocnienia marki regionu	**Liczba działań społecznych skierowanych na budowanie wspólnej marki regionu**	szt.		_____			_____	_____	monitoring realizacji LSR / LGD
Dla Celu Ogólnego II: Zmniejszenie negatywnych tendencji na rynku pracy poprzez zatrzymanie siły roboczej w podmiotach gospodarczych na obszarze LGD									
2.1.1 Nowe firmy – nowy potencjał	**Liczba operacji polegających na utworzeniu nowego**	**szt.**		**Osoby niepełnosprawne – posiadające orzeczenie o niepełnosprawności**			szt.		monitoring realizacji LSR / LGD
				Osoby bezrobotne – zarejestrowane w urzędzie pracy			szt.		

	przedsiębiorstwa i nowych miejsc pracy			**Osoby powyżej 50 roku życia**	szt.		
				Osoby młode do ukończenia 25 roku życia	szt.		
				Osoby młode do ukończenia 35 roku życia	szt.		
				Mężczyźni	szt.		
				Kobiety	szt.		
				Kobiety powracające na rynek pracy po przerwie związanej z wychowaniem dzieci	szt.		
2.1.2 Nasze firmy – nasze stabilne miejsca pracy	**Liczba operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa oraz tworzeniu i utrzymaniu miejsc pracy**	szt.		_____	_____	_____	monitoring realizacji LSR / LGD

I. INFORMACJA O ZAŁĄCZNIKACH DO ANKIETY MONITORUJĄCEJ

LP.	Nazwa załącznika	Liczba
1.	Zestawienie rzeczowo-finansowe operacji (dołączone do wniosku o płatność ostateczną) – **załącznik obowiązkowy**[1]	
2.	Dokumentacja fotograficzna z realizacji operacji w wersji elektronicznej - na płycie CD (fotografie zakupionych urządzeń, przedmiotów, powstałych obiektów, fotografie z przeprowadzonych szkoleń, warsztatów, wydarzeń, imprez) [1]	
3.	Dokumentacja potwierdzająca realizację działań promocyjnych lub promujących projekt (egzemplarz ulotki promocyjnej, wydawnictwa, publikacji) [1]	
4.	Inny, jaki?.....	

[1] Nie dotyczy Grantobiorców

VI.OŚWIADCZENIE BENEFICJENTA

Oświadczam, że informacje zawarte w niniejszym sprawozdaniu są zgodne z prawdą.

Data:	
Podpis:	
Pieczęć:	

Załącznik nr 3 do LSR Stowarzyszenia „LGD7-Kraina Nocy i Dni"
Plan działania

Cel ogólny	Lata	2016-2018			2019-2021			2022-2023			Razem 2016-2023		Program	Poddziałanie/ Zakres Programu
	Nazwa wskaźnika	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie	Razem wartość wskaźników	Razem planowane wsparcie	PROW/RPO	
CEL OGOLNY I														
Cel szczegółowy 1.1 Wzrost zaangażowania i współpracy mieszkańców z wykorzystaniem infrastruktury publicznej														

1.1.1	Liczba inwestycji zrealizowanych na obszarze	11 szt.	33,33 %	555 286,08 euro	9szt.	60,6 13%	127 053,83 euro	14 szt II bonus	100 %	504 129,00 euro (w tym II bonus)	25 szt. + 9 szt II bonus	**1 186 468,91 euro (w tym II bonus)**	PROW	Konkurs
1.1.2	Liczba obiektów zabytkowych poddanych pracom konserwatorskim lub restauratorskim	0	0	0,00 euro	4 szt.	100 %	76 063,83euro	0	0	0	4 szt.	76 063,83 euro	PROW	Konkurs
	liczba działań opartych o lokalne dziedzictwo oraz w ramach wzmacniania kapitału	0	0	0,00 euro	11 szt.	100 %	33 136,90 euro	0	0	0	11 szt.	33 136,90 euro	PROW	PG/operacje własne
1.1.3	Liczba działań mieszkańców i innych podmiotów wykorzystująca istniejącą infrastrukturę obszaru	0	0	0,00 euro	9 szt.	100 %	61 418,19 euro	0	0	0	9 szt.	61 418,19 euro	PROW	PG/operacje własne
1.1.4	Liczba projektów współpracy międzyregionalnych	0	0	0,00 euro *	1szt.	33,3 3%	40 000 euro *	2 szt.	100 %	123426,75 euro	3 szt.	163 426,75 euro *	PROW	Projekt współpracy
	Liczba projektów współpracy międzynarodowych	0	0	0,00 euro *	1 szt	100 %	36 573,25 euro	0	0	0	1 szt.	36 573,25 euro *	PROW	Projekt współpracy
	Liczba LGD uczestniczących we współpracy	0	0	0,00 euro *	4 szt	44,4 4%	0,00 euro *2	5 szt.	100 %	0,00 euro*	9 szt.	0,00 euro*	PROW	Projekt współpracy
1.1.5	liczba działań polegających na infrastrukturze turystycznej opartych o turystykę kajakową	0	0	0,00 euro*	2 szt	100 %	0,00 euro*	0	0	0	2 szt.	0,00 euro*	PROW	Projekt współpracy
	Liczba działań opartych o infrastrukturę i wyposażenie dotyczącą dziedzictwa kulturowego i	0	0	0,00 euro *	2 szt	66,6 7%	0,00 euro *	1 szt	100 %	0,00 euro*	3 szt.	0,00 euro *	PROW	Projekt współpracy

	produktów lokalnych													
	liczba działań opartych o infrastrukturę ą dotyczących dziedzictwa kulturowego oraz poświęconych promocji regionu	0	0	0,00 euro	0	0	0	1 szt	100 %	0,00 euro*	1 szt	0,00 euro	PROW	Projekt współpracy
Razem cel szczegółowy 1.1				**555 286,08 euro**			**374 246,00 euro**			627 555,75 **euro II Bonus**		**1 557 087,83 euro w tym II Bonus**	**PROW**	
Wskaźnik rezultatu 1.1a Liczba osób odwiedzających nowo powstałe obiekty infrastruktury publicznej		**22 339 osób**	**74,37 %**	**555 286,08 euro**	**5000**	**91,01 %**	**127 053,83 euro**	**2750 II Bonus**	**100 %**	504 129,00 **euro (w tym II Bonus)**	**30 039 osób w tym II Bonus**	**1 186 468,91 euro w tym II Bonus**	**PROW**	
Wskaźnik rezultatu 1.1b Liczba osób odwiedzających zabytki		**0**	**0**	**0,00 euro**	**1200 osób**	**100 %**	**76 063,83 euro**	**0**	**0**	**0**	**1200 osób**	**76 063,83 euro**	**PROW**	
Wskaźnik rezultatu 1.1.c Liczba osób uczestniczących w działania opartych o dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze		**0**	**0**	**0,00 euro**	**3619 osób**	**100 %**	**33 136,90 euro**	**0**	**0**	**0**	**3619 osób**	**33 136,90 euro**	**PROW**	
Wskaźnik rezultatu 1.1.d Liczba osób korzystających z działań wynikających z współpracy mieszkańców		**0**	**0**	**0,00 euro**	**2451 osób**	**100 %**	**61 418,19 euro**	**0**	**0**	**0**	**2451 osób**	**61 418,19 euro**	**PROW**	
Wskaźnik rezultatu 1.1.e liczba osób uczestniczących w działaniach realizowanych przez projekty współpracy		**0**	**0**	**0,00 euro**	**300 osób**	**100 %**	**200 000,00 euro ***	**0**	**0**	**0**	**300 osób**	**200 000,00 euro ***	**PROW**	

Wskaźnik rezultatu 1.1.f Liczba osób korzystających z obiektu turystycznego i wydarzenia kulturalnego powstałego w wyniku projektu współpracy		**0**	**0**	**0,00 euro**	**870 Osób**	**87 %**	**0**	**1000 osób**	**100 %**	**0,00 euro**	**1000 osób**	**0,00 euro**	**PROW**	
Cel szczegółowy 1.2 Wzrost wiedzy i umiejętności mieszkańców obszaru Krainy Nocy i Dni														
1.2.1	Liczba osobogodzin prowadzonych szkoleń	1530	55%	10 500,00 euro	1270	100 %	7 000,00 euro	0	0	0	2800 osobogodz.	17 500,00 euro	PROW	19.4 Aktywizacja
1.2.2	Liczba osobogodzin prowadzonych szkoleń	1550	72%	20 000,00 euro	606	100 %	5 000,00 euro	0	0	0	2156 osobogodz.	25 000,00 euro	PROW	19.4 Aktywizacja
Razem cel szczegółowy 1.2				**30 500,00 euro**			**12 000,00 euro**			**0**		**42 500,00 euro**	**PROW**	
Wskaźnik rezultatu 1.2 Liczba osób które podniosły swoją wiedzę w sposób zadawalający		**200 osób**	**66.6 %**	**30 500,00 euro**	**100 osób**	**100 %**	**12 000,00 euro**	**0**	**0**	**0**	**300 osób**	**42 500,00 euro**	**PROW**	
Cel szczegółowy 1.4 Promocja walorów obszaru Nocy i Dni dla jego rozwoju														
1.4.1	Liczba działań społecznych skierowanych na budowanie wspólnej marki regionu	0	0	0,00 euro	4 szt.	100 %	12 695,92 euro	0	0	0	4 szt.	12 695,92 euro	PROW	PG/operacje własne
1.4.2.	Liczba działań informacyjno-promocyjnych wraz z wymianą doświadczeń	5 szt.	72%	17 500, euro	2 szt.	100 %	7 500,00 euro	0	0	0	7 szt.	25 000,00 euro	PROW	19.4 Aktywizacja
		0	0	0,00 euro	2szt	100 %	0,00 euro	0	0	0	2 szt.	0,00 euro	PROW	Projekty współpracy

Razem cel szczegółowy 1.4			**17 500, euro**			**20 195,62 euro**			**0**		**37 695,62 euro**	**PROW**		
Wskaźnik rezultatu 1.4a Liczba osób biorących udział w budowaniu marki regionu		**0**	**0**	**0,00 euro**	**136 6 osób**	**100 %**	12 695,92 **euro**	**0**	**0**	**0**	**1366 osób**	12 695,92 **euro**	**PROW**	
Wskaźnik rezultatu 1.4.b Liczba odbiorców działań promująco-informacyjnych o LGD i LSR		**7 000 osób**	**70%**	**17 500, euro**	**3 000 osób**	**100 %**	**7 500,00 euro**	**0**	**0**	**0**	**10000 osób**	**25 000,00 euro**	**PROW**	
		500 osób	**100%**	**5 000,00 euro**	**0**	**0**	**0,00 euro**	**0**	**0**	**0**	**500 osób**	**5 000,00 euro**	**PROW**	
CEL OGÓLNY II														
Cel szczegółowy 2.1 Tworzenie miejsc pracy i wspieranie rozwoju małej przedsiębiorczości														
2.1.1	liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa i nowych miejsc pracy	8 szt.	21,05 %	208 142,83 euro	16 szt. + 7 szt bon us	81,5 8%	489 606,53 euro w tym bonus	7 szt II bonus	100 %	152505,44 euro w tym II bonus	24szt. + 7 szt Bonus + 7 szt II bonus	**850 254,80 euro w tym bonus oraz II bonus**	PROW	Konkurs
2.1.2	liczba operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa oraz tworzeniu lub utrzymaniu miejsc pracy	3 szt.	37,50 %	191 030,05 euro	4szt. + 1 szt bon us	100 %	287931,40 euro w tym bonus	0	0	0	7szt. + 1 szt bonus	**478 961,45** euro w tym bonus	PROW	Konkurs
Razem cel szczegółowy 2.1				**399 172,88 euro**			**777 537,93 euro** w tym bonus			**152 505,44** euro (w tym II bonus)		**1 329 216,25 euro** w tym bonus oraz II bonus	**PROW**	

Wskaźnik rezultatu 2.1 a Liczba utworzonych miejsc pracy	**25 szt.**	**45,45 %**	**199 586,44 euro**	**15szt + 8 szt Bonus 24szt**	**89,092 %**	**388 768,96 euro w tym bonus**	**7 szt II bonus**	**100 %**	**762 52,72** euro w tym II bonus	**40 szt. + 8 szt Bonus + 7 II bonus 55 szt**	**664 608,12 euro w tym bonus oraz II bonus**	**PROW**
Wskaźnik rezultatu 2.1 b Liczba miejsc pracy utworzonych przez osoby defaworyzowane, uruchamiające działalność gospodarczą	**8 szt.**	**26,66 %**	**208 142,83 euro**	**15szt. + 3 szt Bonus 18 szt**	**86,66%**	**489 606,53euro w tym bonus**	**5 szt II bonus**	**100 %**	**152 505,44** euro **w tym II bonus**	**23 szt. + 3 szt Bonus + 5 II bonus 31 szt**	**850 254,80 euro w tym bonus oraz II bonus**	**PROW**
Wskaźnik rezultatu 2.1 c Liczba utrzymanych miejsc pracy	**9 szt.**	**47,37 %**	**191 030,05 euro**	**9szt. + 1 szt Bonus**	**100 %**	**287 931,40 euro w tym bonus**	**0**	**0**	**0**	**18 szt. + 1 szt Bonus**	**478 961,45 euro + w tym bonus**	**PROW**
Razem cel ogólny I (tys. zł)	**603 286,08 euro**			**406 441,92 euro**			**627 555,75 euro** w tym II bonus			**1 637 283,75euro**		PROW
Razem cel ogólny II (tys. zł)	**399 172,88 euro**			**777 537,93 euro** w tym bonus			**152 505,44 euro** w tym II bonus			**1 329 216,25 euro** w tym bonus oraz II bonus		PROW
Razem LSR (tys. zł) bez kosztów bieżących	**1 002 458,96 euro**			**1 183979,85 euro** w tym bonus			**780 061,19 euro** w tym II bonus			**2 966500,00 euro** w tym bonus oraz II bonus		PROW
Razem LSR z kosztami bieżącymi	**1 152 458,96 euro**			**1 308 979,85 euro** w tym bonus			**957 541,19euro** w tym II bonus			**3 418 980,00 euro** w tym bonus oraz II bonus		PROW

Razem planowane wsparcie na przedsięwzięcia dedykowane tworzeniu i utrzymaniu miejsc pracy w ramach poddziałania Realizacja LSR PROW (% budżetu poddziałania Realizacja LSR)	**1 329 216,25 euro** w tym bonus oraz II bonus	**49,25 %** **W tym Bonus** oraz II bonus

Załącznik nr 4 do LSR Stowarzyszenia „LGD7-Kraina Nocy i Dni"
Budżet

Tabela: **Budżet LSR w podziale na fundusze EFSI i zakresy wsparcia**

Tabela: **Plan finansowy w zakresie poddziałania 19.2 PROW 2014-2020**

Zakres wsparcia (artykuł z rozporządzenia nr 1303/2013)	Wsparcie finansowe		
	PROW	Fundusz wiodący	Razem EFSI
Realizacja LSR (art. 35 ust. 1 lit. b)	2 220 000 euro (w tym bonus) + 479 000 II bonus 2 699 000 euro		2 220 000 euro (w tym bonus) + 479 000 II bonus 2 699 000 euro
Współpraca (art. 35 ust. 1 lit. c)	200 000 euro		200 000 euro
Koszty bieżące (art. 35 ust. 1 lit. d)	395 000 euro + 57 480 II bonus 452 480 euro	395 000 euro + 57 480 euro II bonus 452 480 euro	395 000 euro + 57 480 euro II bonus 452 480 euro
Aktywizacja (art. 35 ust. 1 lit. e)	67 500 euro	67 500 euro	67 500 euro
RAZEM	**2 882 500 euro** (w tym bonus) + 536 480 euro II bonus **3 418 980 euro**	**462 500 euro** + 57 480 euro II bonus **519 980 euro**	**2 882 500 euro** (w tym bonus) + 536 480 euro II bonus **3 418 980 euro**

	Wkład EFRROW	Budżet państwa	Wkład własny będący wkładem krajowych środków publicznych	RAZEM
Beneficjenci inni niż jednostki sektora finansów publicznych	1 081 073,70 euro w tym bonus oraz II bonus	617 926,30 euro w tym bonus oraz II bonus		1 699 000 euro w tym bonus oraz II bonus
Beneficjenci będący jednostkami sektora finansów publicznych	636 300 euro w tym II bonus		363 700 euro w tym II bonus	1 000 000 euro
RAZEM	**1 717 373,70**	**617 926,30**	363 700 **euro**	**2 699 000**

	euro w tym bonus oraz II bonus	**euro** w tym bonus oraz II bonus	w tym II bonus	**euro** w tym bonus oraz II bonus

Załącznik nr 5 do LSR
Stowarzyszenia „LGD7-Kraina Nocy i Dni „
Plan komunikacji.

Plan komunikacji ze społecznością lokalną w ramach realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju w ujęciu tabelarycznym, zawierający wszelkie niezbędne elementy określone w Regulaminie konkursu o wybór LSR, w tym w załączniku "Struktura LSR":

Termin	Cel komunikacji	Nazwa działania komunikacyjnego	Adresaci działania komunikacyjnego (grupy docelowe, w tym grupy defaworyzowane)	Środki przekazu	Zakładany wskaźnik realizacji	*Budżet*	Planowane efekty działań komunikacyjnych oraz sposób (uzasadnienie) dotarcia do wybranej grupy docelowej
II półrocze 2016 r.	Informowanie mieszkańców obszaru LGD7 o naborach i innych informacjach związanych z realizacją LSR	Kampania informacyjna nt. głównych założeń LSR na lata 2014-2020 oraz możliwości pozyskania środków w ramach realizacji PROW 2014-2020	Mieszkańcy obszaru LGD, instytucje, NGO, młodzież przedsiębiorcy, lokalni liderzy,, bezrobotni, w tym osoby defaworyzowane na rynku pracy określone w LSR	- Strona internetowa LGD7 - portal społecznościowy (facebook) - Art. w prasie lokalnej -Ogłoszenia na tablicach ogłoszeń w siedzibach UG oraz na str. internetowych UG	- 1 artykuł w prasie lokalnej - 9 ogłoszeń na tablicach w UG - 11 ogłoszenia na stronach www i portalu społ.	*492 zł*	Przekazanie informacji osobom, głównie potencjalnym beneficjentom, przedsiębiorcom, z grup defaworyzowanych na rynku pracy itp., które korzystają z portali społecznościowych oraz za pośrednictwem prasy i informacji na tablicach ogłoszeń.
II półrocze 2016 r.	Poinformowanie mieszkańców o możliwości uczesz. w Spotkaniu inform. dot. możliwości pozyskania środków w ramach realizacji PROW 2014-	Spotkania informacyjne na temat możliwości pozyskania środków w ramach realizacji PROW 2014-2020.	potencjalni beneficjenci operacji realizowanych w ramach LSR, w tym w szczególności osoby z grup defaworyzowanych	Materiały informacyjne przygotowane na spotkania - Ankieta oceniająca jakość przeprowadzonego szkolenia	- liczba spotkań: - 4 - liczba uczestników na 1 spotkaniu: min. 10 osób	*3609,69*	Skuteczne poinformowanie dużego grona adresatów działania o możliwości korzystania ze środków wsparcia oferowanych przez LGD (informacja na str. www. LGD7)

	2020.						
II półrocze 2016 r.	Poinformowanie adresatów szkolenia o organizow. spotkania oraz zaaktywizowani e ich do wzięcia w nim udziału	Szkolenie nt PROW 2014-2020, legislacji krajowej i UE, założeń LSR, zasad wyboru oper, i kryteriów wyboru oraz obsługi aplikacji EOW	- Członkowie Zarządu, Rady oraz pracownicy biura	- materiały szkoleniowe - prezentacje - Ankieta oceniająca jakość przeprowadzonego szkolenia	- liczba ogłoszeń na stronach www – 1 - Liczba wiadomości wysłanych mailowo:27 - liczba spotkań – 3 Liczba uczestników: 18	*4569,12zł*	W szkoleniach będą uczestniczyć wszyscy członkowie Rady (wśród nich również przedstawiciele grup defaworyzowanych), członkowie Zarządu oraz pracownicy, którzy zwiększą swoją wiedzę.
II półrocze 2016 r.	Poinformowanie mieszkańców LSR o możliwości uczest. w szkoleniu skierowanym dla mieszkańców przed naborami wniosków	Spotkanie nt. zasad Wypełniania biznesplanu dla osób zainteresowany ch złożeniem wniosku z działania podejmowanie działalności gospodarczej oraz rozwijania działalności gospodarczej	- Wszyscy potencjalni wnioskodawcy,(w szczególności przedsięb., NGO, osoby z grup de faworyzowanych)	- materiały szkoleniowe - prezentacje - Ankieta oceniająca jakość przeprowadzonego szkolenia	- liczba spotkań - 2 Liczba uczestników: 25	*2000,00 zł*	Efektem działań będzie skuteczne przekazanie informacji potencjalnym beneficjentom na temat możliwości uzyskania wsparcia na realizację operacji w ramach PROW. LGD dotrze z informacją również do poszczególnych przedstawicieli grup defaworywanych poprzez: ogłoszenia na str. www. oraz FB (osoby młode, przedsiębiorcy, NGO), informacje na tablicach ogłoszeń w UG i LGD (osoby w wieku 50+).
II półrocze 2016 r.	Informowanie mieszkańców obszaru LGD7 o możliwościach aplikowania o środki i warunkach ich przyznania w ramach LSR	Rozdysponowa nie materiałów - ulotek informujących o możliwości dofinansowania w ramach LSR (zakres wsparcia, beneficjenci itp.)	Potencjalni beneficjenci operacji realizowanych w ramach LSR (mieszkańcy, przedsiębiorcy, JST, osoby z grup defaworyzowanych, organizacje pozarządowe)	Ulotka promocyjna (wersja papierowa + elektroniczna)	Rozdysponowanie po 100 egzemplarzy ulotek w każdej gminie członkowskiej (łącznie- 900 szt.) oraz bezpośrednio w siedzibie biura i na stronie intern. LGD7 oraz przed siedzibą biura poza	*bezkoszto wy*	Informacja na stronach internetowych będzie dostępna dla wszystkich osób, dodatkowo osoby mające trudności z dostępem do internetu (np. osoby 50+) mogą taką informacje uzyskać bezpośrednio w biurze bądź w UG

					godzinami jego pracy		
II półrocze 2016 r.	Poinformowanie mieszkańców obszaru o organizowanym wydarzeniu kulturalnym związanym z lokalnym dziedzictwem kulinarnym	Informacja o planowanym wydarzeniu pn. „Festiwal Tradycyjnych Smaków w Krainie Nocy i Dni", związanym z lokalnym dziedzictwem kulinarnym.	- Mieszkańcy obszaru LGD7, turyści	- Strony internetowe LGD7 oraz Urzędów Gmin - facebook - plakaty, zaproszenia	- liczba rozdysponowanych plakatów: 200 - liczba wysłanych zaproszeń: 500szt - liczba ogłoszeń na stronach www: 10 - ogłoszenie na FB – 1szt	*1900 zł*	Do bezpośredniego udziału w imprezie zostaną zaproszone osoby 50+, osoby młode oraz osoby z grup defaworyzowanych
II półrocze 2016 r.	Poinformowanie mieszkańców obszaru na temat możliwości uczestniczenia w szkoleniu dla lokalnych liderek z zakresu rękodzieła	Warsztaty z rękodzieła dla lokalnych liderek	Lokalne liderki w tym osoby z grup defaworyzowanych, w szczególności: osoby w wieku 50+, kobiety	- Ankieta oceniająca jakość przeprowadzonego szkolenia	30 osób –2 szkolenia	*4000,00 zł*	Efektem działań będzie skuteczne przekazanie informacji mieszkańcom na temat możliwości uczestniczenia w szkoleniu. LGD dotrze z informacją do lokalnych liderek, w tym również do poszczególnych przedstawicieli grup defaworyzowanych poprzez: ogłoszenia na str. www. oraz FB (kobiety), informacje na tablicach ogłoszeń w UG i LGD (osoby w wieku 50+).
I półrocze 2017 r.	Poinformowanie mieszkańców LSR na temat ogłoszonego naboru wniosków	Ogłoszenie o naborze na operacje realizujące LSR/ Nabór: budowa lub przebudowa ogólnodostępne j i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej,	Potencjalni beneficjenci operacji realizowanych w ramach LSR	Ogłoszenie o naborze	- liczba ogłoszeń na str. internetowych: 10 - facebook – 1 - inf. Na tablicach ogłoszeń: UG, LGD7 – 10 - ogłoszenie w lokalnej prasie	*1230,00zł*	Ogłoszenie o naborze dostępne będzie w gazecie lokalnej, co umożliwi dotarcie informacji do znacznie szerszego grona odbiorców, do których informacja nie dotarła za pośrednictwem innych środków przekazu. Ogłoszenie o naborze dostępne będzie też na stronach internetowych UG i LGD7 oraz tablicach ogłoszeń, facebook. Umożliwi to dotarcie do jak najszerszej grupy odbiorców, w

		lub kulturalnej; zachowanie dziedzictwa lokalnego; rozwój przedsiębiorczości; podejmowanie działalności gospodarczej					tym grup defaworyzowanych, osób bezrobotnych, przedsiębiorców, JST. organizacji pozarządowych.
I półrocze 2017 r.	Poinformowanie mieszkańców obszaru na temat szkolenia dla przedstawicieli grup defaworyzowanych z zakresu podejmowania działalności gosp. I Ekonomii społecznej	Szkolenie dla grup defaworyzowanych z zakresu podejmowania działalności – Ekonomia społeczna	Grupy defaworyzowane	- materiały szkoleniowe - prezentacje - Ankieta oceniająca jakość przeprowadzonego szkolenia	25 osób – 1 szkolenie	*1262,46 zł*	Efektem działań będzie skuteczne przekazanie informacji przedstawicielom poszczególnych grup defaworyzowanych poprzez: ogłoszenia na str. www. oraz FB (osoby młode, przedsiębiorcy, NGO), informacje na tablicach ogłoszeń w UG i LGD (osoby w wieku 50+).
I półrocze 2017 r.	Poinformowanie adresatów szkolenia o organizowanych spotkaniach oraz zaaktywizowanie ich do wzięcia w nim udziału	Szkolenia nt. Założeń PROW 2014-2020, legislacji krajowej i UE, celów, wskaźników i przedsięwzięć LSR oraz kryteriów wyboru, procedur oceny i wyboru operacji w ramach PROW	Członkowie Rady oraz pracownicy biura	- materiały szkoleniowe - prezentacje - Ankieta oceniająca jakość przeprowadzonego szkolenia	- Liczba wiadomości wysłanych mailowo: 9 - liczba spotkań 1 (szkolenie dwudniowe wyjazdowe) Liczba uczestników: 12	*9007,80 zł*	W szkoleniach będą uczestniczyć wszyscy członkowie Rady (wśród nich również przedstawiciele grup defaworyzowanych), oraz pracownicy, którzy zwiększą swoją wiedzę.

		2014-2020, obsługi aplikacji EOW					
II półrocze 2017 r.	Poinformowanie mieszkańców o możliwości uczestniczenia w szkoleniu dot. możliwości pozyskania środków w ramach realizacji PROW 2014-2020.	Szkolenia temat możliwości pozyskania środków w ramach realizacji PROW 2014-2020.	- Wszyscy potencjalni wnioskodawcy, w szczególności przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, osoby z grup defaworyzowanych, w szczególności osób bezrobotnych, bezrobotnych kobiet, w tym wychowujących małe dzieci oraz osób do 35 l.	Strona internetowa LGD7 -tablica ogłoszeń LGD7 -portal społecznościowy (facebook) -strony internetowe UG	- liczba szkoleń - 2 Liczba uczestników: szkolenia (15 osób /1 szkolenie) w sumie osób -30	*4000,00 zł*	Uczestniczenie w szkoleniu potencjalnych beneficjentów oraz podniesienie wiedzy z zakresu pozyskiwania środków zewnętrznych na realizację operacji
I-II półrocze 2017 r.	Informowanie mieszkańców obszaru LGD7 o możliwościach aplikowania o środki i warunkach ich przyznania w ramach LSR	Rozdysponowanie materiałów - ulotek informujących o możliwości dofinansowania w ramach LSR (zakres wsparcia, kryteria wyboru, beneficjenci itp.)	Potencjalni beneficjenci operacji realizowanych w ramach LSR (mieszkańcy, przedsiębiorcy, JST, osoby z grup defaworyzowanych, organizacje pozarządowe)	Ulotka (wersja papierowa) - Ulotka informacyjna w wersji elektronicznej (do pobrania ze strony LGD7)	Rozdysponowanie ulotek nt działań dotyczących podejmowania działalności gospodarczej , rozwijania działalności gospodarczej oraz grantów -3szt - bezpośrednio w siedzibie biura -przed siedzibą co daje możliwość pozyskania ulotki po godzinach pracy biura lub w dniu gdy biuro jest nieczynne) - przekazanie ulotek do UG	*250,00 zł*	Przekazanie informacji o możliwości i warunkach pozyskania pomocy w ramach działania 19.2 jak największej liczbie potencjalnych beneficjentów

					-możliwość Pobrania ulotki w wersji elektronicznej ze strony internetowej LGD7 -podczas wydarzeń, szkoleń, warsztatów oraz innych działań w których LGD7 będzie brało udział lub będzie jego organizatorem W sumie planowane jest rozdysponowanie ulotek w wersji papierowej – 5000 szt		
II półrocze 2017 r.	Poinformowanie wszystkich adresatów szkolenia o organizowanym szkoleniu	Szkolenie nt. założeń PROW 2014-2020, legislacji krajowej i UE, cele, wskaźniki i przedsięwzięcia LSR, Kryteria wyboru, procedury oceny i wyboru operacji	- Członkowie Rady oraz pracownicy biura	-strona internetowa LGD7 -poczta e-mail	- liczba ogłoszeń na stronach www – 1 - Liczba wiadomości wysłanych mailowo:9 - liczba spotkań – 1 (szkolenie dwudniowe) Liczba uczestników: 13	*6388,28 zł*	W szkoleniu będą uczestniczyć wszyscy członkowie Rady oraz pracownicy, którzy zwiększą swoją wiedzę.
I-II pół. 2017r.	Poinformowanie mieszkańców obszaru o szkoleniu w	Szkolenie z zakresu pierwszej pomocy	Mieszkańcy obszaru LGD7	-Strona internetowa LGD7 -tablica ogłoszeń LGD7 -portal	-Liczba uczestników szkolenia (30/1 szkolenie) -suma	*2993,01*	Efektem działań bedzie uczestniczenie w szkoleniu 210 osób, które podniosą swoje kwalifikacje /umiejętności /wiedzę

	zakresu pierwszej pomocy			społecznościowy (facebook) -strony internetowe UG	210 osób -liczba szkoleń-7		z zakresu udzielania pierwszej pomocy
II półrocze 2017 r.	Poinformowanie mieszkańców obszaru o organizowanym wydarzeniu kulturalnym związanym z lokalnym dziedzictwem kulinarnym	Informacja o planowanym wydarzeniu pn. „Festiwal Tradycyjnych Smaków w Krainie Nocy i Dni", związanym z lokalnym dziedzictwem kulinarnym.	- Mieszkańcy obszaru LGD7, turyści	- Strona internetowa LGD7 -tablica ogłoszeń LGD7 - -strony internetowe UG -portal społecznościowy facebook - plakaty, zaproszenia	- liczba rozdysponowanych plakatów: 200 - liczba wysłanych zaproszeń: 400szt - liczba ogłoszeń na stronach internetowych: 10 - ogłoszenie na FB – 1szt	*1168,50 zł*	Zaproszenie do bezpośredniego udziału w wydarzeniu kobiet z grup defaworyzowanych (osoby biorące udział w zadaniach konkursowych oraz będących wystawcami podczas wydarzenia) oraz zaproszenie do uczestniczenia w wydarzeniu wszystkich osób interesujących się dziedzictwem kulinarnym obszaru LGD7, turystów, mieszkańców.
I-II półrocze 2017 r.	Poinformowanie mieszkańców obszaru na temat możliwości uczestniczenia w warsztatach makijażu dla lokalnych liderek	Warsztaty makijażu dla lokalnych liderek	Lokalne liderki w tym osoby z grup defaworyzowanych	-Strona internetowa LGD7 -Tablica ogłoszeń LGD7 -portal społecznościowy (facebook) -strony internetowe UG	-liczba uczestników warsztatów (15/1 warsztaty) -suma 60 osób -liczba warsztatów -4	*8000,00zł*	Efektem działań będzie uczestniczenie w warsztatach 60 osób ,które podniosą swoje umiejętności w dziedzinie rękodzieła
I półrocze 2018 r.	Poinformowanie mieszkańców LSR na temat ogłoszonego naboru wniosków	Ogłoszenie o naborze na operacje realizujące LSR/ Nabór: Granty	- Potencjalni beneficjenci operacji realizowanych w ramach LSR	- prasa lokalna -Strona internetowa LGD7 -Tablica ogłoszeń LGD7 -Portal społecznościowy (facebook) -strony internetowe UG	Artykuł w prasie – 1 - liczba ogłoszeń na str. internetowych: 10 - facebook – 1 - inf. na tablicy ogłoszeń:, LGD7 – 1 -informacja w prasie lokalnej -1	*615,00*	Ogłoszenie o naborze dostępne będzie w JST Przekazanie informacji potencjalnym beneficjentom
I półrocze 2018r	Informowanie mieszkańców obszaru LGD7 o	Kampania informacyjna nt. Grantów	Potencjalni beneficjenci , wnioskodawcy	-ulotka (wersja papierowa + wersja elektroniczna)	-rozdysponowanie po 100 szt ulotek w każdej gminie	*00,00*	-przekazanie informacji -1000 osób

	możliwościach aplikowania o środki oraz o warunkach ich przyznania w ramach LSR		operacji realizowanych w ramach Grantów		członkowskiej (łącznie 900szt) oraz bezpośrednio w siedzibie biura łącznie ok 1000szt -umieszczenie ulotki na stronie internetowej LGD7		
I półrocze 2018r	Poinformowanie adresatów szkolenia na temat organizowanego szkolenia oraz zaktywizowanie ich do wzięcia udziału w nim	Szkolenie ,nt. PROW 2014-2020, legislacji krajowej i UE , założenia LSR , zasad wyboru operacji , kryteria wyboru	Członkowie Rady oraz pracownicy biura	-wiadomości e-mail/tel	-liczba szkoleń -1 -liczba uczestników- 13	*2600,00*	W szkoleniu będą uczestniczyć członkowie Rady oraz pracownicy którzy zwiększę swoją wiedzę
I półrocze 2018r	Poinformowanie adresatów szkolenia na temat organizowanego szkolenia oraz zaktywizowanie ich do wzięcia udziału w nim	Szkolenie nt. możliwości pozyskania środków w ramach realizacji PROW 2014-2020 (Granty)	Potencjalni beneficjenci , wnioskodawcy operacji realizowanych w ramach Grantów	-ogłoszenie na stronie www -ogłoszenie na FB -ogłoszenie na tablicy ogłoszeń LGD7	liczba ogłoszeń na stronach www-1 -FB-1 -ogłoszenie na tablicy ogłoszeń LGD-1 -liczba spotkań -1 -liczba uczestników- 15	*1100,00*	Przeszkoleni zostaną potencjalni beneficjenci, wnioskodawcy ,co przełoży się na ilość i jakość składnych wniosków do LGD
I półrocze 2018r	Poinformowanie mieszkańców obszaru o organizowanym wydarzeniu kulturalnym związanym z lokalnym dziedzictwem kulinarnym	Kampania informacyjna pn. „VIII Festiwal Tradycyjnych Smaków w Krainie Nocy i Dni".	- mieszkańcy obszaru LGD7, - turyści	- Strona internetowa LGD7 ,UG - portal społecznościowy (facebook) -tablica ogłoszeń LGD7	- liczba ogłoszeń na stronie internetowej - 1 szt -ogłoszenie na portalu społecznościowym facebook-1szt -tablica ogłoszeń LGD7-1	*00,00*	Zaproszenie do bezpośredniego udziału w imprezie kobiet z grup defaworyzowanych (osoby biorące udział w zadaniach konkursowych oraz będących wystawcami podczas wydarzenia) oraz zaproszenie do uczestniczenia w wydarzeniu wszystkich osób interesujących się dziedzictwem kulinarnym regionu LGD7 , turystów , mieszkańców
I i II	Poinformowanie	Warsztaty z	Lokalne liderki w	-informacja na stronie	-informacja na	*2400,00*	Efektem działania będzie

półrocze 2018r	mieszkańców obszaru na temat możliwości uczestniczenia w szkoleniu dla lokalnych liderek z zakresu rękodzieła lub kosmetologii	rękodzieła lub kosmetologii	tym osoby z grup defaworyzowanych, w szczególności osoby w wieku 50 +	internetowej LGD7 - informacja na portalu społecznościowym facebook -tablica ogłoszeń LGD7	stronie internetowej LGD7 -1 -informacja na portalu społecznościowym facebook-1 -tablica ogłoszeń LGD7-1 -ilość osób uczestniczących w szkoleniu - 30 (2x15 osób)		uczestniczenie lokalnych liderek w organizowanych warsztatach z rękodzieła lub kosmetologii
I półrocze 2019r.	Informowanie mieszkańców obszaru LGD7 o możliwościach aplikowania o środki i warunkach ich przyznania w ramach LSR	Rozdysponowanie materiałów - ulotek informujących o możliwości dofinansowania w ramach LSR (zakres wsparcia, kryteria wyboru, beneficjenci itp.)	Potencjalni beneficjenci operacji realizowanych w ramach LSR (mieszkańcy, przedsiębiorcy, JST, osoby z grup defaworyzowanych, organizacje pozarządowe)	Ulotka (wersja papierowa + elektroniczna)	Rozdysponowanie po 200 egzemplarzy ulotek bezpośrednio w siedzibie biura i udostępnianie ulotki na stronie int. LGD7	*bezkosztowy*	Efektem działań będzie przekazanie potencjalnym beneficjentom informacji o możliwościach aplikowania o środki i warunkach ich przyznania w ramach LSR. Informacja na stronach internetowych będzie dostępna dla wszystkich osób, dodatkowo osoby mające trudności z dostępem do internetu (np. osoby 50+) mogą taką informacje uzyskać bezpośrednio w biurze bądź w UG
II półrocze 2019 r.	Poinformowanie mieszkańców LSR na temat możliwości uczestniczenia w szkoleniu skierowanym dla mieszkańców przed naborami wniosków	Spotkanie nt. zasad oceniania i wyboru projektów przez LGD, założeń PROW 2014-2020	- Wszyscy potencjalni wnioskodawcy, w szczególności przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, osoby z grup defaworyzowanych: w szczególności osób bezrobotnych, bezrobotnych kobiet, w tym wychowujących małe	- materiały szkoleniowe - prezentacje - Ankieta oceniająca jakość przeprowadzonego szkolenia	- liczba spotkań - 1 Liczba uczestników: 25	*1600 zł*	Efektem działań będzie skuteczne przekazanie informacji potencjalnym beneficjentom na temat możliwości uzyskania wsparcia na realizację operacji w ramach PROW. LGD dotrze z informacją również do poszczególnych przedstawicieli grup defaworyzowanych poprzez: ogłoszenia na str. www. oraz FB (osoby młode, przedsiębiorcy, NGO), informacje na tablicach ogłoszeń w UG i LGD (osoby w

			dzieci oraz osób do 35 lat				wieku 50+).
II półrocze 2019 r.	Poinformowanie mieszkańców LSR na temat ogłoszonego naboru wniosków	Ogłoszenie o naborze na operacje realizujące LSR/ Nabór: Rozwój przedsiębiorczości, podejmowanie działalności gospodarczej	- Potencjalni beneficjenci operacji realizowanych w ramach LSR	- prasa lokalna -Strona internetowa LGD7 -Tablica ogłoszeń LGD7 -Portal społecznościowy (facebook) -strony internetowe UG	Artykuł w prasie – 1 - liczba ogłoszeń na str. internetowych: 10 - facebook – 1 - inf. na tablicyogłoszeń:– 1	*600 zł*	Ogłoszenie o naborze dostępne będzie w gazecie lokalnej, co umożliwi dotarcie informacji do znacznie szerszego grona odbiorców, do których informacja nie dotarła za pośrednictwem innych środków przekazu. Ogłoszenie o naborze dostępne będzie również na stronach internetowych UG i LGD7 oraz na, tablicy ogłoszeń i facebook. Umożliwi to dotarcie do jak najszerszej grupy odbiorców, w tym grup defaworyzowanych, osób bezrobotnych, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych.
II półrocze 2019 r.	Informowanie mieszkańców obszaru LGD7 o możliwościach aplikowania o środki i warunkach ich przyznania w ramach LSR	Rozdysponowanie materiałów - ulotek informujących o możliwości dofinansowania w ramach LSR (zakres wsparcia, kryteria wyboru, beneficjenci itp.)	Potencjalni beneficjenci operacji realizowanych w ramach LSR (mieszkańcy, przedsiębiorcy, JST, osoby z grup defaworyzowanych, organizacje pozarządowe)	Ulotka (wersja papierowa + elektroniczna)	Rozdysponowanie po 200 egzemplarzy ulotek bezpośrednio w siedzibie biura i udostępnianie ulotki na stronie int. LGD7	*bezkosztowy*	Efektem działań będzie przekazanie potencjalnym beneficjentom informacji o możliwościach aplikowania o środki i warunkach ich przyznania w ramach LSR. Informacja na stronach internetowych będzie dostępna dla wszystkich osób, dodatkowo osoby mające trudności z dostępem do internetu (np. osoby 50+) mogą taką informacje uzyskać bezpośrednio w biurze bądź w UG
II półrocze 2019 r.	Poinformowanie mieszkańców obszaru o organizowanym wydarzeniu kulturalnym związanym z	Informacja o planowanym wydarzeniu pn. „Festiwal Tradycyjnych Smaków w Krainie Nocy i Dni”,	- Mieszkańcy obszaru LGD7, turyści	- Strony internetowe LGD7 oraz Urzędów Gmin - facebook - plakaty, zaproszenia	- liczba rozdysponowanych plakatów: 100 - liczba wysłanych zaproszeń: 200szt - liczba ogłoszeń na stronach www: 10 - ogłoszenie na FB	*1000 zł*	Zaproszenie do bezpośredniego udziału w imprezie kobiet z grup defaworyzowanych (osoby biorące udział w zadaniach konkursowych oraz będących wystawcami podczas wydarzenia) oraz zaproszenie do uczestniczenia w wydarzeniu wszystkich osób

	lokalnym dziedzictwem kulinarnym	związanym z lokalnym dziedzictwem kulinarnym.			– 1szt		interesujących się dziedzictwem kulinarnym regionu LGD7, turystów, mieszkańców
II półrocze 2019 r.	Poinformowanie mieszkańców obszaru na temat możliwości uczestniczenia w szkoleniu dla lokalnych liderek z zakresu rękodzieła	Warsztaty z rękodzieła dla lokalnych liderek	Lokalne liderki w tym osoby z grup defaworyzowanych, w szczególności: osoby w wieku 50+, kobiety	- Ankieta oceniająca jakość przeprowadzonego szkolenia	15 osób – 1 szkolenie	*2000 zł*	Efektem działań będzie skuteczne przekazanie informacji mieszkańcom na temat możliwości uczestniczenia w szkoleniu. LGD dotrze z informacją do lokalnych liderek, w tym również do poszczególnych przedstawicieli grup defaworyzowanych poprzez: ogłoszenia na str. www. oraz FB (kobiety), informacje na tablicy ogłoszeń LGD (osoby w wieku 50+).
I półrocze 2020 r.	Poinformowanie mieszkańców LSR na temat ogłoszonego naboru wniosków	Ogłoszenie o naborze na operacje realizujące LSR/ Nabór: Granty	- Potencjalni beneficjenci operacji realizowanych w ramach LSR	-Strona internetowa LGD7 -Tablica ogłoszeń LGD7 -Portal społecznościowy (facebook) -strony internetowe UG	- liczba ogłoszeń na str. internetowych: 10 - facebook – 1 - inf. Na tablicy ogłoszeń: – 1	*0,00 zł*	Ogłoszenie o naborze dostępne będzie na stronach internetowych UG i LGD7 oraz na tablicy ogłoszeń i facebook. Umożliwi to dotarcie do jak najszerszej grupy odbiorców, w tym grup defaworyzowanych, osób bezrobotnych, przedsiębiorców, JST, organizacji pozarządowych.
I półrocze 2020r.	Informowanie mieszkańców obszaru LGD7 o możliwościach aplikowania o środki i warunkach ich przyznania w ramach LSR	Rozdysponowanie materiałów - ulotek informujących o możliwości dofinansowania w ramach LSR (zakres wsparcia, kryteria wyboru, beneficjenci)	Potencjalni beneficjenci operacji realizowanych w ramach LSR (mieszkańcy, przedsiębiorcy, JST, osoby z grup defaworyzowanych, organizacje pozarządowe)	Ulotka (wersja papierowa + elektroniczna)	Rozdysponowanie ulotek bezpośrednio w siedzibie biura i udostępnianie ulotki na stronie int. LGD7	*0,00zł*	Efektem działań będzie przekazanie potencjalnym beneficjentom informacji o możliwościach aplikowania o środki i warunkach ich przyznania w ramach LSR. Informacja na stronach internetowych będzie dostępna dla wszystkich osób, dodatkowo osoby mające trudności z dostępem do internetu mogą taką informacje uzyskać bezpośrednio w biurze LGD7
I półrocze	Poinformowanie mieszkańców	Ogłoszenie o naborze na	- Potencjalni beneficjenci operacji	-Strona internetowa LGD7	- liczba ogłoszeń na str. internetowych:	*0,00 zł*	Efektem działań będzie przekazanie potencjalnym beneficjentom

2020 r.	LSR na temat ogłoszonego naboru wniosków	operacje realizujące LSR/ Nabór: Rozwój podejmowanie działalności gospodarczej	realizowanych w ramach LSR	-Tablica ogłoszeń LGD7 -Portal społecznościowy (facebook)	1 - facebook – 1 - inf. na tablicy ogłoszeń: – 1		informacji o możliwościach aplikowania o środki i warunkach ich przyznania w ramach LSR.
I półrocze 2021 r.	Informowanie mieszkańców obszaru LGD7 o możliwościach aplikowania o środki i warunkach ich przyznania w ramach LSR	Rozdysponowanie materiałów - ulotek informujących o możliwości dofinansowania w ramach LSR (zakres wsparcia, kryteria wyboru, beneficjenci itp.)	Potencjalni beneficjenci operacji realizowanych w ramach LSR (mieszkańcy, przedsiębiorcy, JST, osoby z grup defaworyzowanych, organizacje pozarządowe)	Ulotka (wersja papierowa + elektroniczna)	Rozdysponowanie ulotek bezpośrednio w siedzibie biura i udostępnianie ulotki na stronie int. LGD7	*bezkosztowy*	Efektem działań będzie przekazanie potencjalnym beneficjentom informacji o możliwościach aplikowania o środki i warunkach ich przyznania w ramach LSR. Informacja na stronach internetowych będzie dostępna dla wszystkich osób, dodatkowo osoby mające trudności z dostępem do internetu (np.osoby 50+) mogą taką informacje uzyskać bezpośrednio w biurze bądź w UG
I półrocze 2021 r.	Poinformowanie mieszkańców LSR na temat ogłoszonego naboru wniosków	Ogłoszenie o naborze na operacje realizujące LSR/ Nabór: rozwój niekomercyjnej infrastruktury kulturalnej, turystycznej, rekreacyjnej	- Potencjalni beneficjenci operacji realizowanych w ramach LSR	-Strona internetowa LGD7 -Tablica ogłoszeń LGD7 -Portal społecznościowy (facebook) -strony internetowe UG	- liczba ogłoszeń na str. internetowych: 1 - facebook – 1 - inf. na tablicy ogłoszeń: – 1	*0,00 zł*	Ogłoszenie o naborze dostępne będzie na stronach internetowych UG i LGD7 oraz na tablicy ogłoszeń i facebook. Umożliwi to dotarcie do jak najszerszej grupy odbiorców, w tym grup defaworyzowanych, osób bezrobotnych, przedsiębiorców, JST. organizacji pozarządowych.
II półrocze 2021 r.	Poinformowanie mieszkańców LSR na temat ogłoszonego naboru wniosków	Ogłoszenie o naborze na operacje realizujące LSR/ Nabór: podejmowanie działalności	- Potencjalni beneficjenci operacji realizowanych w ramach LSR	-Strona internetowa LGD7 -Tablica ogłoszeń LGD7 -Portal społecznościowy (facebook) -strony internetowe UG	- liczba ogłoszeń na str. internetowych: 1 - facebook – 1 - inf. na tablicy ogłoszeń: – 1	*0,00 zł*	Ogłoszenie o naborze dostępne będzie na stronach internetowych UG i LGD7 oraz na tablicy ogłoszeń i facebook. Umożliwi to dotarcie do jak najszerszej grupy odbiorców, w tym grup defaworyzowanych, osób bezrobotnych, przedsiębiorców,

		gospodarczej					JST. organizacji pozarządowych.
II półrocze 2021 r.	Poinformowanie mieszkańców LSR na temat możliwości uczestniczenia w szkoleniu skierowanym dla mieszkańców przed naborami wniosków	Spotkanie nt. zasad oceniania i wyboru projektów przez LGD, założeń PROW 2014-2020	- Wszyscy potencjalni wnioskodawcy, w szczególności przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, osoby z grup defaworyzowanych: w szczególności osób bezrobotnych, bezrobotnych kobiet, w tym wychowujących małe dzieci oraz osób do 35 lat	-Strona internetowa LGD7 -Tablica ogłoszeń LGD7 -Portal społecznościowy (facebook)	- liczba spotkań – 1 - liczba ogłoszeń na stronach www: 1 - ogłoszenie na FB – 1szt -liczba ogłoszeń na tablicy ogłoszeń- 1szt	*1600 zł*	Efektem działań będzie skuteczne przekazanie informacji potencjalnym beneficjentom na temat możliwości uzyskania wsparcia na realizację operacji w ramach PROW. LGD dotrze z informacją również do poszczególnych przedstawicieli grup defaworyzowanych
II półrocze 2021 r.	Poinformowanie mieszkańców obszaru na temat możliwości uczestniczenia w szkoleniu dla lokalnych liderek z zakresu rękodzieła	Warsztaty z rękodzieła dla lokalnych liderek	Lokalne liderki w tym osoby z grup defaworyzowanych, w szczególności: osoby w wieku 50+, kobiety	-Strona internetowa LGD7 -Tablica ogłoszeń LGD7 -Portal społecznościowy (facebook)	-liczba warsztatów- 1szt - liczba ogłoszeń na stronach www: 1 - liczba ogłoszeń na FB – 1szt -liczba ogłoszeń na tablicy ogłoszeń - 1szt	*0,00zł*	Efektem działań będzie skuteczne przekazanie informacji mieszkańcom na temat możliwości uczestniczenia w szkoleniu. LGD dotrze z informacją do lokalnych liderek, w tym również do poszczególnych przedstawicieli grup defaworyzowanych
I półrocze 2022 r.	Poinformowanie mieszkańców LSR na temat ogłoszonego naboru wniosków	Ogłoszenie o naborze na operacje realizujące LSR/ Nabór: podejmowanie działalności gospodarczej, rozwój niekomercyjnej infrastruktury	- Potencjalni beneficjenci operacji realizowanych w ramach LSR	-Strona internetowa LGD7 -Tablica ogłoszeń LGD7 -strony internetowe UG	- liczba ogłoszeń na str. internetowych: 1 - inf. na tablicy ogłoszeń: – 1	*0,00 zł*	Ogłoszenie o naborze dostępne będzie na stronach internetowych UG i LGD7 oraz na tablicy ogłoszeń. Umożliwi to dotarcie do jak najszerszej grupy odbiorców, w tym grup defaworyzowanych, osób bezrobotnych, przedsiębiorców, JST. organizacji pozarządowych.

		kulturalnej, turystycznej, rekreacyjnej					
II półrocze 2022 r.	Poinformowanie mieszkańców LSR na temat ogłoszonego naboru wniosków	Ogłoszenie o naborze na operacje realizujące LSR/ Nabór: rozwój niekomercyjnej infrastruktury kulturalnej, turystycznej, rekreacyjnej	- Potencjalni beneficjenci operacji realizowanych w ramach LSR	-Strona internetowa LGD7 -Tablica ogłoszeń LGD7 -strony internetowe UG	- liczba ogłoszeń na str. internetowych: 1 - inf. na tablicy ogłoszeń: – 1	*0,00 zł*	Ogłoszenie o naborze dostępne będzie na stronach internetowych UG i LGD7 oraz na tablicy ogłoszeń. Umożliwi to dotarcie do jak najszerszej grupy odbiorców, w tym grup defaworyzowanych, osób bezrobotnych, przedsiębiorców, JST. organizacji pozarządowych.
II półrocze 2022 r.	Poinformowanie mieszkańców obszaru na temat możliwości uczestniczenia w szkoleniu dla lokalnych liderek z zakresu rękodzieła	Warsztaty z rękodzieła dla lokalnych liderek	Lokalne liderki w tym osoby z grup defaworyzowanych, w szczególności: osoby w wieku 50+, kobiety	-Strona internetowa LGD7 -Tablica ogłoszeń LGD7 -Portal społecznościowy	-liczba warsztatów- 1szt - liczba ogłoszeń na stronach www: 1 - liczba ogłoszeń na FB – 1szt -liczba ogłoszeń na tablicy ogłoszeń - 1szt	*0,00zł*	Efektem działań będzie skuteczne przekazanie informacji mieszkańcom na temat możliwości uczestniczenia w szkoleniu. LGD dotrze z informacją do lokalnych liderek, w tym również do poszczególnych przedstawicieli grup defaworyzowanych
II półrocze 2023 r.	Poinformowanie mieszkańców obszaru na temat możliwości uczestniczenia w szkoleniu dla lokalnych liderek z zakresu rękodzieła	Warsztaty z rękodzieła dla lokalnych liderek	Lokalne liderki w tym osoby z grup defaworyzowanych, w szczególności: osoby w wieku 50+, kobiety	-Strona internetowa LGD7 -Tablica ogłoszeń LGD7 -Portal społecznościowy	-liczba warsztatów- 1szt - liczba ogłoszeń na stronach www: 1 - liczba ogłoszeń na FB – 1szt -liczba ogłoszeń na tablicy ogłoszeń - 1szt	*0,00zł*	Efektem działań będzie skuteczne przekazanie informacji mieszkańcom na temat możliwości uczestniczenia w szkoleniu. LGD dotrze z informacją do lokalnych liderek, w tym również do poszczególnych przedstawicieli grup defaworyzowanych